(Tous les documents peuvent être consultés à l'Administration parlementaire.)

3. Ordre du jour

Den Ordre du jour, esou wéi d'Presidentekonferenz e virschléit, ass lech zougestallt ginn. Ass d'Chamber mat dësem Ordre du jour averstanen?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

4. Hommage à la mémoire de M. Carlo Wagner, Député honoraire

Dir Dammen an Dir Hären, léif Kolleeginnen a Kolleegen, wéi Dir et all héieren hutt, krute mer déi traureg Nouvelle vum Doud vum fréiere Kolleeg, dem Éierendeputéierte Carlo Wagner. Hien ass den 12. Februar am Alter vu 67 Joer gestuerwen.

De Carlo Wagner war wärend dräi Legislaturen, iwwer 14 Joer laang, Member vun der Chamber. De gebiertege Wormer Jong koum aus engem „politeschen Nascht", wéi hie selwer säi fréit politescht Engagement erkläert huet. Säi Papp, den Dokter Charel Wagner, war en iwwerzeegte Liberalen a joerzéngtelaang Deputéierten.

Viru senger politescher Karriär hat de Carlo Wagner an der Schwäiz Ekonomie a Sozialwëssenschafte studéiert an eng Zäit an enger Bank als Sousdirekter am Private Banking geschafft. 1970 ass de Carlo Wagner Member vun der Demokratescher Partei ginn. Mat 16 Joer hat hie sech an der Jeunesse Démocratique engagéiert an ass spéider President vun der JDL, President vum DP-Bezierk Osten an 1991 Generalsekretär vun der Demokratescher Partei ginn.

1994 gouf den DP-Politiker eng éischte Kéier an d'Chamber gewielt. Fënnef Joer drop gouf hie Minister fir Gesondheet a Soziales. 2004 ass hien erëm an d'Chamber komm, bis hie sech 2013 ganz aus der Politik zréckgezunn huet.

Säi ganzt Liewen ass enk mam Oste vum Land a virun allem mat senger „Heemechtsgemeen Wormer" verbonnen. Als hire „Borgermeeschter" huet de Carlo Wagner vun 1994 bis 1999 d'„Rieslingsgemeen" gepräägt a vill Weiche fir d'Zukunft gestallt.

Als Ostdeputéierte louchen dem Carlo Wagner besonnesch d'Landwirtschaft, an do virun allem de Wäibau, mee och de Mëttelstand an déi ländlech an touristesch Entwécklung um Häerz.

De Wormer Jong war e villfältegen a villsäitege Mënsch an ëmmer no a gär bei de Leit. Hien huet sech mat den Theeme beschäftegt, déi d'Leit beweegt hunn, an hat ëmmer een oppent Ouer fir d'Suerge vu senge Matmënschen.

De Verstuerwenen huet sech duerch seng Hëllefsbereetschaft, seng Jovialitéit, säin Humor, säin Temperament, seng Gesellegkeet a säin Optimismus ausgezeechent. A senger Fräizäit huet hie gär Zäit mat senger Famill verbruecht, huet gär gelies a sech fir Sport interesséiert a begeeschtert. Sou war hien zum Beispill President vum Cercle athlétique de l'Est Gréiwemaacher a Spiller an duerno treie Supporter vum FC Koeppchen Wormer. Aner Leidenschafte waren den Tour de France a Frankräich. De Carlo war och e groussen Déierefrënd. Et huet een hien oft mat sengen Hënn dobausse gesinn.

Um mënschleche Plang ëmmer sympathesch, um politesche Plang ëmmer korrekt, um gesellschaftleche Plang en interessante Géintiwwer, am Veräinsliewen ëmmer interesséiert an engagéiert, als Parteimënsch, Lokalpolitiker, Deputéierten a Minister fläisseg an effikass: Mam Carlo Wagner verléiere Wormer an de ganzen Osten eng Perséinlechkeet, déi sech hirer „Gemeen", der Muselregioun an der Landespolitik mat Läif a Séil verschriwwen hat.

Och d'Demokratesch Partei muss engem vu hire Groussen Äddi soen, engem Kolleeg, dee sech vu jeehier agesat huet fir seng Iddien a seng Iwwerzeegungen. De Carlo war e patente Kärel, e Frënd, dee mir vill vermëssen. Deen „Naue schweetzt elo kee Wormer méi", mee mir wäerten de Carlo a beschter Erënnerung behalen.

Senger Famill, virun allem senger Fra a sengen dräi Kanner, op déi en esou stolz war, wëll ech am Numm vun der Chamber eist déift Matgefill ausdrécken.

Ech géif lech elo bieden, ee Moment opzestoen, fir dem Verstuerwenen eng lescht Éier ze erweisen.

(Respect d'une minute de silence)

Ech soen lech Merci.

Ech géif dann d'Wuert un den Här Premier- a Staatsminister Xavier Bettel ginn.

M. Xavier Bettel, *Premier Ministre, Ministre d'État.-* Merci, Här President. Ech wëll am Numm vun der Regierung der Famill, dem Marie-Paule, dem Charel, dem Eric an dem Valérie an hire respektive Partnerinnen a Kanner, och eist déifst Matgefill zum Ausdrock bréngen.

De Carlo war „iser een": iser een als DP-Member, iser een an der Chamber, wou ech 1999 d'Chance hat ze sinn als jonken Deputéierten an hien an der Regierung, a wou eis Weeër sech 2004 op de Bänke vun der Oppositioun zesummefonnt hunn.

De Carlo wor en Éierlechen, ee riichteraus. En huet et gesot, e wor net ëmmer dee gréissten Diplomat, mee et wousst een, wou een dru war mam Carlo, an dat ass an der Politik ganz wichteg. Et wor en engagéierte Mënsch. Et wor e Mënsch, deen, an ech hunn et scho gesot, seng Famill immens gären hat. En huet mer ëmmer gesot: „O, dat muss ech awer mam Marie-Paule schweetzen." Oder mat de Kanner wollt e vill Pläng hunn.

Ech hat en nach viru Kuerzem um Telefon, wou e mer gesot huet: „Xavier, ech sinn däi Büro elo nach ëmmer net kucke gaangen, säitdeem s de geplënnert bass." En hat nach esou vill vir. Mir wäerten e vermëssen! D'Demokratesch Partei verléiert e Member. D'Lëtzebuerger Regierung verléiert en engagéierten Exregierungsmember. D'Chamber verléiert en Engagéierte fir den Osten, en Ambassadeur vun de Spécificité-locallen.

Mee mir verléieren alleguerten en éierleche Bierger, an Äre Mann an e Papp, a Wierder ersetzen dat ni. Dowéinster, Dir sollt just wëssen, dass Der op eis ziele kënnt an dass kee vun eis wäert de Carlo vergiessen!

M. Fernand Etgen, *Président.-* Merci villmools dem Här Premier- a Staatsminister.

5. 7768 - Projet de loi portant modification de la loi modifiée du 17 juillet 2020 sur les mesures de lutte contre la pandémie Covid-19

Mir kommen elo zum Projet de loi 7768, enger Ofännerung vum Gesetz iwwer eng Rei Mesuren am Kader vun der Covid-19-Pandemie. D'Riedezäit ass nom Modell 1 festgeluecht.

An ech géif direkt d'Wuert un de Rapporter vum Projet de loi, den honorabelen Här Mars Di Bartolomeo, ginn. Här Di Bartolomeo, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission de la Santé et des Sports

M. Mars Di Bartolomeo *(LSAP), rapporteur.-* Merci, Här President. Et ass ganz schwéier, no deem Hommage zur Dagesuerdnung iwwerzegoen, insbesondere fir en och fréiere Gesondheetsminister, dee mat deem deemools „naue" Minister déi eng oder aner méi haart Diskussioun hat. Fir de Carlo Respekt, fir d'Famill Bäileed, éierlecht Bäileed!

Merci, Här President, dass ech däerf mengem, wéi soll ech soen, mengem Kolleeg, wou mer ëmmer probéiert hunn, fair ze sinn, an op der Saach gestridden hunn, Äddi soen. Äddi Carlo!

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, Kolleeginnen a Kolleegen, wann een d'Verlängerung vum État de crise viru bal engem Joer an dat éischt Covidgesetz, dat sech aus zwee Deeler zesummegesat huet, matzielt, dann ass et haut déi 13. Kéier, dass ech lech am Numm vun der Gesondheets- a Sportskommissioun de Rapport zu engem Covidgesetz virstellen.

A wann ech e Wonsch fräi hätt, da géif ech mer wënschen, dass et déi leschte Kéier wär, dass ech an där Eegeschaft virun lech stinn. Mee leider, leider hu mer keen Harry Potter, deen de Virus, deen eis weiderhi fest am Grëff huet, kéint ewechzauberen. Am Contraire erweist sech dee Krankmécher als e ganz geféierleche Verwandlungskënschtler, dee mer, soulaang mer net esou vill wéi noutwendeg geimpft hunn, nëmme mat engem strikten Anhale vun de bekannte Schutzmoossname kënne wierksam bekämpfen.

Dat heescht also, d'Moossname kënnen net labbergelooss ginn. Et heescht net, manner oppassen, mee, opgrond vun där Verwandlung vum Virus, éischter méi oppassen. An duerfir komme mer net derlaanscht, fir déi Restriktiounen, déi ouni dat neit Gesetz de Méindeg géifen auslafen, ze verlängeren. Dat ass also d'Haaptzil vum Gesetzesprojet 7768. Bis mer zu där Normalitéit zréckfannen, déi mer eis alleguer wënschen, hu mer also nach e gutt Stéck Wee virun eis. Dat weisen eis d'Zuelen, déi zwar an der Lescht méi oder manner stabill op engem héijen Niveau waren, mee awer weiderhin interpelléieren, virun allem och, wa mer ronderëm eis kucken.

D'Zuele bleiwen also héich. Och wann den Drock an de Spideeler nogelooss huet, ass en nach ëmmer do. Et stierwen nach ëmmer Leit un deem Virus an et gëtt wierklech kee Grond, fir, wéi de Fransous seet, « baisser la garde ».

De Risiko, dass d'Situatioun, déi méi oder manner stabill ass, kéint kippen, ass a bleift reell, dat opgrond vun zwee Elementer: Déi méi héich Infektiounszuele bei de Kanner a Jonken am Verglach zu där éischter Well - d'Verbreedungs- an Ustiechungsgeschéie geet méi séier, duerfir och virun zwou Wochen d'Schléissung vun de Schoulen an de Strukture ronderëm d'Schoul -; déi zweet Gefor läit ganz kloer an deenen neie Mutanten, Varianten, déi jo méi ustiechend solle sinn an duerfir riskéieren, mat enger gewësser Verzögerung zu Ustiechungen, méi schwéiere Krankheetsverleef - jee nodeem, wat fir engem Expert een nolauschtert - an erëm méi Hospitalisatiounen ze féieren.

Also d'Zuelen um Terrain sinn net allze vill berouegend, wann och weesentlech besser wéi Enn des Joers. Och wann d'Gesetzer Wierkung gewisen hunn, och wann d'Leit an hirer iwwergrousser Majoritéit mat ugepaakt hunn, musse mer weiderhin „auf der Hut" sinn, wéi een dat op Däitsch géif soen, musse mer weiderhin upaken, musse mer weiderhi Gedold hunn an däerfe mer net opginn an där Ausenanersetzung mam Virus.

Vläicht ass et awer och wichteg, drop hinzweisen, wat bei der Verlängerung vum Gesetz bleift: All déi Moossnamen am private Beräich - maximal zwou Persounen aus deem selwechte Stot, déi op Besuch kënne kommen, de Couvre-feu vun 23.00 Auer bis 6.00 Auer mat deene bekannten Exceptiounen -; Kultur, Sport a Commercë bleiwen op mat deenen noutwendege Limitatiounen; den Horeca-Secteur zou - jo, dat deet eis alleguer wéi, net esou wéi wéi deenen, déi direkt betraff sinn, mee et deet eis wéi, an duerfir probéiere mer jo, zesummen dat Bescht ze maachen, fir hinnen ënnert d'Äerm ze gräifen; mee dat ersetzt awer net déi Aarbecht an deene Strukturen, déi se gär géife maachen, mee am Moment gëtt et keng Alternativ dozou, wéi dass mer bei där Solutioun bleiwen, déi mer am Moment hunn -; Interdiktioun, fir Alkohol op der Voie publique ze consommëieren; déi bekannte Limitatioune bei Rassemblementer.

Déi Änderungen, déi dat neit Gesetz bréngt, limitéiere sech op dräi Beräicher: Datenerhiewung an Dateschutz bei den Impfungen, de Sport an déi domat verbonne Virsiichtsmoossnamen an de Beräich vun der Éducation nationale de l'Enfance et de la Jeunesse.

Bei der Datenerhiewung am Kader vun der Impfcampagne war eng ganz staark Demande vun der Kommissioun do, dass mer net méi Date géifen halen, wéi et noutwendeg ass, an net méi laang wéi noutwendeg. Dorop ass vun der Regierung reagéiert ginn, an der Kommissioun ass dat begutacht ginn a mer konnte feststellen, dass déi nei Reegelung deene Krittären entsprécht, dass mer déi Daten do halen, wou se noutwendeg sinn, esou laang, wéi mer se brauchen, fir kënnen ze retracéieren, wann et, a seelene Fäll, zu Komplikatioune bei den Impfunge kënnt, an dat am Interêt vun deene Geimpften - deene Geimpften!, dat ënnersträichen ech, eng Datenopnam vun deenen, déi geimpft ginn, effektiv geimpft ginn an net vun deenen, déi net geimpft sinn oder sech net wëllen impfe loossen. Dat nennt ee Moossnamen am Kader vun der Pharmacovigilance. An d'Datespäicherung, déi geet vun e puer Deeg bis zu 20 Joer, do wou et e Sënn ergëtt, fir kënnen ze retracéieren, wat d'Ursaache vun eventuelle Komplikatioune kéinte sinn.

Et gëtt och eng ganz Rei vu Bestëmmungen iwwert den Traitement vun deene verschiddene Kategorië vun Donnéeën, an ech géif lech bieden, den Detail am schréftleche Rapport, deen do ganz ausféierlech ass, nozeliesen.

Mir hunn an dësem Gesetz och d'Personnes à vacciner méi kloer definéiert. Och wann et an den Ae vum Staatsrot bei där bisheereger Formulatioun kloer war, dass et ëm déi Leit geet, déi sech vaccinéiere loossen, ware mir der Meenung: « Ça va mieux en le disant. » A mir hunn duerfir ënnerstrach, dass et sech bei de Personnes à vacciner ëm déi handelt, déi geimpft ginn.

Mir hunn och méi prezis definéiert, wat déi zousätzlech Leit ugeet, déi Zougréff op déi Impfdaten hunn.

Da gëtt beim Sport den negativen Antigen-Schnelltest obligatoresch, oder gëtt de Schnelltest obligatoresch, a fir kënnen ze spillen, muss dee Schnelltest negativ sinn. Och fir u Kompetitiounen deelzehuelen. Dat betréfft d'Sportler an d'Athleeten, hir Betreier, d'Traineren, den technesche Staff an och aner Persounen, déi um Bou stinn, an och d'Arbiteren an d'Jugen, déi am Kontakt mat de Sportler sinn. Ënnert dës Bestëmmung falen all Kompetitiounen oder kompetitiv Sportsmanifestatiounen, Matcher, Coursen, Championnater, Meetingen, Kriterien an esou weider.

Ze betounen ass, dass dëst am Prinzip fir all Sportaart gëllt, wou Kompetitiounen am Moment duerch dëst Gesetz erlaabt sinn. Et ass also op där enger Säit eng Contrainte, mee et ass op där anerer Säit eng Contrainte, déi opgrond vun enger Ëffnung decidéiert ginn ass. Et ass also schonn eng Ausnam, dass déi dote Kompetitiounen alleguer kënne stattfannen, mat Oplagen, déi elo preziséiert ginn.

De Staatsrot hat gemengt, dass d'Federatioune jo souwisou alleguer do dermat d'accord wieren. Mee et ass awer besser, wann dat hei am Gesetz festgehalen ass, da weess jiddwereen, wou en drun ass.

An ech hunn de Moien nach mat engem vun eise Spëtzesportler geschwat, deen ech an der Piscine begéint hunn, an dee mer gesot huet: „Dat do ass fir eis ewell Normalitéit." Ech war ganz fréi an der Piscine.

Wann en negative PCR-Test vu manner wéi 72 Stonne virläit, muss natierlech net nach e Schnelltest gemaach ginn. Ass awer de Schnelltest positiv, da gëtt nach e PCR-Test gemaach an duerno, wann deen och positiv ass, da kommen déi normal Prozeduren, wéi se bei all dësen Tester gemaach ginn, dat heescht: Tracing, Quarantän, Isolatioun an, an, an … a wat alles do dermat verbonnen ass.

An da kommen ech bei déi zweet Moossnam, net ouni awer ze ënnersträichen, dass déi Testserie eng Rei vu Veräiner, eng Rei vu Federatioune virun deen een oder anere Problem stellt. Mee do ass festgehalen, dass de Ministère, dass d'Regierung do mat upaakt, wou et noutwendeg ass.

Wichteg ass dann och, dass, wann den normale Presenzunterrecht elo erëm agefouert gëtt, de Sport bei de Kanner an de Veräiner erëm weidergefouert ka ginn, natierlech ënnert de Konditiounen, déi aktuell am Covidgesetz festgehale sinn, also maximal zéng Leit mat all Kéier zwee Meter Distanz, déi mussen agehale ginn, respektiv dann och d'Gréisst vun de Raimlechkeeten. Dat heescht jo dann och, dass ab e Méindeg - wou d'Gesetz a Kraaft trëtt, wann et e Sonndeg veröffentlecht gëtt -, wa jo dann den normale Schoulbetrib erëm wäert ulafen, de Veräinssport bei de Jugendlechen ënner 13 Joer ënner bestëmmte Konditiounen erëm ka stattfannen.

Da sinn ech bei deene Moossnamen, déi de Sport betreffen, wann d'Grondschoulen zougemaach ginn: Do kënnt den Automatismus, dass, wann d'Schoulen zougemaach ginn, dann automatesch och de Sportbetrib fir d'Veräiner zou ass.

Da kommen ech bei dee leschte Volet. Am Beräich Educatioun, Enfance a Jeunesse war urspréinglech am Projet de loi virgesinn, d'Identifikatioun an de Fonctionnement vu Structures d'accueil de dépannage festzeschreiwen. Dës Bestëmmung gouf gestrach no enger Opposition formelle vum Staatsrot, dee bemängelt huet, dass mir, de Legislateur, net kéinten engem Minister de Pouvoir ginn, fir eng Ausnam zu enger Decisioun vun der Regierung ze maachen, wann déi de legale Kader duerfir huet.

Mir kruten vum Ministère och d'Informatioun, dass et och ouni dës Bestëmmung am Gesetz weiderhi méiglech ass, esou Depannagestrukturen ze identifizéieren a fonctionéieren ze dinn opgrond vu Konventiounen iwwert d'ASFT-Gesetz (ndlr: Activités sociales, familiales et thérapeutiques ; loi du 8 septembre 1998 réglant les relations entre l'État et les organismes œuvrant dans les domaines social, familial et thérapeutique).

Vill Froe goufen opgeworf am Zesummenhang mat deene verschiddenen Derogatiounen zu bestoende Gesetzer bei Behëllefsinfrastrukturen, wien do d'Responsabilitéit hätt, wann et zu engem Incident géif kommen. Do krute mer verséchert, dass, wa Gemengen do betraff wären, déi net géifen am Ree stoe gelooss ginn, an datt do och Konventioune kéinten ofgeschloss ginn, wann d'Gemengen dat wéilten.

Déi heite Reegelung, déi kënnt am Fall, wou zousätzlech Strukture gebraucht géife ginn, dee Moment, wou méi Ustiechungen ënnerwee wären. Dat Gesetz reegelt och déi Situatiounen, wou zousätzlech Personal ka rekrutéiert ginn, respektiv op de Pool vun der Education nationale respektiv dem Jugend- a Schoulministère kann zréckgegraff ginn.

Dann, mengen ech, wär et un der Zäit, fir kuerz drop anzegoen, wat fir ee Wee dëse Projet gemaach huet: Depot den 12. Februar, also virun enger Woch; déi éischt Kommissiounssëtzung dee leschte Méindeg; Avis vum Staatsrot de leschte Mëttwoch; dee selwechten Dag zweet Kommissiounssëtzung fir den Examen vum Avis vum Conseil d'État; Explikatioune vun deenen dräi Ministeren; de Rapport ass gëschter ugeholl gi mat de Stëmme vun der Majoritéit; eng ganz Rei vun Avise sinn erakomm, déi Der och detailléiert resuméiert fannt am schréftleche Rapport.

Alles an allem - an ech wëll dat ënnersträichen -, och wa bei der Ofstëmmung iwwert de Rapport eng Ofstëmmmajoritéit vis-à-vis vun der Oppositioun war, oder Majoritéit géint Oppositioun - ech gebrauchen dat Wuert net ganz gär, well souwuel Majoritéit wéi Oppositioun ganz effikass un dësem Gesetz matgeschafft hunn -, also och, wann et aacht zu siwen ausgaangen ass, gouf et keng Stëmmen, déi gesot hunn, dass mer dat Gesetz hei net géife brauchen. Et gouf keng Stëmmen, déi gesot hunn: „Mir sinn an enger Situatioun, wou mer kënne labberloossen." Dat heescht, do ware sech Majoritéit an Oppositioun eens, dass mer dat Gesetz hei brauchen.

Zum Schluss bleift mer nëmmen nach, jiddwerengem Merci ze soen, deen hei matgeschafft huet ënnert deene bekannten haarde Konditiounen. De Rapport ass „just in time" fäerdeg ginn, de Staats-

rot-Avis ass „just in time“ fäerdeg ginn. An do sinn e ganze Koup kleng Ekippen, déi ganz vill geschafft hunn.

Merci, mäi Respekt, mäi Respekt och op dëser Tribün fir eist gutt Chamberspersonal, dat sech an dëser Kris ëmmer erëm iwwertrëfft. Här President, wann Der wëllt dee Merci weiderginn. Mir hu gutt Ekippen.

An ech soen lech Merci, dass Der mer nogelauschtert hutt.

Plusieurs voix.- Très bien!

M. Fernand Etgen, *Président*.- An ech soen dem Här Rapporter Mars Di Bartolomeo villmools Merci.

An ech ginn d'Wuert weider un den éischten ageschriwwene Riedner, den honorabelen Här Claude Wiseler. Här Wiseler, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

M. Claude Wiseler *(CSV)*.- Merci, Här President. Ech wëll ufänken, andeem ech och dem Rapporter villmools Merci soe fir déi Aarbecht. Et ass fir d'13. Kéier! Ech weess, datt dat net evident ass, mee et ass awer och fir d'13. Kéier, wou mer dat an deene richtegen Delaien iwwert d'Bün kréien, an dat ass haut awer och schonn, muss ech soen, e besonnesche Merci wäert, well et net ëmmer evident ass, dat alles esou hinzekréien.

Virun dräi Wochen hu mer och schonn e Gesetz am Parlament verlängert, d'Moossname verlängert, an déizäit waren d'Zuelen net gutt. D'Regierung huet gesot: „Mir verlängeren déi Moossnamen, well et noutwendeg ass, datt mer déi Zuelen nach méi erofkréien.“ Mir hu gesot: „Mir zweifelen drun, datt, wa mer just déi do Moossname verlängeren, datt mer d'Zuelen dann erofkréien.“

An haut stelle mer fest, datt mer den 28. Januar, dat war de leschte Mount, op eng Millioun Awunner héichgerechent 207 Neiinfektiounen haten; haut hu mer der 246, dräi Wochen duerno. D'Zuele sinn also net erofgaangen, mee eis Zuele si säit där Zäit eropgaangen, net exponentiell, Gott sei Dank, mee trotzdeem eropgaangen.

Mir hunn hei de Risiko vun neie Varianten als CSV als enorm héich ageschat. Haut stelle mer fest, datt déi nei Variant an der Moselle, dat heescht an deenen Departementer vu Frankräich ronderëm eis, en extreem héije Prozentsaz huet. Mir hu regrettéiert, datt d'Regierung sengerzäit net mat op de Wee gaangen ass, fir nach méi preventiv Moossnamen ze huelen, wa Leit aus Géigende kommen, wou nei Varianten extreem héich sinn.

Haut ass eng vu mengen éischte Froen déi, datt ech wéilt d'Zuelen …

Dir kënnt mer och direkt d'Fro stellen, Här Bettel, da kann ech se direkt beäntwerten. Wann den Här Di Bartolomeo se stellt, kritt Der vläicht net d'Äntwert.

M. Xavier Bettel, *Premier Ministre, Ministre d'État*.- Här President, wann den Här Wiseler selwer freet … Déi éischt Saach ass: Dir hutt gesot, elo vu Varianten … Heescht dat, dass Dir elo fir Tester op der franséisch-Lëtzebuerger Grenz tëscht der Moselle a Lëtzebuerg sidd? Déi éischt Fro. An déi zweet Fro ass: Dir hat viru Woche gesot, et hätt ee missen aner Mesuren huelen, fir d'Zuelen erofzekréien. Wéi eng wieren dat da gewiescht?

M. Claude Wiseler *(CSV)*.- Ma ech kommen zum Schluss vu menger Ried - vu datt ech elo eréischt eng Minutt geschwat hunn - selbstverständlech op all eis Propositiounen zréck. Op déi éischt Fro evidenterweis: Mir hunn zum Beispill déi leschte Kéier virgeschloen, datt, wa Fligeren hei zu Lëtzebuerg landen aus deene Länner, wou Variante relativ heefeg sinn, datt mer da fir déi Leit niewent den Tester, déi gemaach ginn, och gär eng Obligatioun vun enger zäitweileger Quarantän hätten. Dat hu mer déi leschte Kéier virgeschloen.

M. Xavier Bettel, *Premier Ministre, Ministre d'État*.- Dir hutt vun der Moselle geschwat.

M. Claude Wiseler *(CSV)*.- Jo, ech hunn elo vun der Moselle geschwat, an op déi Fro kommen ech duerno nach eng Kéier zréck, op déi grouss regional Fro, well dat fir mech, mengen ech, an den nächsten Deeg, a fir lech och, eng essenziell wäert ginn, wéi mer mat eisen Nopeschlänner ëmginn.

Ech stelle just fest, datt déi nei Varianten an eisem noen Ausland extreem héich sinn. A meng Fro ass: Mir sinn nach ëmmer net gewuer ginn, wéi déi Variant hei zu Lëtzebuerg am Pourcentage doheem ass. Mir kruten ëmmer gesot: „Mir hunn zwar Resultater, mee déi sinn nach op engem Echantillon, deen net representativ ass.“ Dat ass awer elo schonn eng Rei Deeg a Wochen hier. Ech géif elo wierklech gär eng Kéier wëssen: Wéi sinn dann déi nei Variante schonn zu Lëtzebuerg etabléiert?

Drëttens: Mir hu virun e puer Wochen - mee net nëmme virun e puer Wochen, och scho virun e puer Méint -, scho fënnef-, sechsmol gesot, datt mer déi Moossnamen, déi an der Schoul geholl gi sinn, net géifen als genügend empfannen, datt mer déi Politik, déi do gemaach gëtt, als farlässeg géifen empfannen. An den 29. Januar ass déi leschte Kéier, wou ech et hei op der Chamberstribün gesot hunn. Dunn ass mer erkläert gi vun der Majoritéit, datt all déi Saachen net sënnvoll wären, déi mer hei fir d'Éducation nationale géife proposéieren. Dat war den 29. Januar. De 4. Februar, fënnef Deeg duerno, mécht den Här Meisch d'Schoulen zou a féiert se an den Homeschooling zréck.

Ech muss lech soen, ech verstinn net, wéi ee ka véier, fënnef Deeg virdrun einfach all déi Propositiounen, déi mer gemaach hunn, als net satisfaisant an onnéideg duerstellen, a véier, fënnef Deeg duerno muss een d'Schoulen an den Homeschooling zréckschécken. Dat liicht mer net an.

Mir hunn den 29. Januar hei eng Impfstrategie gefrot. Mir haten eng Diskussioun hei op der Chamberstribün. Ech ka mech gutt erënneren, well et sinn och nach owes genau déi Extraite vun där Diskussioun bei RTL an den Noriichte komm. Ech hu gefrot, fir eng Impfstrategie op den Dësch ze leeën, wou mer net nëmmen déi zwou éischt Phasen, mee déi sechs Phase géife gesinn, fir datt d'Leit eng Iwwersiicht géife kréien, fir datt se sech e wéineg kéinten afillen an déi Perspektiven, déi se hunn.

De Premierminister ass opgestanen an huet mer gesot, dat géif hien net maachen, well hie kéint sech net iwwert déi nächst Wochen engagéieren an hie wéilt de Leit näischt verspriechen, wat en duerno net kéint halen, an dat, wat mir géife froen, wär u sech inakzeptabel an net seriö. Dat ass dat, wat mer sengerzäit den 29. Januar freides vum Staatsminister op déi Propositioun geäntwert kritt hunn!

Den 1. Februar, méindes, ass d'Madamm Lenert an enger Pressekonferenz dohinnergaangen an huet genau déi Impfstrategie virgestallt, dräi Deeg duerno! Do muss ech soen: Ech si wierklech frou driwwer, well ech et einfach als noutwendeg empfannen. Mee ech muss lech awer iergendwéi soen, datt s de als Parlamentarier, wann s de freides esou dohinnergestallt gëss, wéi wann s de vun näischt eppes géifs kennen, a méindes gëtt da genau dat gemaach, wat s de gefrot hues, an da gëtt et als normal empfonnt, da kënns de der awer e wéineg domm vir.

Une voix.- Jo!

M. Claude Wiseler *(CSV)*.- Fir et emol einfach auszedrécken.

Une voix.- Très bien!

M. Claude Wiseler *(CSV)*.- E wéineg domm.

An ech wëll elo net drop agoen, ech wëll just der Madamm Lenert soen, datt ech frou sinn, datt se sech einfach iwwert dem Premierminister seng Ausféierung ewechgesat huet.

Une voix.- Très bien!

M. Claude Wiseler *(CSV)*.- Mee komme mer op d'Ausriichtung vun dësem Text zréck. Éischtens, déi Zuele si momentan méi héich wéi virun dräi Wochen: Den 28. Januar hate mer 207 Neiinfektiounen; haut hu mer, op eng Millioun Awunner héichgerechent - ech maachen dat ëmmer esou, well dat international besser vergläichbar ass -, haut si mer op 246.

Mee och am internationale Vergläich mat eisen Nopeschlänner leie mer net gutt do: Frankräich läit do zwar liicht méi héich, mir leien awer mat 246 - am Verglach zu England mat 181, zur Belsch mat 159 an zu Däitschland mat 87 - wierklech net gutt do. A souguer Amerika a Portugal - déi eng mat 232 an déi aner mat 224 -, déi haut awer dohinnergestallt gi wéi déi, déi Riseproblemer hunn, hunn am Fong haut héichgerechent manner deeglech Infektiounen, wéi mir der hunn.

Mir hunn och déi Zilsetzungen, déi mer eis gesat haten, net erreecht: Mir sollen ënner 150 Infektiounen den Dag bleiwen, den Taux de reproduction ënner 0,7, den Taux de positivité ënner 3 - déi Zilsetzungen hu mer an dësem Moment och net erreecht.

All national an international Gremie warnen nach ëmmer - net nëmmen zu Lëtzebuerg, mee och fir Lëtzebuerg - zur Virsiicht, och eis eege Gremien. De LIST huet och virun zwee Deeg nach eng Kéier seng Revue iwwert d'Kläranlagen erausginn, wou e seet, datt ee géif perceptibel gesinn, datt et lues géif an d'Luucht goen. Dat wär zwar nach net signifikativ, mee et wär awer och net onsignifikativ an et misst een oppassen.

An haut virun e puer Stonnen hunn ech de Professer Wilmes vun der Covid-19-Taskforce héieren, deen eis do relativ kloer an däitlech seet, datt ee misst enorm oppassen, datt eng drëtt Well riskéiert, virun der Dier ze stoen an datt senger Meenung no déi Moossname vun der Regierung net géifen duergoen.

Duerfir soen ech hei: Mir deelen d'Meenung vun der Regierung, datt et net Zäit ass fir opzemaachen, datt d'Gefore momentan ze grouss sinn, datt Virsiicht gebueden ass. Mir ënnerstëtzen also ausdrécklech d'Decisioun vun der Regierung, all déi Moossname weiderzeféieren. Mee mir soen: Déi Moossnamen, déi do waren, hunn et net erlaabt, d'Zuelen erofzesetzen, mee se sinn an deene leschte Wochen eropgaangen. Dofir stelle mer eis d'Fro, ob déi Moossnamen duerginn, a mir sinn der Meenung, datt een zousätzlech Moossname misst huelen, op déi ech duerno zréckkommen.

Mir sinn awer frou, datt zu Lëtzebuerg dee spezifesche Lëtzebuerger Wee, iwwert dee soss ëmmer geschwat ginn ass, definitiv vergiess ass. De Virus selwer kennt och kee spezifesche Lëtzebuerger Wee. Mir sinn iwwerzeegt, a mir hunn dat och ëmmer gesot, datt Lëtzebuerg muss kucken, wat am Ausland ronderëm geschitt, datt mer fréier oder spéider déi selwecht Tendenzen hu wéi d'Ausland ronderëm an datt et dofir weesentlech ass, sech an de grousse Prinzippie mat der EU ofzeschwätzen, d'grouss Prinzippie vun de Politicken anzehalen, an datt een haaptsächlech am Detail mat der Grossregioun muss kucken, wéi ee seng Politik gemeinsam gestalt.

An dat ass d'autant plus noutwendeg, well eis Nopeschlänner jo reagéieren. Mir gesinn, wat Däitschland op verschiddenen anere Grenze gemaach huet, wann ech d'Tschechei oder Éisträich kucken, a mir gesinn och, wat fir eng dagdeeglech real Problemer do entstane sinn. Mir gesinn, wat an der Moselle lass ass.

A meng Fro ass natierlech och déi: Ech si jo sécher, Här Staatsminister, datt Dir och eng ganz Rei international Kontakter hat mat Däitschland, mat Frankräich an datt do och eng Rei Diskussiounen necessairement hu misse gefouert ginn, notamment déi vun der Oppenheet an der Geschlossenheet vun de Grenzen, wann eis Wäerter weesentlech méi héich si wéi déi an Däitschland.

Ech wär frou ze héieren, wat Der eis duerno kënnt doriwwer soen, well ech ginn awer dervunner aus, datt e gréissere Risiko besteet, datt mer Reaktiounen aus dem Ausland iergendzwousch kréien, wann déi Zuelen, déi mer zu Lëtzebuerg hunn, nach géifen an d'Luucht goen an haaptsächlech, wa mer Problemer hätte mat deenen neie Varianten, wann déi méi massiv géifen op Lëtzebuerg eriwwerkommen.

Et ass net Zäit opzemaachen, aus sanitäre Grënn, aus laangfristegen ekonomesche Grënn, soen ech, awer och aus européesche Solidaritéitsgrënn an aus aussepolitesche Grënn. D'Fro stellt sech: Ginn déi Moossnamen duer, déi mer elo hunn? Mir wëllen, an dat soen ech kloer, zousätzlech Moossnamen. An ech hunn et virdru schonn ugeschwat op d'Fro vum Staatsminister hin: Mir sinn der Meenung, datt déi Tester, déi um Flughafe gemaach ginn, net effikass si fir déi Leit, déi sech ugestach hu just een, zwee Deeg, ier se fortgeflu sinn, an datt et do noutwendeg wär, fir Leit, déi aus roude Gebidder komme respektiv Leit, déi aus Gebidder kommen, wou déi nei Variante relativ héich sinn, eng Quarantän vu siwen Deeg zu Lëtzebuerg virzeschreiwen.

D'ailleurs soen ech, datt d'Kommissioun och kloer an däitlech freet, datt systematesch Protektiounsmoossname fir deen Typ vun Areese géife gemaach ginn an datt all déi Leit, déi vun esou enger Rees kommen, sollen obligéiert sinn, a Quarantän ze goen an additionell Tester bei an no der Arrivée ze maachen. Dat ass en däitlechen a klore Wonsch vun der Kommissioun a mir verstinn net richteg, firwat d'Lëtzebuerger Regierung deem Wonsch net nokënnt.

Mir hätten och gär hei zu Lëtzebuerg, datt mer eng effikass Politik vun de Schnelltester géifen definéieren. Wéini gi se agesat? Mir hate laang Woche mat der Madamm Lenert eng korrekt Diskussioun fir ze soen: Wat ass dann d'Valeur vun deene Schnelltester? Kënne mer eis drop verloossen? Kënne mer eis net drop verloossen? Ech hunn elo verstanen, datt déi awer vill méi prezis gi sinn, datt se elo zu engem Deel verlässlech sinn. Mir setze se jo elo och deelweis um Flughafen an. Mee ech fannen natierlech, datt een elo och misst definéieren, wou ee se dann nach anescht kéint asetzen a wou se sënnvoll wären an där ganzer Politik.

An d'Fro zum Beispill an den Altersheimer ass fir mech eng normal Fro, ob een net kann, fir awer eng Rei Visitten ze erlaben, well déi eeler Leit heiansdo an enger Isolatioun liewen, déi schwiereg ass ... Mir wëssen et alleguer, well mer méiglecherweis Familljen esou kennen, datt mer et do systematesch mat Schnelltester wierklech kéinten erlaben. An ech géif et flott fannen, wann einfach déi Politicken esou géifen definéiert ginn, datt mer kloer an däitlech wéissten, wou mer do géifen higoen.

D'ailleurs froen ech ... - dat ass awer just eng Klammer a keng politesch Ausso vu menger Fraktioun -, ech froe mech och, wa mer fënnef, sechs Stonnen hei zesummen zu 60 bis 70 am Sall heibanne sëtzen a mer wëssen, datt mer zwar all Masken unhunn, mee datt sechs Stonnen e Mask unhalen en continu net ëmmer evident ass, ob et net och sënnvoll wär, hei d'Méiglechkeet ze ginn, Schnelltester ze maachen. Ech wëll dat elo net als Politik definéieren, ech wëll et just als Fro definéieren, well ech mer se oft stellen, wéi virsiichteg dat ass, wéi mir selwer domadder ëmginn. Mir musse selbstverständlech hei sinn, fir eis Aarbecht ze maachen, an et kann och keen eis empêchéieren, heihinner ze kommen. Mee ech froe mech, ob et net sënnvoll wär, och dat virzeginn.

Dir wësst, datt mer nach ëmmer Problemer mam Curfew hunn. Dir wësst, datt mer och nach Problemer hu mat deene Froen oder mat deenen Obligatiounen, fir just zwee Leit vun enger Famill ze empfänken. Mir hätten do gär aner Modeller gehat, déi an eisen Ae mindestens grad esou effikass gewiescht wären.

Mee dat - an da kommen ech op ee vun den Haaptpunkten -, wat fir mech wierklech schwiereg ass, dat sinn déi Moossnamen an der Éducation nationale. Dofir sinn ech och frou, datt de Mëtten den Här Meisch hei ass, well ech hunn ëmmer gär, wa mer déi Diskussioune kënnen de face à face féieren.

Do ginn et zwee Problemer: Dat Éischt, dat ass: Wat geschitt um Terrain? Wat sinn d'Moossname selwer? An dat Zweet ass: Wat ass déi juristesch Ëmsetzung vun deene Moossnamen? Ech muss soen, mir hunn an all deene Rieden, déi mer hei gehalen hunn, vill iwwert d'Éducation nationale geschwat. An ech hu ganz oft gesot, datt ech d'Politik, esou wéi se ëmgesat gëtt, als eng Feelaschätzung géif gesinn, well fir d'éischt de Minister gesot huet: „Et ass kee Problem an der Schoul, wann d'Kanner sech ugestach hunn, dann ass et anzwousch anescht.“ Duerno ass gesot ginn: „D'Schoul ass wéi d'Gesellschaft, d'Kanner stieche sech un a kënnen aner Leit ustiechen.“ An haut ass d'Schoul ee vun den essentiellen Herden, wou Covid da present ass. An dat Hin-an-Hier an den Aussoen, muss ech éierlech soen, mécht d'Leit konfus, mécht d'Politik net kohärent an erlaabt och keng uerdentlech laangfristeg Virbereedung.

An et gesäit een och doranner, wéi u sech déi Decisioun vum Homeschooling geholl ginn ass vun engem Dag op deen aneren, ruckzuck, am Fong ouni Virwarnung an ouni Virbereedung. Elo seet de Minister: „Mee ech hunn déi misse schnell huelen.“ Ech verstinn dat och, datt een esou eng Decisioun heiansdo da muss schnell huelen. Dat, wat ech hei soen, dat ass, datt ech et awer sënnvoll fonnt hätt, wa schonn eng Rei Deeg oder Woche virdru gesot gi wär: „Wa mer eng Kéier esou Zuelen an der Schoul kréien, dann ass eis Reaktioun déi, fir den Homeschooling duerchzeféieren.“ Dann hätt ee schonn eng Virlafzäit gehat, ouni den Datum ze wëssen. Et hätt ee gewosst, wat hätt kënne kommen, et wär ee virbereet gewiescht. An hei ass et wéi aus heiterem Himmel souwuel op d'Eltere wéi op d'Léierpersonal erofkomm.

An ech soen dann hannendrun, elo verstinn ech dee Wëllen, deen de Minister huet. Et ass a mengen Aen absolutt nozevollzéien, datt mer e Méinden erëm wëllen d'Schoulen opmaachen aus ville Grënn, soziale Grënn fir d'Kanner, wat och ëmmer, dat versti mer, dat akzeptéieren et och.

Mee ech soen, wa mer se wëllen opmaachen, da fannen ech déi Moossnamen, déi Der virgeschloen hutt an déi elo e Méinden a Kraaft trieden, an eisen Aen insuffisant. Dir sot, Maskeflicht iwwerall, Tester a Schnelltester, dat ass och okay, Kontroll vu Quarantänen ass och okay fir eis. Mee da sot Der, et kommen eng Rei aner Mesuren eréischt an enger zweeter, an enger drëtter Etapp, zum Beispill déi, fir de Secondaire quasiment komplett an A- a B-Gruppen ze maachen, zum Beispill déi, fir an de Maisonrelaisen d'Kanner no Klasse besser ze trennen.

An do soe mir ganz kloer: Dat si Moossnamen, déi mir scho gär méi fréi gehat hätten, déi mer schonn an der Virbereedung gär esou gehat hätten, datt mer se den nächste Méinden alleguerte kéinten asetzen, well mer mengen, datt do wierklech e Problem ass an datt déi Moossnamen, déi Der fir e Méindeg virschlot, net duerginn an datt Der déi Moossnamen, déi Der an deenen Etappen hannendrun envisagéiert, schonn hätt missen e Méinden a Kraaft setzen. An da feelen an Ärem Plang och eng Rei Iddien, déi mer och scho säit Woche soen. Dat sinn déi vun enger anerer Organisatioun vum Transport scolaire, vun engem Decalage vun den Horairë vun de Schoulen, fir also d'Bussen nach méi eidel ze kréien. Ech weess, datt Der se méi eidel kritt, wann Der A- a B-Gruppen aféiert. Mee ech fannen, datt den Decalage horaire aus sanitäre Grënn duerchaus sënnvoll gewiescht wär. An dat selwecht gëllt fir d'Ventilatioun an d'Equipementer an de Klassen, déi mer schonn eng ganz laang Zäit froen.

An da muss ech lech soen, Dir annoncéiert elo, Här Minister, datt Der elo amgaang sidd, e Guide fir den Homeschooling auszeschaffen. An do soen ech lech awer éierlech: Elo si mer néng Méint an där Kris hei a mir wëssen, datt dat do eng Méiglechkeet ass. Mir wëssen, datt den Homeschooling méiglecherweis op eis zoukënnt. An da muss ech éierlech soen: Ech verstinn net, firwat Der dann elo ufänkt, e Guide auszeschaffen, fir Homeschooling ze organiséieren. Dee misst dach scho fir e Méindeg laang um Dësch leien. Dee missten d'Enseignantë scho virun der Vakanz kritt hunn, fir datt se sech uerdentlech kënnen op Basis vun deene Guidelinë virbereeden. Ech verstinn net, firwat dat net schonn elo do läit!

An ech fannen, datt Der am Allgemengen an der Schoul eng Politik maacht, déi éischter eng reaktiv Politik a keng preventiv Politik ass. Dir sot: „Mir setzen eng Rei Moossnamen an, wa mer de Virus massiv an der Schoul hunn." Dat heescht, Dir waart drop, bis en an der Schoul ass a wann e bis do ass, reagéiert Der. Ech fannen, datt ee wierklech misst déi Moossname virzéien, fir datt en net kann an d'Schoul kommen, well ech mengen, dat ass d'Basis, de Grond vun enger effikasser Politik.

An da kommen ech zu deem anere Punkt: eng ganz Rei Onzoulänglechkeeten, déi momentan an deem Gesetz sinn, respektiv déi net am Gesetz ugeschwat ginn iwwert déi Moossnamen, déi Der a Kraaft setzt. Ech wëll do ganz kuerz siwe Punkten opzielen, déi mer awer Problemer stellen.

De Conseil d'État huet eis op Basis vum Artikel 76 vun der Constitutioun opgrond vun Ingerence vum Legislativ an den Exekutiv en Artikel erausgeholl, deen d'Schoul betraff huet an deem Gesetz. Dat erlaabt eis als Chamber an dem Conseil d'État, net iwwert de Prinzip ze schwätze vun deem Artikel. Mee trotzdeem stelle sech eng Rei Froen. An et ass fir d'éischt, wou Der an engem Santésgesetz méi grondleeënd Educationsartikele maacht. Dofir wëll ech déi Fro opwerfen ..., all déi aner Decisiounen, déi Der elo huelt, ob dat déi vun de méigleche Suspensiounen oder déi vun den A- a B-Gruppen ass, wëll ech einfach froen, op Basis vu wat fir engem Gesetz se geholl ginn, duerch wat fir eng Acte-administratiffe se geholl ginn.

Mir wëssen alleguer heibannen, well mer domadder ze dinn hunn, datt d'Éducation nationale eng Matière réservée à la loi ass, Artikel 23 vun der Constitutioun. Alles muss also am Gesetz respektiv am Reglement gereegelt ginn. Ech hunn awer hei d'Impressioun, datt eng Rei grondleeënd Organisationsfroen an der Educationspolitik iwwert d'Circulaire un den Direkter gereegelt ginn, deen dann am Kader vu senger Autonomie gefrot gëtt, dat esou ze maachen, wéi hien dat fir richteg empfënnt, an dat deelweis iwwert dat, wat d'Reglementer an der Organisation scolaire effektiv zouloossen.

Elo kann den Direkter an der Autonomie eng Rei Saachen decidéieren, mee e muss sech awer ëmmer am Kader vun deem, wat an de Reglementer festgeschriwwen ass, halen. Dofir ass eis kloer Fro: Wéi ass dat dann effektiv gereegelt? Wou ass d'gesetzlech Basis, haaptsächlech an notamment fir d'Lycéeën? Op déi Fro, déi mer ëfters scho gestallt hunn, krute mer momentan nach keng zefriddestellend Äntwert.

Zweet Beispill: Den Artikel 4 (8) vum Gesetz, wat mer haut stëmmen oder wat mer haut erneieren, seet, datt de Port du masque beim Rassemblement deelweis obligatoresch ass, ausser fir d'Schoul. Dat Gesetz vun haut gesäit also extra, wat de Port du masque ugeet, eng Ausnam fir d'Schoul vir.

Elo féiert de Minister awer eng Maskeflicht an der Schoul an. Dann ass meng Fro: Wou ass dat da festgehalen? Ech si jo 100%eg d'accord mat der Moossnam. Mir hu se méi wéi eng Kéier gefrot. Mee an deem Gesetz, wat mer haut verlängeren, steet am Fong, datt d'Schoul déi Flicht net huet. Elo féiert Dir se iwwer Circulaire awer an. Also ech mengen, d'Schoul ass vläicht anescht wéi de Rescht vun der Gesellschaft, mee juristesch kënne mer awer keng Ausnam maachen. Dat muss awer alles kloer an däitlech a propper juristesch gereegelt sinn.

Mäin drëtt Beispill ass dat vun der Fermeture vun de Structure-d'accueilen. Dat gesitt Der als Méiglechkeet vir, net nëmmen am Secteur public, mee och am Privatsecteur. Or ass d'„Liberté du commerce" awer eng konstitutionell Fräiheet, déi festgehalen ass. D'„Liberté de faire du commerce" gëtt awer heimadder a Fro gestallt, aus gudde Grënn zwar an ech ginn lech och Recht mat der Moossnam, mee ech soen awer kloer: Wa mer konstitutionell Fräiheeten ausser Kraaft setzen, da kann dat awer nëmmen iwwert d'Gesetz goen - da kann dat awer nëmmen iwwer d'Gesetz goen!

An dofir ... Dir hutt mer op déi Fro geäntwert: „Jo mir maache jo keng Fermeture", obwuel dat ëmmer anescht gesot ginn ass, „mir däerfe keng Fermeture vun deene Strukture maachen, ech gi jo just", sot Der, „eng Recommandatioun, datt se zoumaachen. Ech recommandéieren, datt se zoumaachen a si gi jo dofir bezuelt." Mee da sot Der hannendrun: „Déi, déi awer net zoumaachen, déi kënne sech awer direkt erwaarden, datt de Santésdirekter eng Ordonnance hëlt, duerch déi se dann de facto einfach zougemaach ginn."

Da muss ech lech soen, wann dat do d'Fonctionnement vum Rechtsstaat ass, wann Der sot: „Ech ginn eng Recommandatioun; Dir hutt wierklech besser menger Recommandatioun nozegoen, soss kënnt de Santésdirekter mam décken Hummer a mécht lech zou." Esou ass et net, wéi ech mer d'Fonctionnement vum Rechtsstaat virstellen! An ech wär frou, och eis Justizministesch eng Kéier driwwer ze héieren, well déi huet e gutt Gefill fir de Rechtsstaat an ech wéilt eng Kéier vun hir wëssen, wat se da vun där doter Applikatioun vum Lëtzebuerger Rechtsstaat hält.

Mäi véierte Punkt, dat ass den Artikel 4bis Punkt 6. Do geet et ëm de Sport. An do ass d'Situatioun déi, datt mer u sech e Gesetz hunn, wat seet, oder wat sech eng Base légale schaaft, fir fräiwëlleg Amateursaktivitéiten zouzemaachen. Ech fannen dat richteg, datt mer dat am Gesetz schreiwen. Dat heescht, déi Veräiner, déi u sech Kanner ënner 13 Joer betreien, däerfen, wa kee Présentiel méi an der Schoul ass, och keen Training méi halen. Ech fannen dat fundamental richteg op där enger Säit, mee op där anerer Säit seet d'Éducation nationale dann, datt mer fir constitutionell garantéiert Libertéite keng Base légale brauchen, mee do iwwert déi Recommandatioune fueren.

Beim Sport gëtt et esou gereegelt, bei der Éducation nationale gëtt et esou gereegelt. Elo muss ech awer soen, ech hätt awer gär, datt d'Regierung wéisst, wat fir ee Wee se wéilt aschloen, datt se et net eng Kéier esou mécht an eng Kéier anescht mécht. Mee genau dat hunn ech awer d'Impressioun, datt momentan amgaang ass, an der Regierung ze geschéien. Jiddweree mécht dat à peu près esou, wéi en et wëllt a wéi en et als richteg empfënnt, ouni datt do déi noutwendeg Koordinatioun hannendrun ass.

Fënnefte Punkt: Den Artikel 7 vun dësem Gesetz, dee gesäit vir, datt mer Quarantänen an Isolementer kënnen hunn. An deen Artikel gëtt et säit siwe Méint vir - scho méi laang, well en och an dem Text stoung, dee mer am État de crise haten, also quasiment säit néng Méint. Contrairement zu deem, wat am Artikel 4 virgesinn ass, ass am Artikel 7 keng Exceptioun fir d'Schoul virgesinn. An deen Artikel ass also applikabel fir d'Schoul. Dat ass eis och vum Educationsminister confirméiert ginn.

Elo kënnegt den Educationsminister als grouss nei Moossnam fir den nächste Méinden un, datt mer elo eng Kontroll maachen no der Quarantän, wann e Kand wëllt no sechs Deeg an d'Schoul zréckkommen. Ech fannen dat och absolutt richteg, datt dee Contrôle gemaach gëtt. Mee ech froen lech awer kloer ... Dat Gesetz, wat mer elo hunn, dat ass awer scho säit néng Méint applikabel, dat misst also scho säit néng Méint esou applizéiert ginn. A wéi ass et da méiglech, datt d'Éducation nationale säit néng Méint den Text net anhält an dat elo als nei grouss Moossnam verkeeft, datt mer vun e Méinden un d'Gesetz respektéieren? Da stellen ech mer awer eng Rei Froen!

Une voix.- Très bien!

M. Claude Wiseler *(CSV)*.- Firwat vun e Méinden un? Ech fannen et richteg. Ech fannen, datt et scho laang misst lafen. An da sot Der och nach hannendrun op déi Fro, déi mer da stellen: Wien huet dann d'Recht dee Certificat, wa Kanner zréckkommen, ze kontrolléieren? Da sot Der: „Ma do änneren ech nach de Règlement grand-ducal vun 2004 iwwert d'Règles de conduites an d'Lycéeën, fir datt mer eis do déi noutwendeg Base légale ginn. Och dat fannen ech richteg.

Mee da soen ech, da misst dat jo fir e Méinden am Prinzip schonn a Kraaft sinn. Well e Méindeg leeft jo déi ganz Reform do un. An ech sinn da sécher, datt Der d'Urgence wäert ufroen, fir dat Reglement iergendzwousch relativ terminno a Kraaft trieden ze loossen. A wann Der Jo sot, Dir frot d'Urgence un, da soen ech lech: Mee wéi kënnt Der dann d'Urgence ufroe bei engem Text, deen Der am Fong säit siwen oder néng Méint schonn hätt misse gemaach hunn, a wou d'Urgence am Fong just doranner besteet, datt Der e bis elo nach net gemaach hutt a bis e Méindeg braucht? Dat ass net déi Definitioun, déi an eisen Texter fir d'Organisatioun vun der Urgence steet.

Mäi sechste Punkt, dat ass een, dee méi de Sport concernéiert. Dat ass eng Fro. Elo gëtt en Test gefrot fir déi professionell Sportler, déi Matcher wëlle spillen. Ech fannen dat och richteg. Mee d'Situatioun ass déi: Du kriss elo vum Gesetz gesot, du misst en Test maachen - notamment fir professionell Spiller -, fir däi Beruff kënnen auszeüben, fir also dee Match kënne matzespillen, an du muss dengem Patron, dem Veräin dat weisen.

Dann ass fir mech d'Fro: Wéi ass et da fir aner Beruffer, déi vläicht grad esou exposéiert si wéi Futtball- oder Basketspiller? Ass dat hei dann net fir aner Beruffer och e Prezedenzfall? Wéi ass et mat der Égalité devant la loi? An dat ass fir mech eng grouss aarbechtsrechtlech Fro, déi mer awer misste klären an op déi mer och, och wa mer et nogefrot hunn, keng satisfaisant Äntwert kritt hunn.

An dann ass mäi siwente Punkt - mee ech ginn do schnell driwwer ewech -, datt ech och nach net richteg matkritt hunn, wat dann elo d'Base légale wär an den Affaires étrangères vun deene Moossnamen, déi agefouert gi sinn, fir déi Tester op de Flughäfen ze maachen, respektiv fir am Fong de Leit ze soen: Wann Der keen Test hutt, kënnt Der - inklusiv d'ailleurs Leit, déi Resident hei zu Lëtzebuerg sinn - net op Lëtzebuerg zréckkommen. Nach eng Kéier: Ech fannen déi Moossnam fundamental richteg. Mir hunn déi Fro gestallt an der Kommissioun. Mir krute geäntwert: „Mee do gëtt et eng Circulaire vum Ausseminister, déi ass publizéiert ginn, an et gëtt e Reglement." An deem Reglement hu mer gekuckt, do steet awer strictement näischt vun der Obligatioun vun esou Tester dran.

Do och meng Fro: Wou ass et gereegelt? Nach eng Kéier: Ech fannen déi Moossnam absolutt richteg, ech fannen déi Moossnam absolutt noutwendeg! Mee wa mer esou fräiheetsbeschränkend Moossnamen hunn, fannen ech et absolutt normal, datt mer dat awer kloer an däitlech an e legale Kader aschreiwen, deen novollzéibar ass, deen och fir jiddwereen akzeptabel ass. Dat fannen ech eng absolutt Noutwendegkeet!

Dat zu de fundamentale Froen zum Fonctionnement vun eisem Rechtsstaat. Déi Froen hu mer bis elo net ugeschwat, well an der Santéskommissioun am Fong nach ni déi do Problematiken op den Dësch komm sinn, well mir eis als Santéskommissioun op d'Gesondheetsfroe konzentréiert hunn, esou wéi se bis elo am Gesetz waren. Et ass elo fir d'éischt, wou se op eis zoukommen, well eeben e puer Artikele vun der Éducation nationale an deem Text och mat dra waren.

Ech wëll awer och déi puer Punkte soen, déi ech an dësem Text als positiv empfannen. Ech empfannen zum Beispill als positiv, datt mer de Fichier vun der Protection des données personnelles elo esou gemaach hunn, datt de Fichier vun deene vaccinéierte Leit fir 20 Joer gehale gëtt, mee datt mer eng ganz Rei Donnéeën eraushuelen au fur et à mesure vun der Evolutioun: no zwee Joer d'Identifikatioun an d'Coordonnéeë vun där Persoun, déi geimpft ginn ass, an no zéng Joer all déi aner Santésdonnéeën. Ech fannen dat fundamental richteg an domat kënne mir och liewen.

Ech fannen och d'Obligatioun vun deene verschiddenen Tester, déi do stinn an déi beim Sport gefrot ginn, fundamental richteg. An dofir kënne mer och mat deene Propositioune liewen. Ech fannen et och richteg, datt mer eng Obligatioun hunn, fir déi Infrastrukture fir eeler Leit, datt déi sollen an Zukunft Lëschten eraginn, wou da jiddweree ka feststellen, wie Pensionnaire ass, a wou ka vun der Santé de Suivi op eng ganz aner Aart a Weis gemaach ginn. All déi Moossname begréisse mer.

Mee dat Ganzt schreift sech awer an eng Impfstrategie an, déi muss ofgestëmmt gi mat dem Rescht vun der Politik. An dovun hänkt schlussendlech mëttel- a laangfristeg de Succès vun eiser ganzer Politik of. A wann ech awer haut kucken, wat d'Zuele vu Lëtzebuerg sinn, da stellen ech fest, datt eis Zuele weesentlech méi schlecht si wéi déi vun deene Länner ronderëm - net ze schwätze vun Israel oder dem UK, mee och Länner wéi Portugal, Däitschland, Belsch, Frankräich sinn, wat d'Testen (veuillez lire: d'Impfen) ugeet, einfach proportionell gesinn, virun eis. An dat ass eppes, wat fir eis awer eng ganz Rei Froen opwërft. Bei den Zuelen op jidde Fall hu mer d'Impressioun, datt mer extreem lues sinn - ze lues sinn!

Dofir meng Fro un d'Regierung: Firwat ass dat esou? An dat ass esouguer esou, wann ech déi Zuele kucken, och bei Länner, déi u sech eng änlech Strategie wéi mir fueren - dat heescht, eng Strategie, wou mer déi zweet Dosis halen -, och déi Länner si momentan, an den Zuelen zumindest, besser wéi mir.

An dofir ass meng Fro: Kréie mer manner Dose wéi déi aner Länner, proportionell gesinn? Dat kann ech mer bal net virstellen. Oder firwat si mer momentan méi lues? An ech mengen, datt hei d'Regierung eis, mee awer och de Leit dobaussen eng Explikatioun schëlleg ass.

Mir kënne mat ville Punkte vun der Impfstrategie d'accord sinn: d'europäesch Akeef, d'Krittären, d'Reiefolleg vun der Impfung, d'Prinzippie vun den Decisiounen; och de Fait, datt grouss Impfzentre gemaach ginn, fanne mer richteg.

Et stelle sech awer nach eng Rei Froen hannendrun. Wa mer elo méi aner Vaccine kréien, déi net musse bei minus 70 Grad gehale ginn, kann ee jo deelweis op eng aner Impfstrategie ëmstellen. An do wollt ech froen, Madamm Ministesch, wou mer da mat den Diskussiounen dru sinn, fir d'Dokteren anzebannen an déi ganz Impfstrategie, well mir schéngt et logesch a sënnvoll ze sinn, datt och d'Hausdoktere kënnen Impfunge virhuelen. Ech mengen, datt do och eng ganz Rei vun hinne bereet wären, dat ze maachen. Ech froen lech also: Wou si mer dru mat deenen Diskussiounen?

An dat selwecht gëlt fir d'Certificats de vulnerabilité. Doriwwer hu mer scho virun enger Rei Wochen hei geschwat. Mee ech kréien - ech weess net wéi et lech geet - eng ganz Rei Uriff vu Leit, déi soen: Mee wéi geet dat da mat deem Certrificat? Wéi solle mer eis do uleeën? Verschiddener wenne sech un den Dokter a kréien da gesot: „Mir wëssen et nach net richteg. Mir wëssen, datt esou eppes kënnt." An dat mécht d'Leit richteg nervös, haaptsächlech déi, déi da vulnerabel a sensibel sinn, wa se net wëssen, wou deen Zuch ufiert. Do wär ech och wierklech frou, wa mer kéinten eng Rei Explikatioune kréien.

Mir sinn also frou, datt d'Madamm Lenert en Impfplang virgeluecht huet. Mir wëssen och, datt dee muss geännert ginn, deemno wat fir eng Informatiounen op eis zoukommen. A mir hätten do net ongär ... oder mir verlaangen, fir et méi kloer auszedrécken, datt d'Regierung och do eng Kommunikatiounspolitik mécht, déi de Leit Äntwerten op déi Froe gëtt, déi se legitimmerweis stellen. Zum Beispill froe se: Wat fir eng Konsequenz huet déi Decisioun, fir AstraZeneca net iwwer 65 Joer ze impfen, op den Impfplang? Zum Beispill déi Fro iwwert d'Niewewierkunge vun AstraZeneca, wou jo vill am Ausland driwwer geschwat gëtt, datt Leit, wa se et kruten, sech net gutt gefillt hunn duerno. Ass dat esou? Ass dat net esou? Zéie mer Konsequenzen doraus oder net? A firwat? Verschidden Impfunge wierken net esou gutt bei Varianten. Ass dat esou? Ass dat net esou? Huet dat Konsequenzen op den Impfplang oder net? Ech mengen, dat sinn einfach Froen, déi sech dobausse gestallt ginn, a wou mer missten Äntwerten drop bréngen.

Ech weess, datt d'Regierung momentan net wëllt eng Campagne fir d'Impfunge maachen. Ech halen dat perséinlech fir e Feeler, well et mécht Plaz fir Rumeuren, fir Konterwourechten, fir Verschwörungstheorien. Mee wann Der scho keng Campagne elo wëllt maachen, da soen ech awer ganz kloer, datt ech der Meenung sinn, datt Der nu wierklech déi Erklärung do esou vill wéi méiglech de Leit musst ginn, well se verlaangen duerno. A loosst keng Rumeuren hei zu Lëtzebuerg opkommen!

Zum Schluss nach zwou Remarken: Ech fannen - an dat ass am Fong eng Remark net un d'Regierung, mee un d'Chamber, deelweis och un d'Regierung, mee haaptsächlech och un d'Chamber -, datt mer eis awer mat enger Rei deontologeschen, fundamentale Froen anescht sollten auserneesetzen, wéi mer dat heiansdo mat pauschale Sätz einfach esou maachen.

Ech fannen eng Diskussioun iwwert den obligatoresche Charakter vum Vaccin, an d'Grënn, firwat mer et net wëllen, noutwendeg. Well et gëtt jo Froe vu Responsabilité individuelle a vun Autonomie individuelle, mee et gëtt och Froe vu Solidarité collective a vu Responsabilité collective. Ech mengen, datt et sollt eng Kéier thematiséiert ginn, fir kloer ze soen, firwat mer déi eng Positioun an net déi aner anhuelen.

Et gëtt en eetheschen Enjeu iwwert de Certificat de vaccination. Ech fannen, datt een net kann einfach Jo oder Nee soen. Ech fannen, datt een einfach eng Kéier seriö an ouni politesch Hannergedanke soll doriwwer diskutéieren: Wat ass sënnvoll a wat ass net sënnvoll? Ech fannen, datt een hei eng Kéier muss iwwert d'Abezéiung oder d'Netabezéiung vun de Frontalieren an eis Impfstrategie diskutéieren. Ech fannen, datt eng Diskussioun iwwert de Prinzip vun de Prioritéite vun de Vaccinatiounen och sënnvoll gewiescht wär. Ech fannen och eng Diskussioun iwwer méiglech Liste-d'attenten a Rechter, déi nach net vaccinéiert Leit hei zu Lëtzebuerg hunn, noutwendeg. Do geet een Twittersaz net duer, fir eng Äntwert ze ginn.

A schlussendlech soen ech lech och, datt ech mengen, datt déi Laangzäitstrategie, iwwert déi mer zwar heibanne gemeinsam ofgestëmmt hunn, datt mer déi géifen entwéckelen, mee wou mer einfach net ukommen a wou och kee Suivi vun deene Motioune gemaach gëtt, awer noutwendeg ass.

Ech fannen, datt mer eis heibannen elo eng Kéier mussen d'Fro stellen: Wéi ass et da mat där Wuesstumsgesellschaft, déi mer virdrun haten a wou een haut d'Impressioun huet, datt mer alles - alles! - maachen, fir esou schnell wéi méiglech erëm an déi Wuesstumslogik zréckzekommen?

Ech wëll de Covid lassginn, mee ech fannen, datt mer eis awer och eng Rei Froe musse stellen: Wéi geet et nom Covid weider? Wat wëlle mer duerno? A wat kënne mer elo maachen, fir datt mer vläicht déi eng oder aner Weich anescht stellen? Ech géif gäre Froe stellen iwwert d'Autonomie vun Europa notamment, déi mer esou grouss eropbeschwuer hunn, wéi mer iwwert eis Autonomie a Produiten, déi mer onbedéngt hei brauchen, geschwat hunn, wa mer ofhängeg vum Ausland waren. Dat fannen ech richteg. Mee da musse mer heibannen eng Diskussioun iwwert eis Industriestrategie féieren, och zu Lëtzebuerg. Si mer da bereet ze reindustrialiséieren? Zu wat fir enge Konditiounen? A wéi maache mer dat? Dat fannen ech eng noutwendeg Diskussioun.

D'selwecht ... déi europäesch Iwwerleeung iwwert d'Communautarisatioun vun der Gesondheetspolitik, iwwert d'europäesch Organisatioun a Krisenzäiten, déi fannen ech noutwendeg. Eng Diskussioun iwwer Fräiheeten a Rechtsstaatlechkeet gehéiert och dozou. Ech regrettéieren, datt ..., an ech spriechen d'Regierung wierklech net schëlleg dofir, mee ech soen, och an der Chamber sollte mir eis Gedanke maachen, well dat sinn Diskussiounen, déi heihinner gehéieren an hirer ganzer Villfalt a mat alle Kontroversméiglechkeeten, déi doranner bestinn, fundamental politesch, deontologesch Froe fir d'Zukunft vum Land, déi mer hei musse stellen. Ech profitéiere vun dësem Gesetz, fir meng Meenung eng Kéier kloer an däitlech doriwwer auszedrécken.

Meng Konklusioune sinn déi hei: Éischtens, mir fannen, et ass net Zäit fir opzemaachen. Zweetens, mir fannen, datt de Risiko nach extreem héich ass, notamment dee vun de Varianten. Mir sinn der Meenung, datt d'Moossname vun der Regierung net duerginn. Mir sinn drëttens haaptsächlech der Meenung, datt an der Schoul déi Moossnamen net duerginn. Véiertens, mir soe ganz kloer, datt de Kader vun der Regierung ze vill konfus ass, datt eis eng Rei wëssenschaftlech Wäerter feelen, déi d'Decisioune besser géifen erklären a se besser verständlech dobausse géife maachen.

Mir fannen, datt déi Impfstrategie momentan ze lues an och fir d'Leit net verständlech ass. Mir regrettéieren, datt keng Kommunikatiounsstrategie do ass, déi effizient ass. Mir fannen, datt dësen Text technesch net gutt ass, datt e schlecht gemaach ass an datt en och eng Rei Decisioune vun der Regierung, déi se elo geholl huet, an eisen Aen net op eng gesetzlech Basis stellt, déi duergeet.

Dofir wäerte mer an der CSV dësen Text net stëmmen. Mir wäerten Nee stëmmen. An ech wënsche mer, datt d'Regierung et fäerdegbréngt, an deenen nächsten Deeg a Wochen de Courage ze hunn, fir Perspektiven opzezeechnen, Leadership ze weisen, realistesch Perspektiven, wou et higeet, wat fir eng Zilsetzungen mer an deenen nächste Woche mat eiser Impfstrategie hunn, esou wéi den Här Biden, esou wéi d'Madamm Merkel, esou wéi den Här Macron et och gëschter gemaach hunn. Do kann ee sech natierlech ieren, dat ass e Risiko. Mee ech mengen, wa Saachen anescht lafen, wéi ee se am Ufank virausgesinn huet, dann hunn d'Leit absolutt kee Problem domat, wann een hinnen erkläert, wat anescht gelaf ass, wann ee seng Zilsetzunge reajustéiert.

Mee ech fannen et extreem wichteg, de Leit Perspektiven no baussen opzezeechnen, fir se mat um Wee ze halen, fir hinnen ze soen: „Dir musst elo nach e puer Méint op d'Zänn bäissen, da packe mer et zesummen." A fir hinnen ze soen: „Loosst lech alleguer impfen, net nëmme fir lech, mee och fir d'ganz Gesellschaft."

Ech soen lech Merci.

Une voix.- Très bien!

M. Fernand Etgen, *Président*.- Merci villmools, Här Claude Wiseler. An den nächsten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Gilles Baum. Här Gilles Baum, Dir hutt d'Wuert.

M. Gilles Baum *(DP)*.- Merci fir d'Wuert. Här President, eis Zuele si leider nach ëmmer op engem vill ze héijen Niveau.

(Brouhaha général)

M. Mars Di Bartolomeo *(LSAP)*.- Si mer op engem Joermaart?

Une voix.- ... op enger Kiermes!

Une autre voix.- Et muss een och kënne matenee schwätzen.

(Coups de cloche de la présidence)

M. Fernand Etgen, *Président*.- Et wier gutt, wann déi bilateral Reuniounen ausserhalb vum Sall wieren.

M. Gilles Baum *(DP)*.- Eis Zuele si leider nach ëmmer op engem vill ze héijen Niveau. Déi gutt Noriicht ass déi, dass eis Infektiounszuelen - obwuel mer zanter Januar de Commerce souwéi och de Sport an d'Kultur nees ënner strikten Aschränkungen opgemaach hunn - bis elo nach net staark an d'Luucht gaange sinn. De Reproduktiounstaux läit bei 1 %, dee misst awer bei 0,7 % leien, fir dass mer d'Situatioun géife gutt an de Grëff kréien. Den Taux de positivité dréit scho säit enger Zäitche ronderëm déi 2 %. A ganz wichteg: D'Situatioun an de Spideeler huet sech awer entspaant an ech mengen, dat si gutt Nouvellen.

Et gouf weider an de leschten dräi Woche massiv getest. An der Woch vum 25. Januar: iwwer 51.000 Tester, an den Inzidenztaux iwwer siwen Deeg - dat heescht, den Duerchschnëtt iwwer siwen Deeg, dat ass deen, mat deem eis däitsch Noperen och mëttlerweil schaffen -, dee louch an där Woch bei 160.

D'Woch vum 1. Februar sinn 61.000 Tester gemaach ginn an de siwen Deeg, den Inzidenzwäert louch bei 182. D'Woch vum 8. Februar sinn iwwer 70.000 Leit getest ginn, an de Wäert, dee louch bei 176.

Wat wichteg ass, fir eis kënne mam Ausland ze vergläichen, ass den Taux de positivité sur ordonnance (veuillez lire: den Taux de positivité pour les tests effectués sur ordonnance). An do ass et esou, dass mer erofkomm si vu 5,2 % op 4,8 %, an d'Woch vum 3. Februar souguer op 3 % - 3 %, wat jo dee Wäert ass, deen d'WHO eis virgëtt, fir ze soen, dat doten hutt Der hallefweegs am Grëff.

Mir ass opgefall, dass an deene leschte Publikatioune vun der Santé elo och ëmmer ugi gëtt, wéi vill Leit erausfonnt gi sinn iwwert den Tracing, dat heescht, wéi vill Leit kontaktéiert gi sinn, déi dann iwwert den Tracing geruff gi sinn, an da getest gi sinn. An dat ass ganz ënnerschiddlech: Do fënnt een Deeg, do huet ee méi Leit, déi positiv getest gi sinn, well se an den Tracing geruff gi sinn; aner Deeg hues de méi Leit iwwer Ordonnance. Ech fannen dat awer och eng ganz, ganz wichteg Angab. Et ass eng ganz wichteg Angab, fir op dat anzegoen, wat virdrun hei vum Här Wiseler vun der CSV gesot ginn ass, deen eis mat anere Länner vergläicht: Dat ass richteg, et soll ee vergläichen, wat vergläichbar ass, an dat ass den Taux de positivité sur ordonnance. An do leie mer awer däitlech besser wéi eis däitsch Noperen.

Bei eisen däitschen Noperen, do wësst Der vläicht: 35, dat ass elo déi nei 50, jo dat ass den neie Wäert. Ech hunn de Moie gelauschtert ..., si louchen, ech menge gëschter, bei 57 Komma ... op 100.000 Awunner. Et gëtt an Däitschland elo effektiv Landkreesser, déi sinn erëm gréng. Et gëtt ganz interessant interaktiv Kaarten, déi Der kënnt kucken. Et gëtt Landkreesser an Däitschland do si se gréng, do leie se ënner zéng. Et gëtt awer och Landkreesser, besonnesch am Oste vun Däitschland, déi sinn extreem héich, do leie se nach ëm déi 200.

Fir awer trotzdeem dat ze relativéieren, wat den Här Wiseler gesot huet, wëll ech eng Kéier hei ervirsträichen, dass et an Däitschland kee Large-Scale-Testing gëtt. Ech hunn och nach net ganz vill héiere vun engem konsequenten Tracing an Däitschland, esou wéi mir e maachen. An ech hunn awer eppes héiere vun enger App, enger App, mat där jo dann och soll noverfollegt ginn, wéi d'Leit sech infizéiert hunn. Also ech kann lech soen, den Här Söder huet scho virun e puer Woche gesot, dass déi App do e Reinfall wär, dass dat net géif fonctionéieren. Ech hu gëschter e Bericht gelies, an deem steet, dass sech nëmmen all Siwenten, dee sech effektiv infizéiert huet, och an där App do umellt. Also géif ech soen, dass dat net wierklech ganz vill bréngt.

Dir hutt virdrun, Här Wiseler, gesot, de Lëtzebuerger Wee ..., Dir géift näischt méi dovunner héieren. Ma ech kann da vläicht nach eng Kéier soen, wat de Lëtzebuerger Wee ass, an dat ass och dee Wee, dee mer gewëllt si weiderzegoen. Ech soen de Kolleege vun der CSV dat. De Large-Scale-Testing wëlle mer weiderféieren, den Tracing, dee bis elo awer, mengen ech, seng Preuvë gemaach huet, wëlle mer weiderféieren. An ech mengen och, dass dee vu kenger Säit vun der CSV a Fro gestallt ass, weeder den Tracing nach de Large-Scale-Testing. Da sollte mer wannechgelift net eis Zuelen zu Lëtzebuerg vergläiche mat Zuelen aus Portugal, aus Däitschland, aus Amerika oder aus anere Länner. Dann hunn ech léiwer, mir bleiwe beim Taux de positivité sur ordonnance, do kënne mer eis mat eisen Nopere vergläichen.

Eis Situatioun ass zwar am Moment net direkt beonrouegend, mee se ass awer och net op déi liicht Schëller ze huelen. D'Situatioun ass a bleift eescht, besonnesch, wann een d'Zuele vun de leschten Deeg a Betruecht zitt. Et ass elo net de Moment fir lasszeloossen, fir opzemaachen. Et ass net de Moment, fir liichtfankeg mat der Situatioun ëmzegoen.

Wéi séier et nämlech ka goen, dat huet een um Beispill vu Portugal gemierkt, a besonnesch d'Regioun ronderëm d'Haaptstad Lissabon. Eng Kombinatioun aus Lockerungen an der méi ustiechender brittescher Variant hunn d'Zuelen an d'Luucht schéisse gelooss an hire Gesondheetssystem quasi iwwer Nuecht u seng Grenze bruecht. Gott sei Dank sinn awer elo d'Infektiounszuelen do erëm um Falen, och wann d'Situatioun nach ëmmer ugespaant bleift. An Dir hutt och vläicht matkritt, dass och Lëtzebuerger medezinnescht Personal doënnen op der Plaz ass fir ze hëllefen.

Och hei am Land mécht d'Verbreedung vun de Mutatiounen, a virop der brittescher Mutatioun, berechtegterweis Suergen. Dowéinst bleiwe mer weiderhi virsiichteg a mir verlängeren d'Mesurë bis de 14. Mäerz. A wéi d'Zuele weisen, huet de Virus sech do verännert, well e ganz besonnesch a leschter Zäit bei deene Jonke méi aktiv ass an d'Zuele bei de Kanner tëschent null an zéng respektiv bei deene Jugendleche staark geklomme sinn.

Enn Januar war et eng Hausse an Zäit vun enger Woch vu 64 % (veuillez lire: 68 %) bei de Kanner vun 0 bis 14 Joer an déi Woch drop nach eng Kéier eng Hausse an där Alterskategorie vu 46 %. An duerfir mengen ech, dass d'Decisioun, déi den Educatiounsminister Claude Meisch geholl huet, fir d'Schoulen eng Woch virun der Fuesvakanz an den Homeschooling ze setzen, richteg war.

Mat dëser preventiver Mesure ass der Verbreedung vun der neier ustiechender Variant vum Coronavirus an de Schoulen entgéintgewierkt ginn. Et war eng Noutbrems, déi engem Zäit ginn huet, fir sech en Iwwerbléck ze verschafen. Well jo, wann de Virus sech verännert, da muss och d'Schoul sech upassen. Dat ass elo geschitt an dat begréisse mir. Mir begréissen, dass d'Schoulen ab e Méinden nees opmaache kënnen. Och ënnert den Elteren, de Schüler, den Enseignanten, mengen ech, besteet e breede Konsens, dass alles muss dru gesat ginn, dass d'Léieren esou normal wéi méiglech ka fonctionéieren an dass d'Schoulen esou laang wéi méiglech opbleiwen.

Beim Presenzunterrecht gëllen ab e Méinden nach eng Kéier nei verstäerkt sanitär Mesuren. Nieft enger allgemenger Maskeflicht mat Ausnam vum Cycle 1 an a verschiddene Kompetenzzenteren, wäert och méi an de Schoule getest ginn.

Ech wëll hei nach eng Kéier kloer soen, dass an der Spillschoul an am Precoce keng Mask brauch gedroen ze ginn, och wann d'Kanner an der Spillschoul sechs Joer kritt hunn. Ech mengen, dat war e bëssen an de Medie gëschter. Ech soen dat hei nach eng Kéier ganz kloer: An der Spillschoul an am Precoce brauch keng Mask gedroen ze ginn.

Den Asaz vu Schnelltester ass fir de Mäerz virgesinn, an dat bitt engem natierlech aner Méiglechkeeten, fir méi séier a méi effikass op eng Infektioun ze reagéieren an och doduerch potenzial Infektiounskette guer net eréischt net entstoen ze loossen oder se ze ënnerbannen. Och CO_2-Detecteure gi weider an de Klassen installéiert, a fir d'Enseignanten ass eng Commande vun 30.000 FFP2-Masken erausgaangen.

Wann d'Zuel vu Coronafäll an de Schoulen trotzdeem erëm staark sollt klammen, da sinn natierlech weider Mesurë geplangt. Dat geet vu punktuellen, lokale Mesurë bis hin zum Zoumaache vun de Schoulen an d'Iwwergoen an den Homeschooling. Dat hätt natierlech och seng Inzidenz op d'Maisonrelaisen an op d'Sportsveräiner an deene betraffene Gemengen oder am schlëmmste Fall souguer op d'ganzt Land.

Et gëtt wierklech eng Panoplie vu Mesuren, déi alleguer dozou bäidroen, dass déi alleréischte Prioritéit, nämlech d'Schüler an d'Enseignanten ze schützen an d'Schoul opzehalen, och ka gewärleescht ginn. Dat ass vun enormer Wichtegkeet, well ech hunn et virun e puer Wochen a menger Interpellatioun gesot: Et geet ville Kanner net gutt.

Dat Joer Pandemie mat Lockdown, Social Distancing, Homeschooling, wou ee vläicht keen hat, deen engem konnt hëllefen, vill Ängschten, Opreegung, Ongewëssheet, dat huet seng Spuere bei de Kanner a bei de Jugendlechen hannerlooss. Den Impakt op déi mental Gesondheet ass net ze negligéieren a mir mussen dat eescht huelen. Den Educatiounsminister huet duerfir d'Wuelbefanne vun de Kanner scho bei der Rentrée am September an de Mëttelpunkt gestallt. Op där Schinn gëtt elo virugefuer mat enger ganzer Campagne ronderëm de Bien-être vun deene Jonken.

E puer konkreet Mesurë vun dëser Campagne erausgepickt: Et gouf e Guide ausgeschafft mat Recommandatiounen a Best Practices, et gëtt eng extra Helpline fir psychologesch Betreiung aktivéiert, d'Enseignanten an d'Eltere gi weider sensibiliséiert an och de CePAS huet eng Campagne op de Social Media lancéiert.

Déi Jonk solle virun allem léieren, dass et net schlëmm ass, wann et engem eng Kéier net gutt geet. Duerfir brauch ee sech net ze schummen. Duerfir brauch ee sech net ze entschëllegen. Et brauch ee sech och net ze rechtfertegen. Déi „no worries, only good vibes"-Welt, déi sozial Netzwierker wéi TikTok oder Instagram deene Jonke virgaukelen, huet an der momentaner Situatioun relativ wéineg mat deene Jonken hirer Realitéit ze dinn. Déi toxesch Positivitéit - dat Gefill, sech ëmmer misse gutt ze spieren, ëmmer misse gutt drop ze sinn -, bewierkt nämlech genau de Contraire: dass ee sech méi schlecht spiert.

Dat Wichtegst ass a mengen Aen, dass jiddwereen, deen Hëllef sicht, dass jiddwereen, deen Hëllef brauch, och Hëllef kritt an och weess, wou e se fënnt. Dorëms geet et!

Här President, no der grénger Luucht vu Bréissel huet de Minister Lex Delles annoncéiert, d'Aide „coûts non couverts" an d'Aide de relance ze verlängeren. Dat verschaaft ville Betriber elo emol Loft a gëtt hinnen och eng gewësse Previsibilitéit. Zudeem wäerten och jonk Betriber, déi virdrunner net an de Genoss vun den Aidë komm sinn, d'Aide „coûts non couverts" an Zukunft kënnen an Usproch huelen.

D'Verlängerunge vun deene Mesurë bedeit natierlech och, dass den Horeca-Secteur nach staark an den Aktivitéiten ageschränkt bleift. A gleeft mer, wann ech queesch duerch de Sall hei kucken, wäert Der keen heibanne fannen, deem dat do Freed mécht, dass mer grad an deem Secteur nach eng Kéier musse verlängeren. Mee duerch d'Situatioun ass et einfach néideg.

Dem Restaurateur bleift fir de Moment just den Takeaway, an hei ginn et awer, mengen ech, positiv Nouvellen: Fir d'Betriber ze motivéieren, den Takeaway unzebidden oder weider unzebidden amplaz d'Aktivitéit ganz anzestellen, wäerten d'Recetten aus dem Takeaway net méi ganz aus der Aide erausgerechent ginn, mee se ginn zum Deel immuniséiert. An ech mengen, dass dat fir d'Restaurateuren eng ganz gutt Noriicht ass. An dës Ännerung setzt e wichtegt Zeechen, dat den Asaz vun de Restaurateuren an de Cafetieren honoréiert, déi, obwuel hir Dieren zou sinn, hir Clientë weider zerwéiere wëllen.

Mir sinn och frou, dass an deem dote Kader eng Léisung fir d'Independantë fonnt gouf, déi oft hir ganz Erspuernisser, hir Zäit an hiert Häerzblutt an hire Betrib gestach hunn. An enger Kris, wéi mer se bis elo erliewen, kann de Salarié an de Chômage partiel geschéckt ginn an e kritt dann 80 % vu sengem Salaire vum Staat bezuelt. Dat gëllt awer net fir en Independant, obwuel hien och an de Fonds pour l'emploi cotiséiert. Wann ee Betrib keen Ëmsaz mécht, dann huet de Patron keng Pai. A wa sech dat iwwer Wochen oder Méint hinzitt, dann ass iergendwann alles, wat e sech iwwer Joren erschafft huet, fort.

D'Léisung, fir elo iwwert d'Aide „coûts non couverts" ze fueren, dréit dëser Situatioun kuerzfristeg Rechnung a weist, dass d'Independanten, déi e ganz wichtege Pilier vun eiser Gesellschaft, e ganz wichtege Pilier vun eiser Wirtschaft sinn a vill Aarbechtsplaze schafen, net vergiess sinn.

Wa mir de Covid bis hannert eis hunn, wäert sech d'DP awer nach eng Kéier mat der prinzipieller Fro beschäftegen, wéi ee mat der spezifescher Situatioun vun den Independanten an esou engem Fall ëmgeet. Et geet eis ëm all Eenzelnen, vum klengen Handwierker bis zum Commerçant, deen all Dag d'Äerm eropstrëppt, deen all Dag fir säi Brout opsteet a bei deem et op all Su ukënnt.

All dës finanziell Hëllefe si batter néideg, grad well mer déi sanitär Mesuren nees verlängeren a well mer och net wëssen, wéi d'Situatioun hei zu Lëtzebuerg an engem Mount ausgesäit. Mat den neie Mutatioune geet eng Onvirsiichtegkeet duer, an d'Situatioun kéint erëm kippen. Esou schwéier et eis och fält, muss ech lech soen: Mir brauchen alleguerte weiderhi Gedold a mir brauchen alleguerten Zouversiicht, dass mer dat hei zesumme packen.

Ech ginn dowéinst am Numm vu menger Fraktioun den Accord zu dësem Gesetz an ech soen lech Merci fir Är Opmierksamkeet.

Plusieurs voix.- Très bien!

M. Fernand Etgen, *Président*.- Merci villmools dem Här Gilles Baum. An ech ginn d'Wuert weider un den honorabelen Här Georges Engel. Här Engel, Dir hutt d'Wuert.

(Désinfection du pupitre et interruptions diverses)

Ech mengen, dat do gëtt keng Iwwerschwemmung.

M. Georges Engel *(LSAP)*.- Merci, Här President. Ech sinn net aus Zocker, et geschitt näischt. Mir maache méi déi elektresch Saachen hei Suerge wéi ech. Okay, ech paken elo emol Holz un.

Voilà! Här President, Dir Dammen an Dir Hären, d'Leit sinn es midd. De Marc Baum hat et schonn déi leschte Kéier gesot, hie wär es och midd. An ech kann en och ganz gutt verstoen, an d'Leit dobaussen, hunn ech d'Impressioun, sinn es och midd.

Ee Joer Corona huet eis Gesellschaft verännert, huet eist Zesummeliewe verännert an huet och Rëss an eis Gesellschaft bruecht. D'Situatioun nervt a jiddweree wëllt, dass et eriwwer ass. Well ech ginn d'Gefill net lass - a vläicht ass et och just e perséinlecht Gefill -, dass d'Gedold bei de Leit lues a lues ofhëlt. Wuel hale sech d'Leit un d'Mesuren, gréisstendeels richteg an och ganz korrekt, soss géifen d'Zuele jo nach vill méi an d'Luucht schéissen. An awer héieren ech a mengem Ëmfeld dat selwecht, wat ech och selwer fillen: Déi Ukënnegung vun deem Vaccin, déi huet esou dat Liicht am Tunnel bruecht, a wann een da bis d'Enn gesäit, wann ee gesäit, dass dee Cauchemar hei gläich eriwwer kéint sinn, da wëllt een och, dass e séier soll eriwwer sinn an dass dat esou séier wéi méiglech geet. D'Ukënnegung vum Vaccin, vum Liicht um Enn vum Tunnel, déi huet dëst Verlaangen no engem Enn vun der aktueller Situatioun nach eng Kéier verstäerkt.

An no engem Joer kënne mer soen, dass mer de Virus besser kennen, mee dass mer nach iwwerhaapt net um Enn vum Wëssen ukomm sinn, dass mer all Dag Neies léieren, all Dag nei Erkenntnisser gewuer ginn, déi fir d'éischt als eng Studie oder alt emol en eemolegt Experiment erausfonnt ginn, an da musse se sech verifizéieren duerch wëssenschaftlech Bäiträg a Publikatiounen, déi dann erëm déi Mesuren, déi en place sinn, zum Deel a Fro stellen oder déi et dann néideg maachen, dass d'Mesurë mussen adaptéiert ginn. Dat si schwiereg Prozesser an déi brauchen Zäit a si kommen och net bei jiddwerengem un.

Ech muss mer wierklech Gedanke maachen iwwert ee Saz, deen ech haut héieren hunn, well deen huet mer wierklech vill Fragezeichen opgeworf. Ech hunn haut héieren, wéi ee gesot huet: „Do kënnt Der Etüde bréngen, mee ech gleewen dat als Laien net."

(Interruption)

Da gëtt et wierklech schwéier, wann een Etüde bréngt, a si schéngen engem awer net als Laien esou op d'Mooss geschneidert ze sinn.

(Interruptions)

Jo, da gëtt et wierklech schwéier, d'Leit ze iwwerzeegen.

Wann de Mënsch eppes net gären huet, dann ass et Onsécherheet! Am Moment si mer awer genau an esou enger Phas vun Onsécherheet. Villes ass nach an der Evolutioun, et gëtt nach net déi néideg Erkenntnisser a ville Beräicher: Wéi eng Auswierkungen hunn déi Mutatiounen? Wéi wierkt den Impfstoff dorobber? Wéi een Impfstoff ass dee richtegen? Ginn et Kombinatioune vun Impfstoffer, déi méiglech sinn? A wa mer geimpft sinn, komme mer dann erëm an eng Normalitéit oder ass et dann nach net eriwwer a musse mer nach ëmmer an där Situatioun bleiwen, wou mer elo sinn? An et ginn nach Honnerte weider Froen, wou mer keng Äntwerte wëssen.

D'Onsécherheet, déi mécht sech breet, och bei deenen, déi mussen Decisiounen huelen, well déi Decisioune mussen op faktebezunnen Evidenze geholl ginn, wat seng Zäit brauch. An da gëtt et och nach d'Onsécherheet vun der Vermëttlung vun de Messagen, an duerno natierlech och déi vun der Akzeptanz vun de Moossnamen, déi zur Andämmung vun der Pandemie geholl musse ginn.

An déi Onsécherheet, déi nei Entwécklungen - mir haten elo grad d'Diskussioun iwwert d'Mutatiounen -, jo, déi maachen och d'Schwieregkeet vun der Laangzäitstrategie aus! Wann all Dag nei Erkenntnisser kommen, dann ass d'Laangzäitstrategie natierlech en „Ding der Unmöglichkeit".

An der Lescht konnte mer hei zu Lëtzebuerg eng deelweis Stabilitéit hale bei de Mesuren, déi geholl goufen. D'Leit hunn dës akzeptéiert, well se och net all Dag geännert hunn a well se och zum gréissten Deel … Jo, et sinn ëmmer e puer Saachen, déi onverständlech sinn, mee de gréissten Deel vun de Mesuren ass awer verständlech.

D'Onsécherheet, déi eis ëmgëtt, kënnt awer och duerch eist Ëmfeld, duerch eis Nopeschlänner, déi alleguer an enger anerer Situatioun sinn, alleguerten! Et kann een och Däitschland net mat Frankräich, a Frankräich net mat der Belsch, an eis net mat deenen aneren dräi direkt vergläichen, well mer alleguerten aner Situatiounen hunn a well mer och alleguer aner Mesuren hunn - zum Deel déi selwecht, awer och zum Deel anerer -, fir dësem Virus Meeschter ze ginn.

A jo, et kann een och gedeelter Meenung sinn iwwert déi eng oder aner Mesure. Ech soen et nach eng Kéier, an dat hunn ech elo schonn e puermol hei op der Tribün gesot: Et ass d'Zesummespill vun deene Mesuren, dat et ausmécht. Ech mengen och, dass mer eis do zum gréissten Deel eens sinn.

An esou ass et och mam Couvre-feu. Ech sinn hei net deen, deen hei mordicus wëllt de Couvre-feu verteidegen, well d'LSAP steet och op der Säit vun de Vertrieder vun de fundamentale Rechter. A fir eis ass d'Ausgangsspär och eng grouss Aschränkung vun de perséinleche Fräiheeten. Dat ass fir eis och ganz kloer. Mee grad wéi zu Lëtzebuerg loossen d'Regierungen am Ausland sech jo vu Wëssenschaftler, vun Experte beroden, fir ze wëssen, wat fir eng Moossname kënne geholl ginn, fir déi Pandemie an de Grëff ze kréie respektiv fir Neiinfektiounen dann och ze reduzéieren.

A grad wéi zu Lëtzebuerg ass do eeben eng vun de Mesuren, déi vun deene Beroder virgeschloe gëtt, de Couvre-feu! An esou gëtt et de Couvre-feu a Frankräich um 18.00 Auer, an der Belsch um 22.00 Auer, an Holland um 21.00 Auer, am Vereenegte Kinnekräich um 18.00 respektiv um 20.00 Auer, an Däitschland regional um 20.00 Auer, an Italien um 22.00 Auer, a Spuenien um 22.00 Auer, a Portugal an der Woch um 23.00 Auer an de Weekend um 13.00 Auer! An Tschechien, Slowenien, Éisträich, Griicheland, Rumänien, Ungarn ..., also et ginn eng ganz Rei vu Länner, do gëtt et de Couvre-feu och.

An all déi Regierungen - a se si vun alle politesche Faarwen, et ass net eng Faarf, déi do predominant ass -, déi sinn zum Schluss komm, dass de Couvre-feu kann dozou bäidroen, dass de Virus agedämmt ka ginn. Net nëmme mir hei zu Lëtzebuerg! Et ass och keng Erfindung vun de Lëtzebuerger, de Couvre-feu, a wa mir falsch hei leien, da läit och hallef Europa falsch. Dat muss een eng Kéier soen.

Jo, déi kënne vläicht alleguer falschleien, dat ass méiglech! Ech wëll dat emol guer net behaapten, dass dat net esou kéint sinn! Mee et ass fir mech eng Mesure bei alleguer deenen anere Mesuren, déi dozou hëllefe kann, fir déi Neiinfektiounen ze reduzéieren. A gleeft mer, och mir si frou, wann de Couvre-feu kann opgehuewe ginn!

Dir Dammen an Hären, aktuell hu mer hei zu Lëtzebuerg, ech hunn et scho gesot, eng onsécher Situatioun: D'Tendenz vun den Infektiounen zu Lëtzebuerg ass liicht steigend am Géigesaz zu eisen Nopeschlänner. Et ass also eng ëmgedréite Situatioun wéi déi, déi mer virun dräi Wochen haten. Do hate mer grad de Géigendeel vun der Situatioun wéi elo. Eis Infektiounszuele bleiwen och weider héich a leien iwwert deene vun Däitschland an der Belsch, awer ëmmer aus ënnerschiddleche Grënn. De Gilles Baum huet et virdrun hei gutt erkläert. Dëst gëtt Grond, fir besuergt ze sinn, an dëst léisst och keng Lockerungen zou, obwuel mer eis déi all gewënscht hätten.

Natierlech leie mer duerch eis Teststrategie nach ëmmer ganz vir am Taux de dépistage an och am Taux de positivité. An och am Taux de mortalité leie mer am Verglach mat eisen Nopeschlänner ganz gutt. An de Spideeler huet d'Situatioun sech och berouegt: Vun deene 74 Hospitaliséierte sinn der 17 op der Intensivstatioun. An dës Zuele maachen dann och, dass mer déi Mesuren en place kënne loossen, ouni se nach mussen ze verschäerfen. Ech soen „haut", muer kann d'Situatioun eng aner sinn.

An awer maachen eis déi Mutatiounen do Suergen. Déi brittesch an déi südafrikanesch Variant, déi hunn eng Rei vun den Donnéeën hei bei eis verännert. Et gëtt eng interessant Harvard-Studie, déi zum Schluss kënnt, dass de B.1.1.7 duerfir méi geféierlech ass, well e méi laang ustiechend ass. Dat ass den Haaptgrond, firwat e méi geféierlech ass. D'Zuel vun de Vire wier deemno net determinant, mee d'Dauer vun der Ustiechung. An en plus ass de Krankheetsverlaf och nach en anere wéi bei der éischter Form vum Virus.

Dat ass elo eng Studie, et ass nach kee wëssenschaftleche Beweis, mee et gëtt eis awer Indikatiounen, et gëtt eis eppes, wat wëssenswäert ass a wat och hëllefräich ass, well dës Erkenntnisser, déi kënnen eis hëllefen, eis Mesuren dann och ze adaptéieren, zum Beispill d'Dauer vun der Quarantän. Och dat kéint eng Erkenntnis vun där Studie hei sinn. Déi Studie, déi ass eng Woch al, déi ass ganz nei, an duerfir brauche mer hei nach e bësse Gedold. Mir wëssen nach net genuch iwwert déi Mutatiounen. Virsiicht ass also nach ëmmer dat éischt Gebot.

Mir haten et och an de leschte Woche mat enger Erhéijung vun den Infektioune bei deene Jonken a Jugendlechen ze dinn. Duerfir sinn d'Moossnamen an der Schoul och noutwendeg gewiescht. Do gouf et jo haaptsächlech an der Alterskategorie vu 4 bis 19 Joer eng onverhältnesméisseg Erhéijung vun der Verbreedung vum Virus. Zwee Phenomeener konnt een hei gesinn: Éischtens, den Taux de positivité an dëser Alterstranche war méi héich wéi dee vum Rescht vun der Populatioun, an zweetens, den Zenario eent an den Zenario zwee - dat ass wann ee respektiv zwee Positiver an enger Klass sinn -, deen ass vill méi oft op den Zenario véier gewiesselt - Zenario véier ass, wann eng Infektiounsketten an der Schoul ass mat méi wéi fënnef Fäll. Dat huet du bewierkt, dass de Ministère huet misse reagéieren. An der Educatioun hu mer mëttlerweil 14 % vun den Ustiechungen, dat ass besuergneserreegend an duerfir huet do och missen eppes geschéien.

An och bei den Impfunge kommen all Dag nei Erkenntnisser. Den Här Wiseler huet eng ganz Rei vu Froe gestallt iwwert den AstraZeneca. Do gëtt et eng Circulaire vum Ministère de la Santé; ech kommen herno nach eng Kéier dorobber zréck. Vill Onsécherheet dréit nämlech ëm den Impfstoff vun AstraZeneca.

An ech kann do nëmme recommandéieren … - ech weess elo net, ass et e Podcast oder war et um Facebook, wou ech dat gesinn hunn -, eng Informatiounsstonn mam Dokter Dentzer aus der Santé, deen dat exzellent, awer wierklech immens gutt erkläert huet. An en ass all Kéiers erëm eng Kéier op déi Froen zréckkomm, déi e scho beäntwert hat - an en hat se schonn déi leschte Kéier beäntwert -, en ass mat enger ganz grousser Gedold a grousser Kompetenz dorop zréckkomm.

An hien huet gesot, dass den AstraZeneca e gudde Vaccin ass, et ass keen Zweetklassenimpfstoff. A wann de Kierper sech wiert, wann een Niewewierkungen huet, dann ass dat jo u sech e gutt Zeechen, well de Kierper, dee schafft dann a bilt Anticorpsen an dat mécht dann och, dass de da resistent dergéint bass.

An elo kommen ech op déi Lettre circulaire vum Ministère ze schwätzen. Ech si frou, dass déi erauskomm ass, well do nämlech eng ganz Rei vu Froe beäntwert ginn iwwert den AstraZeneca, iwwert d'Effikassitéit vum Vaccin, iwwert d'Nieweneffekter, iwwert den Delai tëschent der éischter an der zweeter Impfung, wien ee soll mat AstraZeneca impfen, wéi d'Wierkung op aner Mutatiounen ass an och iwwert de Rattrapage, wann ee sech net mat deem Impfstoff wëllt impfe loossen, wéi ee sech dann herno ka rattrapéieren. Also op all déi Froen, déi den Här Wiseler hei gestallt huet, gëtt et säit dem 17.2. eng Circulaire, wou et mech e bësse wonnert, dass Der déi net hutt oder se net gesinn hutt, well do waren alleguer déi Froen, déi Der gestallt hutt, ganz einfach beäntwert.

Une voix.- Très bien!

M. Georges Engel *(LSAP)*.- Beim AstraZeneca brauch een och en zweete Vaccin. Ech hunn et virdru gesot: De Conseil supérieur des maladies infectieuses, deen huet do proposéiert, dass de Rappel vun dëser Impfung, déi zweet Dos, dann tëschent der aachter an der zwielefter Woch soll gemaach ginn. Dat sinn dann u sech zwee Méint, zwee Méint!, wou een da muss waarden op den zweete Vaccin. Bis elo hu mer hei zu Lëtzebuerg bei enger Impfung, déi zwou Dose gebraucht huet, ëmmer déi zweet Dos en réserve gehalen, fir sécherzestellen, dass de Rappel och gemaach kéint ginn.

An do war et beim Pfizer/BioNTech esou, dass dat véier Woche waren. Dat huet fir mech och en ..., dat ass e räsonabelen Delai. Hei beim AstraZeneca ass den Delai awer elo zwee Méint. En ass zwee Méint, soudass ee sech d'Fro ka stellen - an ech géif dann der Madamm Minister dat mat op de Wee ginn -, ob et hei nach ëmmer opportun ass, déi zweet Dos och hei ze reservéieren, oder ob et net besser wär, esou vill wéi méiglech Leit hei mat der éischter Dos ze impfen, wëssend, dass een an enger Zäit vun zwee Méint awer mat enger grousser Warscheinlechkeet eng nei Liwwerung vu Vaccine kritt. Dës Impfung, déi verhënnert, dass d'Leit e schwéiere Verlaf vun der Krankheet kënne kréien a souguer kënne stierwen. Heimadder hätte mer dann e séiere Schutz fir d'Leit ginn. Ech mengen, dass et derwäert ass, déi Iwwerleeung do ze féieren, zemools zwee Méint eppes anescht ass wéi ee Mount. An dann hätt een awer vläicht bei méi Leit e schwéiere Verlaf verhënnert, oder dass se eventuell souguer gestuerwe wären.

Dir Dammen an Dir Hären, nee, mir sinn nach net duerch de Bësch! D'Onsécherheet bleift, an de Manktum u Wësse bleift weider eise Begleeder. Et ass leider nach net un der Zäit, eis besteeënd Mesuren opzelockeren, och wann et schwéierfält. Mir brauche weider Gedold an Zäit, fir déi néideg Léieren aus der aktueller Situatioun ze zéien a besser ze wëssen, wéi et sech mam Virus a virun allem eebe mat de Mutatioune verhält.

A wann ech de Bericht, deen och schonn ugeschwat ginn ass, vun der Taskforce vun haut de Moie liesen, dann däerfe mer och net zécken, wann et esou wäit ass, fir weider Mesuren ze huelen, wann d'Situatioun dat verlaangt. Séiert Handelen ass dann ugesot. Mir mussen dat ganz séier maachen, well hei zielt all Dag: Haut ass d'Situatioun esou, a muer ka se anescht sinn. Duerfir musse mer déi Evolutioun wierklech ganz gutt am A behalen. Et muss een awer och soen, dass déi Taskforce och net ëmmer Recht hat mat all hire Previsiounen, déi se bis elo gemaach huet, soss wiere mer bei enger vill méi héijer Zuel vun Doudegen.

Ee leschte Saz, Dir Dammen an Dir Hären: Ech hunn et e ganz, ganz staarkt Zeeche fonnt, dass Lëtzebuerg Leit a Portugal geschéckt huet, fir do ze hëllefen an där extreem schwiereger Situatioun, déi se haut a Portugal hunn. Ech hunn dat ganz grouss fonnt, an och dat wollt ech eng Kéier hei ernimmen.

Ech ginn heimadder den Accord vun der LSAP zu dësem Gesetzesprojet. Merci fir d'Nolauschteren!

Plusieurs voix.- Très bien!

M. Fernand Etgen, *Président*.- Merci villmools dem Här Georges Engel. An da wier et un der honorabeler Madamm Josée Lorsché. Madamm Lorsché, Dir hutt d'Wuert.

Mme Josée Lorsché *(déi gréng)*.- Merci, Här President. Ech kann et net oft genuch widderhuelen, et ass schonn dräimol gesot ginn - vum Rapporter, deem ech villmools Merci soe fir säi Rapport, vum Gilles Baum a vum Georges Engel -: Jo, mat de Moossnamen, déi mer haut verlängeren, ass et wierklech gelongen, d'Evolutioun vun der Pandemie ze kontrolléieren. A mir kënnen haut och feststellen, datt d'Infektiounszuelen zanter hirem Akraafttriede sensibel erofgaange sinn an datt déi exponentiell Dynamik vun der Pandemie gebrach ginn ass. An esou steet et dann och richtegerweis am Exposé des motifs vun dësem Projet de loi. An et ass och richteg, datt Lëtzebuerg am Verglach zu anere Länner besser dosteet - och dat ass virdru gesot ginn -, wat den Inzidenztaux, d'Bettbeleeung an de Spideeler an d'Stierffäll ugeet. Esou wäit, esou gutt.

An awer ass et och an eisen Aen net un der Zäit, fir opzeootmen an d'Moossnamen ze lackeren. Éischtens, well d'Zuele sech op ze vill engem héijen Niveau agependelt hunn, Tendenz liicht steigend. Zweetens, well mer mat Onsécherheeten ze dinn hunn, wat d'Konkurrenzkämpf um Impfstoffmaart ugeet, déi zwar elo manner si wéi am Ufank, mee och wat d'Ofstëmmung vun de Strategien um internationalen Niveau ugeet. An drëttens natierlech, well kee weess, wéi de Virus sech weiderentwéckelt a wéi eng Geforen en nach mat sech bréngt.

Dat eenzegt, Dir Dammen an Dir Hären, wat mer aus de leschte Méint eigentlech wëssen, ass, datt d'Wëssenschaft dem Virus stänneg hannendruleeft, net well d'Wëssenschaft ze lues ass - am Fong war se nach ni esou séier wéi an dëser Pandemie -, mee well de Virus eng Eegendynamik entwéckelt huet, déi net vun der Wëssenschaft anticipéiert ka ginn a scho guer net vun der Politik, net emol vun deenen Oberschlauen.

Bescht Beispill sinn d'Mutante vum Covid-19, wou net méi spéit wéi gëschter nees vun enger neier, finnescher Variant mam Numm Fin-796H rieds gaangen ass, déi anscheinend net esou gutt mat PCR-Tester detektéiert ka gi wéi déi aner Mutanten. Dëst emol onofhängeg vun der Erkenntnis, datt déi scho bekannt Mutanten, a virun allem déi brittesch, jo méi ustiechend an zum Deel méi geféierlech sinn an datt d'Erreeger d'Kanner méi staark befale wéi déi Erwuessen, et ass genannt ginn: 14 % ass en héijen Taux, wat de Schoul- a Betreiungssecteur natierlech kuerzfristeg an akut virun nei Erausfuerderunge gestallt huet. Educatiounsminister ze sinn, ass, mengen ech, ni ganz einfach, an an enger Pandemie nach vill manner.

Une voix.- Très bien!

Mme Josée Lorsché *(déi gréng)*.- Net fir näischt gëtt um internationalen Niveau virun enger geféierlecher drëtter Well gewarnt.

Alles dat sinn d'Grënn, firwat mir als Gréng d'Verlängerung vun de Moossnamen och ënnerstëtzen, wuelwëssend datt et keng 100 Méiglechkeete gëtt, fir de Virus a Grenzen ze halen an de Mënsche gläichzäiteg en halbweegs normalen Alldag ze erméiglechen. Halbweegs normal, jo, domat mengen ech en Alldag, deen net just aus Schaffen a Konsuméiere besteet an zumindest e Minimum vu soziale Kontakter, Kultur a Sport erméiglecht, an en Alldag, deen alle Generatioune gerecht gëtt.

Domat sinn ech bei der Fro vun der Generatiounegerechtegkeet, eng Fro, déi zu Lëtzebuerg nach net esou oft thematiséiert ginn ass, déi awer ëmmer méi wichteg gëtt, wat d'Pandemie méi laang dauert a wat se méi Schued uriicht.

D'Aschränkunge verlaangen nämlech net nëmmen der eelerer Generatioun vill Sacrificer of, virun allem bei de Kanner a Jugendleche riichte se grouss kierperlech a mental Ravagen un: Datt d'Kanner an déi Jonk trotz eisen éischter fräizügege Reegelen am Verglach zu anere Länner jiddefalls schonn zanter Wochen a Méint op hiert gewinntent Veräinsliewen an op Fräizäitaktivitéiten am gewinnte Frëndeskrees musse verzichten; datt den Austausch mat hire Frënn kaum nach méiglech ass ausser iwwer digital Medien a sozial Netzwierker, déi net ouni Gefore sinn an déi Jonk virun de Schiermer souzesoen immobiliséieren, wou déi Jonk awer Beweegung brauchen; datt et de Kanner a Jonken u Réckzuchsméiglechkeete feelt, wa se op engstem Raum mat hiren Elteren a Geschwëster liewen, och dat ass e Problem - mee alles dat war laang keen Theema!

An et huet och laang gedauert, bis erkannt ginn ass, datt Depressiounen, mee och Aggressivitéit a Gewaltbereetschaft bei deene Jonke wärend der Pandemie massiv an d'Luucht gaange sinn. Mëttlerweil vergeet bal keen Dag, ouni datt Pediateren, Kannerpsychiateren an aner Spezialiste sech mat Hëllefriff an de Medien zu Wuert mellen. Esou huet d'Barbara Gorges-Wagner vum Kanner-Jugendtelefon nach dës Woch op déi steigend Gewaltbereetschaft bei Jugendlechen higewisen a fir eng fréi Hëllef plädéiert.

D'Wuerzel vun dëser alarmanter Entwécklung läit doran, datt d'Liewe vu ville jonke Mënschen an enger ganz entscheedender Entwécklungsphas souzesoen agefruer ginn ass a villes net méi nogeholl ka ginn. Net anescht ass et bei de Léierdefiziter an dem Mangel u sozialen Interaktiounen, déi duerch zoue Schoulen entstinn. An duerfir ass eng Schoul ouni soziaalt Mateneen op Dauer weeder tragbar nach zoumuttbar.

Här President, domat wëll ech eng weider Kéier ënnersträichen, datt déi gréng Fraktioun fir oppe Schoule steet an d'Decisioun vun der Regierung voll a ganz ënnerstëtzt, no der Vakanz nees zum Presenzunterrecht iwwerzegoen.

Doriwwer eraus begréisse mer och, datt elo eng Zort Stufeplang fir den Educatiounssecteur virläit, deen d'Moossnamen am Fall vu massiv steigenden Infektiounen an enger oder méi Schoulen oder awer an enger ganzer Gemeng definéiert. Dat erlaabt, sech op deen Zenario virzebereeden, woubäi ech awer net verheemleche wëll, datt Pabeier gedëlleg ass: An der Praxis ass d'Organisatioun effektiv net ëmmer esou einfach, wéi se um Pabeier ausgesäit. A grad dowéinst muss den Dialog tëschent alle Partner groussgeschriwwe ginn an d'Hëllefsstellung vun den Autoritéite grad esou.

Datt deen Dialog guer net esou schlecht ass, wéi e vu verschiddene Säiten duergestallt gëtt, kann ech eigentlech aus der Praxis bezeien, jiddefalls wat d'Gemengen ugeet, wou och de Syvicol mat am Boot ass a wou souwuel d'Regionaldirektioun wéi och d'Schoulkommiteeën an d'Gemengeservicer zesumme vill gutt Aarbecht leeschten an alleguer hir Verantwortung iwwerhuelen.

Une voix.- Très bien!

Mme Josée Lorsché *(déi gréng)*.- Dir Dammen an Dir Hären, erlaabt mer e Wuert zu der legaler Basis vun de Bestëmmungen, déi jo méi an d'Schlagzeile gerode war. Jo, effektiv ass bei dësem Projet de loi eng gewësse Verwirrung, ech kéint och soen Hickhack, opgetaucht, well Brochdeeler vum Educatiounssecteur an d'Santésgesetz agefloss waren, déi aus verfassungsrechtleche Grënn dann nees zum Deel hu misse gestrach ginn.

Domat bleift et zum groussen Deel dobäi, datt d'Regierung weiderhin eegestänneg reegelt, wéi déi staatlech Institutioun mam Numm „ëffentlech Schoul" an der Pandemie intern organiséiert gëtt, natierlech op Basis vun eise Schoulgesetzer, déi awer nach ëmmer a Stee gemeesselt sinn an déi net an Zäite vun enger Pandemie geschriwwe gi sinn. Se konnten der Pandemie dofir och net Rechnung droen.

Wat de privaten Deel vum Kanner- a Jugendsecteur ugeet, sou gëtt weiderhin op Recommandatiounen, Verhandlungen a finanziell Ënnerstëtzunge gesat. Well d'Chamber bei dësen Decisiounen eigentlech da contournéiert gëtt, wéi dat dann och gesot gëtt, kann een dës Approche vum demokratesche Standpunkt hier natierlech op eng Manéier kritiséieren - den Här Wiseler huet dat och gemaach -, quitte datt de Staat, an dat muss een och betounen, nach ëmmer fir den interne Fonctionnement vun de Schoulen zoustänneg war. Et gëtt also kee ganz neie Moment. Am Fong befanne mer eis hei op enger Gradwanderung tëschent Pragmatismus a juristeschem Formalismus.

Relevant ass fir eis als Gréng awer virun allem, datt et hei net drëms geet, d'Demokratie ausser Kraaft ze setzen, mee Decisiounen ze huelen, déi dem Schutz vun de Kanner a Jonken zegutt kommen a séier gräifen. Wann d'Regierung nämlech decidéiert, ënner schwierege sanitäre Konditiounen um Presenzunterrecht festzehalen, dann ass dat net eng Decisioun géint d'Demokratie, et ass eng Decisioun fir d'Kanner a fir hir Zukunft! Net anescht ass et a méi akute Situatiounen, wou et wichteg ass, datt d'Decisiounen esou séier wéi méiglech ëmgesat kënne ginn, fir datt se och deen néidegen Effekt esou séier wéi méiglech hunn.

Dann nach e Wuert zu der genereller Maskeflicht an de Schoulen, wou an de sozialen Netzwierker jo neierdéngs vun Elteren drop higewise gëtt, datt d'Maskeflicht en No-Go wier. Eltere beschwéiere sech, datt d'Kanner dorënner leiden, an dat geet mëttlerweil esou wäit, datt eng Rei Elteren op Facebook dozou opgeruff hunn, d'Kanner net méi an d'Schoul goen ze loossen, wa se eng Mask mussen unhunn, wat emol scho wéinst der Schoulflicht illegal wär. Djuna Bernard an ech hunn och eng Question parlementaire dozou gestallt.

Där Suerg muss een dann awer d'Fro entgéintstellen, wat méi schlëmm ass: de Schoulalldag zwar mat enger Mask, dofir awer zesumme mat de Schoulkolleegen a wichtege Bezuchspersounen ze verbréngen oder stonnelaang doheem ënner munchmol schwierege Konditioune beim Bildschierm ze dëmpelen. Mir plädéiere fir déi éischt Optioun. A firwat net och emol d'Stëmm vun de Kanner a Jonken zu deem Theema héieren?

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, datt weider Infektiounsclusteren duerch d'Maskeflicht an de Schoule komplett verhënnert kënne ginn, ass natierlech eng Illusioun. Allerdéngs muss dëse Risiko esou niddreg wéi méiglech gehale ginn, a grad duerfir ass et wichteg a richteg, souwuel d'Tester wéi och den Tracing am Schoul- a Betreiungssecteur ze verstäerken.

Am Verglach zum Ausland lafe mer der Entwécklung hei e Stéckelchen hannendrun. Ech denken zum Beispill un d'Spaut- an d'Guergelschnelltester, déi an éisträichesche Schoule scho konsequent zum Asaz kommen. An och an Däitschland gi mëttlerweil Schnelltester agesat, déi grad esou sécher vu Privatpersounen duerchgefouert kënne gi wéi vu medezinneschem Personal.

Quitte datt Lëtzebuerg hei nach e gewëssene Réckstand huet, si mir awer frou, datt sech laut den Aussoe vum Thomas Dentzer, dem Koordinator vun der Krisegestioun an der Santésdirektioun, och zu Lëtzebuerg gläich nei Méiglechkeete wäerten opdi bei de Schnelltester. Nieft de Schoule kënnen dës Tester dann och konsequent an den Alters- a Fleegeheemer agesat ginn, wat e laang erwaarte Fortschrëtt bedeit an de Wee an d'Normalitéit wäert erliichteren.

Ech kommen elo zum Secteur vun den Alters- a Fleegeheemer a vum Drëtten Alter generell: Wat d'Bewunner vun dësen an anere Strukturen aus dem ASFT-Secteur ugeet, sou gesäit dëse Projet de loi jo vir, datt d'Date vun de Bewunner eemol am Mount un d'Santé iwwermëttelt musse ginn. D'Zil ass bekannt. Et besteet doran, d'Evolutioun vun den Ustiechunge besser ze analyséieren an der Santé gläichzäiteg déi néideg Donnéeë fir den Tracing a fir d'Impfungen zur Verfügung ze stellen.

Dëst ass sënnvoll, mee nawell stellt sech d'Fro, wéi all déi aner sougenannt vulnerabel Persounen effikass detektéiert kënne ginn, déi net an esou enger Struktur liewen, a wat de Begrëff vulnerabel iwwerhaapt bedeit. Hei ginn d'Meenunge liicht auserneen.

Vum Santésministère si wuel eng Rei Pathologien definéiert ginn, déi an d'Kategorie „vulnerabel" falen a bei der Impfung Prioritéit kréien. D'Konditioun ass, datt d'Spideeler an d'Dokteren déi perséinlech Date vun dëse Patienten un d'Santé weidercommuniquéieren.

Laut dem Lëtzebuerger Mikrobiolog an Epidemiolog Michel Pletschette, deen och Fuerscher op der Uni München ass, limitéiert d'Vulnerabilitéit sech awer net eleng op dës Pathologien. Dat ass och eng Saach vun Interpretatioun. Laut him missten 20 % bis 40 % vun de Patienten, jee no Definitioun, als méi oder manner vulnerabel agestuuft ginn. An duerfir wier et a sengen Ae méi effikass, d'Date vun der CNS iwwert d'Administratioun vun de Medikamenter ze consultéieren, fir déi vulnerabel Mënsche besser kënnen ze identifizéieren.

Wann een da weess, datt d'EU-Dateschutzveruerdnung am Artikel 9 ausdrécklech erlaabt, datt persounebezunne Gesondheetsdaten am Fall vun enger sanitärer Kris veraarbecht däerfe ginn, da muss ee sech froen, ob Lëtzebuerg dann elo op dee Wee soll goen oder net an awéiwäit dës Approche awer mam Dateschutz vertriedbar wier, quitte datt d'EU-Veruerdnung et zouléisst.

D'Impferfolleger vun Israel a Groussbritannie si jiddefalls net nëmmen op déi disponibel Quantitéite vun Impfstoff zréckzeféieren, mee och dorop, datt d'Autoritéiten net op d'Kommunikatioun vun de Spideeler an den Dokteren ugewise waren. A Groussbritannie sinn déi vulnerabel Persoune vum ëffentlechen nationale Gesondheetsservice erfaasst ginn, an Israel vun de véier bestoende Krankekeesen. Duerfir eis Fro un lech, Madamm Minister, wéi Dir zu där Approche stitt. Ech denken, et ass ëmmer eng Diskussioun wäert.

An deem Kontext wier et och net oninteressant, iwwer méi e flexibelen Ëmgang mat den Impfdosen nozedenken - ech mengen, de Georges Engel hat och virdrun dovu geschwat. D'Intervallen hutt Der ugeschwat, Här Engel, esou wéi de Virolog Claude Muller vum LIH dat och gëschter an engem Interview am „Tageblatt" ugestouss huet. Alles an allem muss et jo drëms goen, méiglechst vill vun deene gefäerte Mënsche virun engem schwéiere Krankheetsverlaf ze schützen an domat méi Sécherheet a méi Gewëssheet an der Gesellschaft ze schafen, mee och méi Sécherheet a Gewëssheet fir d'Spideeler.

No laange Méint vu grousser Ongewëssheet an Onsécherheet ass et op alle Fall normal, datt d'Sich no Gewëssheeten a Sécherheet, wéi zum Beispill grad de Schutz duerch d'Impfung, bei ville Leit ëmmer méi grouss gëtt, virun allem bei deene virbelaaschte Patienten. D'Definitioun vun eendeitege Risikogruppe bitt an dëser Situatioun scho ganz sécher eng gewësse Sécherheet a bitt der Politik op där anerer Säit och d'Chance ze beweisen, datt se handlungsfäeg ass.

Ongewollt Nieweneffekter däerfen dobäi awer net ignoréiert ginn, wat keng medezinnesch Remark ass, mee eng Remark, déi gesellschaftspolitescher Natur ass. Esou zum Beispill besteet eng Gefor bei der stereotypper Aklasséierung vun eelere Mënschen an d'Grupp vun de Vulnerabelen. Domat stellen ech net a Fro, datt eeler Leit prioritär geimpft solle ginn, dat ass de medezinnesche Volet. De gesellschaftspolitesche Volet ass awer en aneren: Esou hëllefräich dës Approche nämlech am Kampf géint d'Pandemie ass, esou geféierlech ass dat neit Bild vum defizitären Alter op där anerer Säit eebe grad aus gesellschaftspolitescher Siicht.

Dat neit Bild vum eelere Mënsch steet nämlech a klorem Widdersproch zu der moderner Seniorepolitik aus de leschte Joren, wou den Alter eigentlech net méi mat Krankheet, Virsuerg, Fragilitéit oder Hëllefsbedierftegkeet gläichgesat ginn ass. D'Altere stoung an de leschte Jore fir d'Kompetenz, d'Potenzial, d'Autonomie an d'Selbstbestëmmung vun eelere Mënschen. Net fir näischt huet d'EU d'Joer 2012 zum europäesche Joer vum aktiven Alteren a vun der Solidaritéit tëscht de Generatiounen erkläert.

D'Wäerter, déi domat verbonne gi sinn, däerfe mir an der Pandemie net aus den Ae verléieren. A mir däerfen och net vergiessen, datt de Kampf géint d'Pandemie ëmsou besser gräift, wat d'Generatioune méi solidaresch sinn. Dozou gehéiert dann eebe grad och d'Diskussioun ronderëm d'Generatiounegerechtegkeet, déi an Zukunft net ze kuerz däerf kommen, well mir musse verhënneren, datt déi Jonk zu de gréisste Verléierer vun dëser Pandemie ginn. A wa mer op där enger Säit dem Här Wiseler Recht ginn, datt mer iwwert de Wuesstum an eis Produktiounsmethode musse schwätzen, däerfe mer och déi gesellschaftspolitesch Aspekter net vergiessen.

Domat ginn ech den Accord vun der grénger Fraktioun a soen lech Merci.

M. Fernand Etgen, *Président*.- Merci villmools, Madamm Josée Lorsché. Nächsten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Jeff Engelen. Här Engelen, Dir hutt d'Wuert.

M. Jeff Engelen *(ADR)*.- Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, erlaabt mer, fir unzefänken, en häerzleche Merci ze soen dem Kolleeg Mars Di Bartolomeo fir säi schrëftlechen a mëndleche Rapport.

(Mme Djuna Bernard prend la présidence.)

Haut decidéiert d'Chamber fir déi x-te Kéier nei Moossnamen am Kader vun der sanitärer Kris. Et muss een dëst Gesetz op zwee Volete kucken: Engersäits behale mer praktesch all déi al oder déi viregt Moossname bäi, an op där anerer Säit kommen nei Moossname bäi a Prezisioune speziell am Beräich vun der Schoul, dem Sport an dem Dateschutz, wat mer deels begréissen.

Mir begréissen och als ADR d'Verbesserung vun den neien Hëllefe fir d'Entreprisen, an zwar huet dat net direkt eppes mat dësem Gesetz ze dinn, mee den Horeca hänkt awer hei mat dran, an duerfir wëll ech heirobber agoen. Dat kënnt zwar an engem anere Gesetz, mee erlaabt mer an dësem Kader vun de Moossname fir eis Betriber eng Suggestioun. Vill Entreprisen hu jo bekanntlech Schwieregkeeten, fir sech hei erëmzefannen. Et gëtt sech dobausse riets a lénks beklot, wat mer och verstinn. Et gëtt wuel den Apperçu vun all dësen Hëllefsmoossnamen op engem Site, mee deen ass awer - ech war dat gëschter emol kucken - e bëssen iwwerflächlech a fir mech och net prezis genuch.

Wär et hei net ubruecht, nom Virbild vum CCSS oder de Pensiounskeesen, eng Opstellung ze maache vun dëser Panoplie vu Moossnamen - esou huet den Här Mëttelstandsminister, den Här Lex Delles, déi Saache jo genannt - an do och ze publizéieren? Wou een eng kuerz Beschreiwung fënnt an duerno en direkten Zougang op de betreffende Formulaire. Et gëtt et wuel um Site, mee wann ee sech derduerchwullt, ass et awer komplizéiert. Net geüübte Kräfte ginn iwwerhaapt net eens dermat, a geüübte Kräften - ech hu mer déi Deeg vun engem soe gelooss, hien hätt annerhallef Stonn gebraucht, fir ee Formulaire auszefëllen, fir sech derduerchzewullen.

Bon, ech si kee Fachmann an deem Beräich, mee dat ass e jonke Kärel vun ëm 25 bis 30 Joer, an ech kéint mer virstellen, datt deen awer e bësse méi bewandert ass mat deene Saachen am Internet wéi ech. Ech mengen, dat soll eis ze denke ginn. Och déi Kloen, déi dobausse sinn an déi Onzefriddenheet, dat musse mer e bëssen aschränken a mir mussen de Leit entgéintkommen. Mer hu jo e System beim CCSS a bei de Pensiounskeesen, wou et einwandfrei fonctionéiert, wou souguer ech dermat eens ginn. Dat géif vill Onsécherheeten an Onzefriddenheeten zréckschrauwen. An ech mengen, et wier awer derwäert, fir sech op d'mannst eng Kéier Gedanken ze maachen, fir an dee Beräich emol kucken ze goen.

Mir als ADR poche weiderhin dorobber, datt eis elementar Grondrechter agehale ginn, a schwätzen eis géint d'Ausgangsspär aus, déi eiser Meenung no misst opgehuewe ginn. Och Geriichter, zum Beispill an Holland oder och deelweis an Däitschland, jee no Bundesland, hu rezent Urteeler gesprach, wou d'Legalitéit vun den Ausgangsspären a Fro gestallt gëtt. Hei gëtt argumentéiert, datt de Moment keng akut Noutsituatioun méi besteet an d'Ausgangsspär eng strikt Aschränkung vun de Beweegungsfräiheete vun de Leit am Privatliewen ass.

Souwuel d'Ausgangsspär, wou fir de medezinnesche Succès bis elo nach kee Beweis virläit, wéi och zum Beispill d'Limitatioun op zwee Leit aus deem selwechte Stot, déi een däerfe besiche goen, stelle mer a Fro. Zwee Leit gi bei véier Leit, dat mécht sechs Leit, dat ass erlaabt. Dräi oder véier Leit, nach aus deem selwechte Stot, gi bei zwee Leit, dat ass verbueden. Dat ass fir d'ADR onlogesch an och fir déi meeschte Leit net ze verstoen a stellt en Agrëff an déi garantéiert Grondrechter vun eiser Verfassung duer.

An eisem Rechtsempfannen ass de Staat zoustänneg, fir d'Liewen am ëffentleche Raum esou wäit wéi néideg an esou mann wéi méiglech ze organiséieren. Aus dem Privatliewe vun de Leit soll a muss de Staat sech awer eraushalen. A wann dat muss gemaach ginn, da misst hei an der Chamber fir dës Moossnamen, déi an der Verfassung verankert sinn, och eng Zweedrëttelmajoritéit heiriwwer befannen.

Den Horeca-Beräich bleift zou, an dëse Beräich ass ëmmer als keen Hotspot bezeechent ginn a si hu sech all penibel genau un d'Sécherheetsmoossname gehalen, wat dëse Secteur och nach vill Geld kascht huet. Elo si se awer zougemaach ginn, an op där anerer Säit bleiwe grouss Akafszenteren oder de Beräich vum ëffentlechen Transport op.

D'ADR ass dowéinst dergéint, datt d'Restauranten an d'Caféen zougemaach ginn. Et wär sécher méiglech gewiescht, mat deenen néidege Sécherheetsmoossnamen, datt dëse Secteur an engem gewëssene Kader hätt kënne viru fonctionéieren.

Mat dësem Aktionismus vun der Regierung, deen net wëssenschaftlech fondéiert ass, verschlëmmert d'Regierung dogéint nach emol déi déif ekonomesch a sozial Kris, an déi eist Land erageréit. Vill Leit aus dem private Secteur, a besonnesch déi, déi am Horeca-Secteur schaffen, ginn an der Kuerzaarbecht nëmmen zu 80 % indemniséiert. Grad an esou engem Secteur stellt och d'Drénkgeld een Deel vum Akommes duer. Dëse „manque à gagner" féiert zu ganz vill Nout a Suergen.

D'ADR hat dowéinst an der Chamber proposéiert, datt dës Indemniséierung am Kader vun der Covid-19-Kris bis zu engem bestëmmte Plaffong op 100 % misst gehuewe ginn. Leider hat jo keng Partei dës sozial Initiativ ënnerstëtzt. Domadder wäert an Zukunft d'Aarmut hei am Land leider Gottes nach weider eropgoen.

Et muss ee sech och d'Fro stellen: Wéi laang packe mer dat nach finanziell? Fir Suen an eis Staatskeess ze kréien, ass et jo vu Virdeel, wann eis Ekonomie méiglechst vill schafft. Bei dëser Kris vum Covid musse mer op dräi Aspekter genee oppassen: Éischtens, dem Gesondheetssecteur e Maximum zur Verfügung ze stellen, fir d'Gesondheet vun all eise Bierger ze garantéieren. Zweetens, mer mussen och de rechtsstaatlechen Aspekter Rechnung droen; mir si jo a Friddenszäiten an net an engem Krichszoustand. Drëttens, eis Ekonomie muss zu engem Maximum dréien, well mir däerfen dat Finanziellt net aus den Ae verléieren. Dës dräi Punkten, dat ass dee Spagat, andeem mer eis beweegen.

Fir d'ADR ass et kloer, datt mer déi aktuell Politik am Kader vum Covid musse generell iwwerdenken. Mir däerfen net vergiessen, datt vill Leit och ënner enger Verschlechterung vun hirer mentaler Gesondheet leiden. Esou huet dat jo och eng Analys vun dem Statec erginn. An ech mengen, wann een Drëttel vun de Leit hei zu Lëtzebuerg uginn huet, datt si duerch dës Kris psychesch an enger schlechter Verfassung sinn - a bei deene Jonken ass dat nach méi héich -, esou muss eis dat awer ze denke ginn a mer mussen dës Suergen och eescht huelen. Et muss een och ewell feststellen - dat hu Kolleegen a Frënn mer zougedroen -, datt dësen Effekt vun der mentaler Gesondheet sech elo scho lues a lues a verschiddene Fäll am Privatliewe bemierkbar mécht. Ech mengen, dat muss een och mat eranhuelen.

An all dës Mesurë sinn also geholl ginn, well anscheinend eis Intensivbetter un eng Grenz kommen. Am Fréijoer war gesot ginn, mir hätten 200 regulär Intensivbetter an de Spideeler an 100 an engem Feldlazarett. Haut si mer mat 44 Covid-19-Intensivbetter scho bei 50 % Auslaaschtung, dat heescht, mir hunn nëmmen 88 Intensivbetter. Wou sinn déi aner 112 Better an de Klinicken - ech schwätze just vun de Klinicken - hikomm?

Mir missten och zousätzlecht Personal hunn - am Summer wier d'Méiglechkeet gewiescht, fir déi e bëssen ze schoulen -, zousätzlecht Personal fir d'Intensivfleeg, well mir wëssen alleguerten, datt déi zweet Well elo hannert eis, ass a vun där drëtter Well hu jo och scho Kolleege virdru geschwat. Et wier dann eng reng Virsiichtsmoossnam, fir an deem Beräich aktiv ze ginn.

Wat d'Schnelltester ubelaangt, ass jo am Prinzip alles gutt, a mir begréissen dat. Mee d'Fro stellt sech awer: Wéi zouverlässeg sinn dës Tester? Dacks gi se haut gelueft, a muer ass et just de Contraire.

Nach ee Wuert zu den Impfungen … Ech gesinn, meng Zäit leeft mer fort. Ech mengen, bei mir geet ëmmer d'Auer méi séier wéi bei deenen aneren, Här President.

Une voix. - Dat ass Är Riedezäit.

(Brouhaha et hilarité)

M. Jeff Engelen *(ADR)*.- Et ass scho méi dacks gesot ginn: D'Impfung ass leider déi eenzeg Méiglechkeet, fir dem Covid Meeschter ze ginn an erëm deels zu engem normale Liewen zréckzekommen. Mee och hei warne mer virun allze vill Erliichterung bei der Zouloossung vun dësen Impfstoffer. De Bierger soll seng Entscheedung a voller Transparenz kënnen huelen, ob hie sech impfe léisst oder net. Hei misst eng méi intensiv Informatiounscampagne gemaach ginn.

Mir poche weiderhin op d'Fräiwëllegkeet, wat d'Impfunge géint de Coronavirus ugeet. Och wann et an der EU keng Impfflicht soll ginn, esou hëlt awer den Drock op d'Mënsche, fir sech impfen ze loossen, europawäit zou. Duerfir erënnere mir un eng aktuell Resolutioun vum Europarot mat der Nummer 2361/2021: Do heescht et, datt d'Impfunge géint de Covid-19 net obligatoresch däerfe sinn an datt d'Leit, déi sech net impfe wëlle loossen, net diskriminéiert däerfe ginn.

Europa fuerdert weider d'EU an d'Memberstaaten op, datt d'Bierger informéiert an dës Impfung ginn an et keng Mussesaach däerf ginn a se kengem politeschen, sozialen oder aneren Drock ausgesat ginn, fir sech fräiwëlleg impfen ze loossen - jo oder neen.

Mir hätten och nach gären déi Analys vun der Effikassitéit vun de Large-Scale-Tester. De Large-Scale-Testing geet elo ugangs Mäerz an déi drëtt Phas.

Une voix.- Denkt un Är Riedezäit!

M. Jeff Engelen *(ADR)*.- An hei fält op, datt et vun Experten heiheem - vun Experten heiheem, betou-

nen ech! - ëmmer méi grouss Kritik un dëser Teststrategie vun der Regierung gëtt, staark Zweifelen deemno um breeden Teste vun der Populatioun, besonnesch och en rapport zu den héije Käschten.

Mme Djuna Bernard, *Présidente de séance.-* Här Engelen, ech géif lech bieden, zum Schluss ze kommen.

M. Jeff Engelen *(ADR).-* Jo, ech hunn nach eng Resolutioun, dann hunn ech zwou Minutte méi.

„De Large-Scale-Testing ass een Echec", esou sot zum Beispill den Infektiolog Gérard Schockmel déi lescht Woch an engem Interview um Radio 100,7, grad wéi den LST och a Kombinatioun mat engem partielle Lockdown net gehollef hätt, fir de komplette Lockdown am Dezember ze vermeiden.

An da géif ech dann och déi Resolutioun deponéieren. Ech géif dat dann elo iwwersprangen, mee Dir liest jo dann dat meescht an der Resolutioun, déi ech dann elo hei der Presidentin iwwerreechen.

Mme Djuna Bernard, *Présidente de séance.-* Merci.

Résolution 1

D'Chamber vun den Deputéierten

stellt fest, datt

- de Rapport tëscht de Käschten an dem Notze vum Large-Scale-Testing net just vun auslänneschen, mee och vu renomméierte Lëtzebuerger Dokteren a Fuerscher ëffentlech a Fro gestallt gëtt;

- no Ausso vun der WHO an enger grousser Etüd aus China asymptomatesch Leit ganz seelen ustiechend sinn an, och no Ausso vun der WHO vum 20. Januar 2021 (Information Notice 2020/05 vum 20. Januar 2021), PCR-Tester en éischter indikative Wäert hunn, deen eng Interpretatioun brauch, bei där nach eng Rei aner Faktore musse berécksiichtegt ginn;

- fir de Large-Scale-Testing zu Lëtzebuerg ze assuréieren, vill auslännescht Personal rekrutéiert muss ginn, woubäi déi Betraffen, wa si eng medezinnesch Qualifikatioun hunn, a Pandemiezäiten och an hiren eegene Länner géife gebraucht ginn, an datt déi Tatsaach eethesch Froen am Kontext vum „brain drain" opwerft;

- bei knappe Ressourcen d'Konkurrenz tëscht dem Large-Scale-Testing an de PCR-Tester, déi op Ordonnance vum Dokter verschriwwe ginn, zu Retarde bei den Analysen an och bei der Zoustellung vun de Resultater ka féieren;

- zu Lëtzebuerg, ënner anerem wéinst dem Large-Scale-Testing, proportional gesi méi positiv Fäll wéi an eisen Nopeschlänner festgestallt ginn, an datt deen Ëmstand kann negativ Konsequenze fir eist Land hunn, zum Beispill am Kontext vun der Diskussioun ronderëm d'Reesfräiheet;

fuerdert

- d'Cour des comptes op, fir e Spezialrapport iwwert de Large-Scale-Testing ze erstellen, an dobäi ënner anerem d'Käschten an den Notzen ze evaluéieren an de Respekt vun alle legale Prozeduren, zum Beispill bei den Ausschreiwungen an de Rekrutementer, ze kontrolléieren.

(s.) Jeff Engelen.

M. Jeff Engelen *(ADR).-* Et stellt sech och d'Fro vum Käschtenopwand vum Large-Scale-Testing. An der éischter Phas vum Large-Scale-Testing, déi 32 Milliounen Euro kascht huet, goufe bei 566.320 Tester 1.099 positiv Fäll entdeckt, de Contacttracing matagerechent. Den Opwand, fir e positive Fall ze entdecken, wier also ganz héich, sot de Virolog Jacques Kremer. De Käschtepunkt fir d'Fanne vun engem positive Fall läit also bei 29.000 Euro.

Enn Januar gouf elo deen nächste Projet hei an der Chamber deponéiert, an do géif ech mer erlaben, op déi Punkten, déi ech hei opgeschriwwen hunn, zréckzekommen.

Mir wéilte gäre vun der Cour des comptes - dat steet an der Resolutioun - wëssen, wat de Käschten-Notze-Facteur ass vum Large-Scale-Testing, a saiséieren duerfir gär d'Cour des comptes. An deem Sënn hu mer dës Resolutioun deponéiert.

Da kommen ech zum Schluss. D'ADR stëmmt och dës Kéier géint dëst Gesetz, bedéngt duerch onlogesch a medezinnesch Onstëmmegkeeten am Gesetz a well et opbaut op déi viregt Gesetzer. Eenzel Moossname begréisse mer, anerer net. Besonnesch hält d'ADR déi Agrëffer an d'Privatsphär vun de Bierger fir disproportionéiert, dat am Verglach zu anere Beräicher.

Ech soen lech Merci fir Är Opmierksamkeet.

Mme Djuna Bernard, *Présidente de séance.-* Merci, Här Engelen. An als nächsten agedroene Riedner ass den Här Baum opgeschriwwen. Här Baum, Dir hutt d'Wuert.

M. Marc Baum *(déi Lénk).-* Merci, Madamm Presidentin. Déi 13. Oplag hu mer elo vum Covidgesetz, den État de crise matgerechent. An de Georges Engel huet ganz richteg gesot, datt déi eng es ëmmer méi midd ginn, anerer ginn ëmmer méi gro - notamment mäi Fraktiounskolleeg, den David Wagner, deen dat lescht Joer lauter gro Hoer kritt huet. Et géif mer natierlech ni am Dram afalen, vun anere Kolleegen heibannen ze schwätzen.

Dat, wat midd mécht, dat sinn all gudden Dag nei Hiobsbotschaften oder soi-disant groussaarteg Erkenntnisser iwwert de Virus, iwwer seng Infektiositéit, iwwer Impfstoffer, iwwer deenen hir Effikassitéit, iwwer hir Verabreechung, iwwer nei Daten, wéini wéi een Impfstoff geliwwert gëtt, wéi eng Strategie a wien zu wéi engem Zäitpunkt drukënnt. An et huet een d'Gefill, datt een aus deem Ganzen iergendwéi net méi erauskënnt. An ech muss selwer zouginn, datt ee ganz vill Schwieregkeeten huet, den Iwwerbléck ze behalen.

Wat ass dann elo haut d'Situatioun? Wat d'Neiinfektiounen ugeet, esou stelle mer fest, datt se an deene leschten zwou Woche liicht an d'Luucht gaange sinn, net dramatesch, awer liicht an d'Luucht gaange sinn. Déi selwecht Tendenz gesi mer an de Kläranlagen. An d'Wocherapporte weisen, datt dat An-d'Luucht-Goe virun allem och domadder ze dinn huet, datt Clustere bei Jonken entstane sinn, also bei ganz Jonken am Fondamental, firwat d'Regierung och d'Decisioun geholl huet, fir d'Schoulen eng Woch zouzemaachen.

A wann ee wéi den Här Engelen virdrun d'Fro stellt, wat de Large-Scale-Testing da bréngt, da mengen ech, datt een - onofhängeg vun deene Leit, déi fonnt ginn -, zumindest e kloren Iwwerbléck huet iwwert de Positivitéitstaux. Well och beim Large-Scale-Testing hate mer an de Méint Oktober, November, Dezember e vill méi héije Positivitéitstaux, deen, wann ech mech richteg erënneren, bei ëm déi 3 % louch. An elo gesi mer, mer hunn e Posititivitéitstaux vun 0,2 bis 0,6 %, dat heescht, mir kënnen iwwert de Large-Scale-Testing och ganz vill aussoen iwwert d'Prevalenz vum Virus an der Gesellschaft.

Dat alles ass am Moment net besuergniserreegend, op jidde Fall net méi wéi déi Woche virdrun. Et ass awer natierlech och keng Entwarnung. Dat selwecht gëllt fir d'Spideeler, wou d'Situatioun stabill ass mat enger ganz liichter Tendenz déi lescht Deeg no uewen. Dat, wat Angscht mécht a wat esou e bësse wéi e Gespenst ronderëm geeschtert, dat ass déi nei brittesch Variant, deen neie brittesche Mutant, deen - an dat hu mer jo och an der Chamberskommissioun vum Dokter Schmit gesot kritt - warscheinlech an deenen nächste Wochen déi dominant Versioun vum Virus wäert ginn, voire souguer an ofseebarer Zäit déi Variant ginn, déi als eenzeg zu Lëtzebuerg oder an Europa wäert virzefanne sinn.

Gläichzäiteg hu mer eng Impfcampagne, déi am Ufank effektiv vill Hoffnungen geweckt huet, déi awer manner séier virukënnt, wéi dat geplangt war, aus deene Grënn, déi bekannt sinn, déi mat Produktiounsenkpäss ze dinn hunn. Am Moment huet 1 % vun der Populatioun déi zwou Dosisse vun der Impfung kritt, déi sinn also souzesoe komplett immuniséiert, obwuel dat net heescht, datt se de Virus net méi kënne kréien. An 3 % vun der Populatioun hunn elo eng éischt Dosis kritt. An d'Perspektiv fir déi nächst sechs Wochen, dat heescht bis Enn Mäerz, ass, datt, wann et gutt geet, 10 % vun der Populatioun eng éischt Dosis kënne kritt hunn, an och do - an ech mengen, dat ass richteg -, fir d'éischt déi eeler Populatioun.

Firwat soen ech dat? Mee fir nach eng Kéier virun Aen ze féieren, datt mer nach relativ laang wäerte mat deem Virus ze dinn hunn, nach relativ laang bei gläichzäiteg ëmmer neien Erkenntnisser. A relativ laang mat deem Virus ze dinn hunn heescht och, relativ laang mat esou enger Zort Texter, Gesetzestexter ze dinn hunn, déi all Beräicher vum gesellschaftleche Liewen touchéieren.

An duerfir war fir eis ëmmer erëm de roude Fuedem vun der Coronapolitik, den Ausgläich ze fannen tëschent dem Schutz vun der Populatioun an dem Oprechterhale vun de Grondrechter, dat heescht, souwuel de Schutz vun der Populatioun virum Virus, wéi awer och de Schutz vun de sozialen an ekonomesche Konsequenzen, déi mam Virus zesummenhänken, also op där enger Säit kucken, datt d'Spidolscapacitéiten net iwwerlaascht ginn, an op där anerer Säit probéieren, d'soziaalt Liewe ze erméiglechen, dat, wat eis Zivilisatioun ausmécht an d'Liewe liewenswäert mécht.

Duerfir ware mir och als déi Lénk déi, déi am Oktober als Éischt gefrot haten, fir den Horeca-Beräich zouzemaachen, awer gläichzäiteg gesot hunn, dass mer onbedéngt Hëllefe brauchen, konsequent Hëllefen, fir déi Leit. Mir hu festgestallt, datt den Horeca-Beräich ee Mount, nodeem mir et fir d'éischt gesot hunn, zougemaach ginn ass, an déi méi konsequent Hëllefen, iwwert déi si mer elo eréischt amgaang ze diskutéieren.

Duerfir ass déi Fro, déi mer eis ëmmer erëm stelle mussen an déi dësen Texter zugronn läit, déi, ob de Staat, d'ëffentlech Hand, alles mécht, wat an hirer Kompetenz läit, fir d'Mënschen ze schützen. An eiser Meenung no ass déi Fro mat Nee ze beäntwerten.

An dräi Beräicher wëll ech dat exemplaresch weisen.

Éischtens: an der Aarbechtswelt. An der Aarbechtswelt ass et esou, datt mer nach ëmmer net mat Reegele schaffen, mee mat Recommandatiounen. D'Patronen hu keng Obligatiounen, wat d'Zurverfügungstelle vu Schutzmaterial ugeet, vu Masken, vun Desinfektiounsmëttelen. Se hu keng Obligatiounen, wat d'Adaptatioune vun den Aarbechtsplaze un hir Salariéen ugeet. Déi Eenzeg, déi dat emol an der Vergaangenheet haten, dat war den Horeca-Beräich. Déi hunn dat och gemaach, mee dee Beräich ass am Moment zou.

Zweetens: an de Schoulen - och do ass d'ëffentlech Hand responsabel. Nodeems et am Ufank geheescht huet, datt ee sech an de Schoulen net ustieche kéint, huet et ganz laang gedauert, bis dann dunn CO_2-Detecteuren - zumindest och eng Fuerderung vu verschiddenen Oppositiounsparteien - agefouert gi sinn. Elo heescht et nach ëmmer, datt d'Loftfilteren net sollen agefouert ginn, well dat eng falsch Sécherheet géif bidden. Also eng falsch Sécherheet, dat huet och emol an der Zäit geheescht, datt ee keng Maske sollt undinn.

Ech mengen, datt all Mesure, déi dozou bäidréit, d'Propagatioun vum Virus ze verhënneren - och grad an deene kollektive Beräicher wéi der Schoul, wou de Staat responsabel ass -, sënnvoll ass. A virun allem gëtt et kee Bilan - kee seriöe Bilan - an Adaptatioune vum Homeschooling, vun deene Leit, déi net erreecht gi si mat deene Mesuren, déi getraff gi sinn. An dat ass, mengen ech, eng dramatesch Situatioun.

An deen drëtte Beräich - och do just exemplaresch - ass a bleift fir mech den ëffentlechen Transport. Et kann dach net sinn, datt ech zënter Oktober hei soen, datt mer Desinfektiounsgel brauchen! An ech soen dat net, well ech esou een terribel intelligenten Epidemiolog sinn, mee ech soen dat, well d'Europäesch Kommissioun dat fuerdert! An dës Chamber votéiert unanime de 15. Dezember eng Motioun, déi d'Regierung opfuerdert, dat en place ze setzen. D'Regierung mécht näischt! Si kënnt hirer Fürsorgepflicht net no an deem Beräich! An dat ass net nëmmen en Dédain, en oppenen Dédain vun der Chamber, et ass och nach eng sanitär Verantwortungslosegkeet! An do ass d'Regierung an der Verantwortung, an do mécht se dat net a se hëlt hir Verantwortung net!

Op där anerer Säit gëtt et dann ëmsou méi dramatesch, datt déi aner Säit vun der Wo, vun der Balance d'Grondrechter awer ganz staark ageschränkt ginn, notamment wat de Couvre-feu ugeet, wou Der wësst, datt ech kee Frënd dovunner sinn, well mer mengen, datt dat eng Normalitéit simuléiert, déi keng Normalitéit däerf sinn. De Couvre-feu däerf keng Normalitéit sinn an eiser Gesellschaft!

A wa mer wëssen, datt mer nach laang mam Coronavirus wäerten ze dinn hunn, mee da kann et dach net eng Perspektiv sinn, datt mer och nach am Mee oder am Juni e Couvre-feu hunn! Dat ass net richteg! An dat ass an eisen Aen eng fundamental Kritik un der Coronapolitik vun der Regierung, nämlech datt et eng disproportionéiert Aschränkung vu Grondrechter ass bei gläichzäiteger Vernoléissegung vun der Fürsorgepflicht an zentrale Beräicher wéi der Beruffswelt, der Schoul an dem ëffentlechen Transport.

Drëttens: Dësen Text, dee just e puer Ännerungen, wat de formale Kader betrëfft, ugeet, do muss een der Regierung awer soen, datt mer begréissen, datt a puncto Dateschutz méi Kloerheet geschaaft ginn ass. Et war notamment och op Initiativ vun de Kolleege vun de Piraten an och vun eis selwer, wou Propose wierklech elo gemaach gi sinn, déi och, mengen ech, a groussen Zich deem entgéintkommen, wat sech virgestallt ginn ass.

Mir begréissen och, datt deen Text virdrun, ier en an de Regierungsrot gaangen ass, eng Kéier an d'Chamberskommissioun komm ass, wou mer och eng ganz Rëtsch Propositioune konnte maachen als Deputéierter, déi och an deen Text agefloss sinn.

A wichteg fir eis dobäi ass op jidde Fall déi Definitioun vun der „personne à vacciner", déi viraussetzt, datt et en Accord gëtt, fir sech vaccinéieren ze loossen, an déi déi ganz Reegelung ronderëm d'Datenerfaassung, ronderëm d'Impfe vill méi kloer mécht.

An dann - och wa meng Zäit vläicht net grad esou séier ofleeft wéi dem Här Engelen seng - e leschte Punkt, andeem ech zum Schluss kommen, nämlech wat d'Transparenz an d'Informatioun ugeet. Et ass den Avis vun der Mënscherechtskommissioun, deen och op dat opmierksam gemaach huet, wat Journaliste scho ganz laang kritiséieren, nämlech wat d'Informatiounspolitik vun der Regierung ugeet, datt et do awer ganz grouss Lacunnë gëtt, notamment och dat, datt Pressekonferenze vun der Regierung, datt Froen, déi jo awer vun esou Leit gestallt gi wéi Journalisten, déi sech mat deem Sujet ausernanergesat hunn, datt déi net méi visibel sinn an den Dokumentatiounen. An dat wier e grousse Punkt, mengen ech, dee wichteg wier, wann ee wëllt eng grouss Akzeptanz vu Mesurë viraussetzen, nämlech datt d'Informatiounspolitik wierklech op eng transparent Aart a Weis gestalt gëtt. Duerfir kann ech och dës Kéier, wéi déi Kéiere virdrun, just eisen Desaccord mat dësem Gesetz matdeelen.

Une voix.- Très bien!

Mme Djuna Bernard, *Présidente de séance.-* Merci, Här Baum. An als nächsten agedroene Riedner ass et um Här Sven Clement. Här Clement, Dir hutt d'Wuert.

M. Sven Clement *(Piraten).-* Madamm Presidentin, léif Kolleeginnen a Kolleegen, et ass alt erëm e Mount vergaangen. An dat bedeit, et ass erëm Zäit, fir en neit Covidgesetz ze stëmmen - déi wéivillte Kéier, dat hu mer jo schonn ugeschwat. Et ass iergendwéi komesch: Ee Joer ass ëmgaang, an nach ëmmer ass et dat nämmlecht Theema, wat eis hei wierklech dominéiert. Fir et kuerz ze resuméieren: Dëst Gesetz ännert elo net wierklech vill un deem, wat am Moment erlaabt ass a wat net erlaabt ass.

Den Horeca bleift zou. Et dierfen nach ëmmer maximal zwou friem Persounen aus engem Stot - aus engem Stot, ganz wichteg! -, bei en aneren heem. An duerch den Avis vum Staatsrot, dierf den Educatiounsminister seng Entscheedungen nach ëmmer all ouni Averständnis vun der Chamber treffen. Och wann den Educatiounsminister elo endlech no méintelaangem Zauderen agesinn huet, datt ee sech an der Schoul dach awer vläicht ustieche kann, esou trëfft en d'Decisiounen, wat an de Schoule gemaach gëtt, awer nach ëmmer eleng.

An deem Kontext wäre mir Piraten frou, wann d'Regierung eis endlech och géif e Konzept virleeën, deen d'Covidmesurë fir d'Schoulen an engem Stufeplang festhält. Mir kruten zwar elo erkläert, wat fir verschidde Stufen et gëtt, mee wéini se dann declenchéiert ginn, esou datt ee sech wierklech drop preparéiere kann, dat ass nach ëmmer „le grand mystère".

(M. Fernand Etgen reprend la présidence.)

Mir sinn also der Meenung, datt et generell - an och dat hunn ech hei schonn e puermol gesot - e Stufeplang bräicht, wou mer gesinn, wéi dann déi verschidde Mesurë wéini geholl géife ginn. Nëmme well de Staatsrot festgehalen huet, datt den Artikel zu den Noutfallstrukture fir Kanner net der Gewaltentrennung entsprécht, esou heescht dat net, datt et der Regierung verbueden ass, d'Chamber iwwer Mesuren an der Schoul decidéieren ze loossen.

Et ass net ze verstoen, datt d'Schoul vun de Regierungsmemberen nach ëmmer wéi eng Welt à part behandelt gëtt, an där ee keng Gesetzer brauch, mee wou Circulairen duerginn. Ech schloen do e bëssen an déi nämmlecht Kerb an, wéi de Kolleeg Marc Baum virdrun, dee sech, mengen ech, genau déi nämmlecht Saach, nämlech eng gesetzlech Basis fir d'Aarbechtswelt gewënscht hätt. Ma et ass net nëmmen d'Aarbechtswelt, et ass d'Schoul, et ass bis viru Kuerzem de Sport gewiescht, wou mer elo eng gesetzlech Basis kréien.

Et sinn eng ganz Rëtsch vun Domänen, wou Leit zesummekommen, wou bis elo op de gudde Wëlle vun de jeeweilegen Acteure gezielt gëtt, ouni datt mer wierklech eng kloer gesetzlech Basis hunn. An et geet a verschiddenen Domänen ëm déifgräifend Agrëffer an individuell Rechter, an dat sollt een diskutéieren an dat muss een diskutéieren! A virun allem brauche mer eng kloer gesetzlech Basis, déi dat dann och encadréiert. Et ass also esou, datt mir froen, datt d'Covidmesurë fir d'Schoulen esou séier wéi méiglech an engem eegene Gesetzesprojet der Chamber virgeluecht ginn.

Loosst eis dann awer emol och zu deene Saache kommen, déi sech mat dësem Februarscovidgesetz ännere wäerten, well endlech - endlech! - ass an dësem Gesetz um Dateschutz geschafft ginn. An ech als Pirat muss och soen, datt ech ganz erfreet sinn iwwert dës nei Dispositiounen a puncto Dateschutz, well deen heiten Text wierklech vill besser ass wéi dee virdrun.

Et gouf virdru festgehalen: D'Donnéeë vun de Leit, déi sech impfe loossen, ginn 20 Joer gehalen. Elo hu mer eng vill besser Opschlësselung, wéi eng Donnéeë wéi laang gehale ginn. An Zukunft mussen zum Beispill d'Donnéeë vu vulnerabele Persounen, déi vun hirem Dokter un d'Santé iwwermëttelt goufen, no dräi Wochen anonymiséiert ginn. An et musse beispillsweis och d'Nimm, d'Adressen an d'Telefonsnummeren oder d'E-Mail-Adresse vun de Leit, déi sech impfe gelooss hunn, schonn no zwee Joer anonymiséiert ginn, an net eréischt no 20 Joer. An all d'Daten, déi vu Leit gesammelt goufen, déi sech dann an dem leschte Moment awer decidéieren, fir net geimpft ze ginn - wat ech bedauere géif als Choix -, musse spéitstens dräi Méint duerno anonymiséiert ginn. All dës Schrëtt begréisse mir Piraten ausdrécklech. Mir hoffen duerfir, datt mer an der Kommissioun och bei spéideren Dossieren dëst wichtegt Theema net aus den Ae verléieren.

Wat de Punkt Transparenz ugeet, begréisse mer, datt d'Santé dës Woch an hirem Wocherapport endlech eng Tabell mat all de virgesinne Liwwerunge bis Enn Mäerz publizéiert huet, soudatt sech déi passend Question parlementaire dozou eriwwregt,

well endlech emol eng Kéier proaktiv kommunizéiert gouf. Dat ass hoffentlech elo och an Zukunft de Fall, wa weider Vaccinen autoriséiert ginn.

An deem Kontext wéilt ech d'Ministesch froen, ob et net vläicht och méiglech wär, datt och den aktuelle Stock mat am Rapport publizéiert gëtt, fir datt d'Leit net nëmme wëssen, wéini mer wat kréien, mee och, wéi vill Vaccin am Moment nach verimpft ka ginn. Et kann een et zwar errechnen, mee ech mengen, datt dat bei enger ganzer Rëtsch Leit dach op Interessi géif stoussen.

Am Kader vun der Transparenz muss ech dann awer och soen, datt mer an der Lescht ëmmer méi vu Gemengeverantwortlechen héieren, déi sech un d'Press adresséieren, well se hiren Hänn kee Rot méi wëssen, wéi dann d'Infektiounsgescheeën an hire Gemengen ass. Ech verstinn, datt déi Donnéeën net op der Place publique grouss diskutéiert solle ginn. Ech verstinn, datt déi Kaart mat de Kantoner fir d'Ëffentlechkeet eng gutt Basis ass. Ech sinn awer och der Meenung, datt ee Buergermeeschteren a Schäfferéit muss kënnen zoutrauen, iwwert d'Infektiounsgescheeën an hire Gemenge méi detailléiert informéiert ze ginn, fir eeben och kënnen ze reagéieren. A grad elo, wou et ëm d'Schoule geet an ëm d'Schoulplanung, mengen ech, ass dat néideg. Duerfir hunn ech eng Motioun matbruecht, déi genau dat freet, datt eeben d'Schäfferéit eemol d'Woch e Rapport kréien, wéi et an hire Gemengen ausgesäit, deen natierlech net fir d'Ëffentlechkeet bestëmmt ass.

Här President.

Motion 1

D'Deputéiertechamber stellt fest,

- dass d'Infektiounszuelen op lokalem Niveau séier kënnen no ënnen oder no uewe schwanken;

- dass d'Santé all Dag ee Rapport zu den Infektiounszuele veröffentlecht;

- dass d'Maison relaisen an d'Crèchen oft vun de Gemenge verwalt ginn;

- dass bei erhéichten Infektiounszuelen an enger Betreiungsstruktur séier muss gehandelt ginn.

Aus dëse Grënn invitéiert d'Deputéiertechamber d'Regierung,

- dass d'Gemengeresponsabel all Woch ee Rapport mat Informatiounen zu dem Infektiounsgescheeën an hirer Gemeng kréien an och informéiert ginn, sollten Infektiounsketten an der Gemeng optauchen.

(s.) Sven Clement.

M. Fernand Etgen, *Président.-* Merci, Här Clement.

M. Sven Clement *(Piraten).-* Här President, leider existéieren awer och Punkten an dësem Gesetz, mat deene mir nach ëmmer net kënnen averstane sinn. Dozou gehéiert de Stufeplang, géint deem seng Aféierung d'Regierung sech awer nach ëmmer wiert.

Mir Piraten halen awer un eiser Fuerderung fest, datt d'Regierung eis an der ganzer Bevëlkerung esou e Plang sollt virleeën - virleeën, no wéi enge Krittäre wéi eng Entscheedunge wéini getraff ginn. Well mir zweifelen dorunner, datt esou wichteg Decisioune sollen nom Bauchgefill getraff ginn. D'Regierung weess ganz genau, ab wéi enger Zuel vu beluechte Better an de Klinicken a positive PCR-Tester muss gehandelt ginn.

An Däitschland gouf d'Inzidenzzuel elo vu 50 erof op 35 gesat. Ob dat gutt ass oder schlecht, wëll ech hei haut net kommentéieren. Mee et weist, datt ee kloer Krittäre fir d'Populatioun ka festhalen, un deene sech d'Bierger kënnen orientéieren, ouni datt dës Krittären awer a Stee gemeesselt musse sinn an ni dierften ugepasst ginn. D'Situatioun huet sech verännert, also huet d'Kanzlerin mat de Lännercheffen en neie Wäert festgeluecht. Also d'Argument, fir weiderhin ze soen, datt Situatioun ze komplex ass an datt ee sech net op eng oder méi Zuele festleeë kann, ass domat a mengen Aen elo wierklech widderluecht.

D'Regierung muss ophalen domadder, just déi Informatioun erauszeginn, déi se wëllt erausginn. Mir sinn net méi am État de crise, wou eenzeg an eleng d'Regierung d'ëffentlech Meenung virginn huet. An engem Rechtsstaat, wou d'Meenungsfräiheet an d'Pressefräiheet am Grondgesetz verankert sinn, muss d'Regierung de Pluralismus u Meenungen am ëffentlechen Debat schützen an net ënnergruewen.

D'ALJP (ndlr: Association luxembourgeoise des journalistes professionnels) - an de Kolleeg Marc Baum huet virdru schonn driwwer geschwat - huet d'lescht Woch e kloeren Appell un d'Regierung gemaach, wat d'Veröffentlechung vun de Pressekonferenze betrëfft, an deene krittesch Froe vun de Reporter einfach ganz ausgeblent ginn. An och no dëse Kriticken ass d'Pressekonferenz vum Mëttelstandsminister awer erëm ouni d'Froe vun de Journaliste publizéiert ginn. Déi Pressekonferenzen däerfen net zur Selbstinzeenéierung mëssbraucht ginn! Dat heiten ass kee Marketing an et ass och kee Walkampf. D'Leit brauchen ongefiltert kritesch Informatioun. D'Froe vun de Journalisten an d'Froe vun de Bierger si grad esou wichteg wéi d'Riede virdru vun de Ministeren.

Ech bieden duerfir ausdrécklech drëms, do schleunegst erëm dee ganze Video um offizielle Kanal ze publizéieren an net nëmmen déi gekierzte Versioun mat de Riede vun de Ministeren. A fir dat ze ënnermaueren, an ech hoffen och op breede Support am Sënn vun der Pressefräiheet, hunn ech och eng weider Motioun matbruecht, déi genau dat fuerdert.

Här President.

Motion 2

D'Deputéiertechamber stellt fest,

- dass d'Regierung an hirem Koalitiounsaccord festgehalen huet : « il sera veillé au maintien d'un service public dans les médias audiovisuels qui réponde aux standards les plus élevés en ce qui concerne la qualité des programmes et de l'information »;

- dass d'Regierung an hirem Koalitiounsaccord festgehalen huet: « afin de permettre le traitement dans les meilleurs délais des requêtes journalistiques et de garantir les flux d'informations, les moyens nécessaires seront mis en œuvre en étroite collaboration avec le Conseil de presse et les associations professionnelles des journalistes »;

- dass Biergerinnen a Bierger ee Recht hunn op all d'Informatiounen, déi wärend de Pressekonferenze matgedeelt ginn.

Aus dëse Grënn invitéiert d'Deputéiertechamber d'Regierung,

- d'Pressekonferenze vun all de Regierungsmembere mat all de Froe vun de Journalisten a Journalistinnen an den Äntwerte vum Minister oder der Ministesch op den offizielle Kanäl vun der Regierung ze veröffentlechen.

(s.) Sven Clement.

M. Fernand Etgen, *Président.-* Merci.

M. Sven Clement *(Piraten).-* Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, eng Dispositioun mussen a wäerte mir Piraten an dësem Covidsgesetz weiderhi kritiséieren an dat ass d'Ausgangsspär. Wéi jiddereen heibanne bestëmmt weess, huet en hollännescht Verwaltungsgeriicht d'Ausgangsspär en Dënschden kuerzzäiteg ausgesat. Jo, d'Geriicht huet dat an Holland gemaach, well do d'Parlament net consultéiert gouf. Ech fannen dat nach méi grav, datt een de Courage do hat, als Regierung ze soen: „Ma bei esou enger grondrechtsaschneidender Fro consultéiere mer d'Chamber net." Do muss ech eis Regierung luewen, datt se dat glécklecherweis net probéiert. Nichtsdestotrotz huet d'Geriicht awer a sengem Urteel geschriwwen, datt et net proportionell zu der Situatioun an Holland wär an datt dësen Agréff an d'Fräiheete vun de Bierger duerfir net dierft sinn. Dat ass déi zweet Instanz, musst Der …

(Interruption par M. Guy Arendt)

Jo, Här Arendt, déi zweet Instanz huet d'Ausgangsspär no engem Appell vun der hollännescher Regierung erëm a Kraaft gesat, mee d'Fro bleift: Wat bréngt eng Ausgangsspär, wann den Horeca an och soss alles an der Nuecht zou ass an et Kontaktbeschränkunge gëtt, wou d'Leit net zu méi wéi zwee Leit bei engem däerfe sinn? An eisen Aen ass déi Ausgangsspär eng reng Policemesure, déi just duerfir déngt, ze kontrolléieren, ob d'Leit sech un aner Dispositiounen halen, mee déi, fir sech geholl, keen eenzegen Impakt op d'Infektiounsgescheeën huet!

D'Regierung konnt eis an der Santéskommissioun nach ëmmer keng wëssenschaftlech Donnéeë virleeën, déi beweisen, datt d'Ausgangsspär eleng iergendeen Effekt op d'Covidzuelen hätt. An awer ginn d'Fräiheete vun de Bierger weider ageschränkt.

Wat fir Risiken dat zum Beispill a puncto haislecher Gewalt huet, esou hunn d'Kolleege vun déi Lénk dëst hei scho méi wéi eemol ugeschwat. Mir fannen, esou laang net bewisen ass, datt déi Ausgangsspär en dreiwende Facteur ass, fir d'Infektiounsgescheeë kleng ze halen, an domadder zu enger Verbesserung vun de Covidzuele bäidréit, muss domadder opgehale ginn, liberticid Moossnamen als neien Alldag ze etabléieren. Dat ass okay, wann et ganz grav ass. Dat ass à la limite okay, wann ee séier reagéiere muss. Mee et ass op kee Fall okay, wa mer dat dote quasi als nei Alldagsmoossnam wouerhuelen.

An duerfir wäerte mir trotz all deene wierklech gudde Verbesserungen am Text, dësen Text net kënne matstëmmen, well mir kënnen esou eng Ausgangsspär och weiderhin net droen. Merci.

M. Marc Goergen *(Piraten).-* Ganz gutt!

M. Fernand Etgen, *Président.-* Merci villmools, Här Clement.

D'Regierung huet d'Wuert, den Här Premier- a Staatsminister Xavier Bettel. Här Bettel, Dir hutt d'Wuert.

Prises de position du Gouvernement

M. Xavier Bettel, *Premier Ministre, Ministre d'État.-* Här President, e grousse Merci fir d'Méiglechkeet, haut e puer Wuert un lech ze riichten. Ech hunn och nach dräi aner Regierungskolleegen, déi d'Wuert wäerten ergräifen. Fir d'éischt den Här Meisch, fir iwwert de Volet vun der Éducation nationale ze schwätzen, dann de Vizepremier an Transportminister Bausch iwwert déi Fro vum ëffentlechen Transport a vun der Distributioun vun Gel, wann den ëffentlechen Transport gebraucht gëtt, an da selbstverständlech eis Gesondheetsministesch, déi jo och den Auteur ass vum Text.

Et sinn eng Rëtsch vu Froe gestallt ginn. Ech wäert elo op déi puer agoen, déi direkt u mech gestallt gi sinn.

Déi éischt ass déi vun der Groussregioun an och vun de Kontakter, déi mer mat de Kolleegen haten. Net méi spéit wéi gëschter Owend hate mer nach e Sommet vum Exekutiv vun der Groussregioun, wou mer och en Echange haten. Tatsächlech ass et d'Volentéit och vun den Exekutive vun der Groussregioun, d'Grenzen net zouzemaachen.

Mir hunn d'Situatioune gesinn, wou am Ausland Grenzen zougemaach gi sinn, wat net hëlleft. Mir hunn och scho gesinn, dass de Fait, eng Grenz zouzemaachen, mat sech bruecht huet, dass ganz Liwwerketten och vu Material, vun Impfstoffer, déi am Moment jo awer och wichteg sinn, blockéiert ginn.

D'Diskussioun war iwwert d'Teststrategie. Mir geféieren zu deene Länner, déi säit Méint, Här President, säit Méint Frontaliere mat testen. Mir geféieren zu deenen, déi säit Méint d'Frontaliere mat impfen, elo an dem Kontext vun der éischter Phas. Dat ass eng Situatioun, déi een och muss muss a Betruecht zéien. A wann een ..., wann elo eng Capitale géif decidéieren, dass ee misst en Test maachen, da misst een iwwer 260.000 Tester den Dag, iwwer 260.000 Tester d'Woch maachen zum Beispill. A mir wësse ganz genau, dass et jo net méiglech ass, fir déi och kënnen ze maachen.

An do hunn ech och d'Fro gestallt - well ech si ganz transparent och mat lech -, do hunn ech gesot, éischtens wier et materiell net méiglech an zweetens, wie géif et och bezuelen. Ech hu keng Äntwert kritt, weeder fir dat eent nach fir dat anert.

Mee de Fait ass, dass zu Lëtzebuerg, mengen ech, déi Strategie, déi mer hunn, fir d'Frontaliere mat an de Large-Scale-Testing ze huelen, awer och eng Akzeptanz fonnt huet. D'Iddi ass, zum Beispill elo tëschent de Fransousen an den Däitschen, do an den Eurozonen - dat, wat si Eurozonen nennen -, och Teststatiounen ze maachen. An et géif éischter op Schnelltester goen, a wann dee positiv wier, dann op PCR-Tester. Mee wéi gesot, net all Dag, mee dat op enger reegelméisseger Basis, dass do Tester kéinte kommen. D'Texter ginn elo nach hin an hier, mee Lëtzebuerg erfëllt, wéi gesot, seng Konditioun, andeem mir den Netlëtzebuerger, déi heihinner kommen, och d'Méiglechkeet ginn, getest ze ginn.

A mir wäerten alles maachen, fir dass d'Grenzen net zouginn, well mir sinn eis bewosst ... A mir erënneren all eis Kolleegen aus der Grenzregioun drun, dass, wa se decidéieren d'Grenzen zouzemaachen - zouzemaachen! -, mir an eng Situatioun kommen, wou hei zu Lëtzebuerg d'Spideeler net méi kënne fonctionéieren an dass et duerfir wierklech ganz, ganz wichteg ass, do déi Kontakter och op ze halen.

Une voix.- Très bien!

M. Xavier Bettel, *Premier Ministre, Ministre d'État.-* Här President, iwwert d'Impfen: Et gëtt jo esou eng Légende urbaine, wéi wann d'Lëtzebuerger Regierung oder de Lëtzebuerger Staat am léifste géifen d'Impfungen hamsteren. Mir géife se gären halen a mir géife se jo net ... Mir wieren an den Zuelen net déi Bescht a mir wiere schlecht. A mir géife jo d'Hallschent halen. Firwat géife mer d'Hallschent iwwerhaapt halen? Solle mer net jiddwerengem elo emol alles sprëtzen? An dann ... Il y a de tout! Ech héiere vun allem. Vun allem!

Mir hu bis haut, um Stand vun haut 14.00 Auer, 26.300 Leit, déi mer kéinten impfen; dat heescht, wéi Der wësst 52.600 Dosissen, gedeelt duerch zwee: 26.300. Um Stand haut de Mëtteg 14.00 Auer waren zu Lëtzebuerg geimpft: 22.700 Leit mat enger éischter Dosis, a 7.400 Leit mat der zweeter Dosis. Domat hu mir elo Vaccine fir 3.600 Leit am Stock, wann een elo déi vun deenen ofrechent, Vaccine fir 3.600 Leit, déi am Stock sinn.

Et sinn am Moment bis d'nächst Woch nach 600 Residenten an den Alters- a Fleegeheemer, déi geimpft ginn. Dann hu mer och d'Alters- an d'Fleegeheemer, déi jo an der éischter Phas virgesi waren, geimpft. Den Taux d'adhésion - an ech sinn och ganz houfreg doriwwer - bei de Participanten an den Haiser läit bei de Residente bei bal 90 %, bei 87,6 %, wat wierklech e staarken Taux d'adhésion ass an deen och ganz, ganz wichteg ass.

Fir déi nächst siwen Deeg hu ronn 1.400 Leit e Rendez-vous an engem vun de Centres de vaccination, fir geimpft ze ginn. Dat heescht, mir si 600 a 1.400 ..., da si mer scho bei 2.000. An am Moment hunn d'Spideeler nach 1.600 Vaccine fir hiert eegent Personal, also Vaccine fir 1.600 Leit. Dat heescht, et bleift 0 am Moment - 0. Mee, tatsächlech sinn der 1.600, déi an de Spideeler sinn, wou se - an dat war eng Politik, déi mer dès le départ gesot hunn, well d'Spideeler och Demandeur waren, fir och hiert Personal kënnen ze impfen - au fur et à mesure och verbraucht ginn. Et si 1.400 Leit, déi e Rendez-vous hu fir d'nächst Woch, dat heescht, de Stock, deen am Moment virtuell …, ass bei 0. Doweinsder also, déi Légende urbaine, mir géifen hamsteren, mir géife se net benotzen, etc., etc. … - hei hutt Der d'Erklärung!

Tatsächlech, Här President, mir kéinten och deen anere Wee goen an de Leit soen ..., well mer hei zu Lëtzebuerg och probéiert hunn, de Leit entgéintzekommen, andeem mer eng gewësse Flexibilitéit weisen, wou d'Leit kënnen hire Rendez-vous selwer fixéieren. A verschiddene Länner kritt Der gesot: „Dir gitt deen Dag an déi Zäit geimpft. Wann et net geet, dann hat Der Pech." Mir hunn de Leit e kuerzen Delai gelooss, wou se sech och kënnen eraussichen, wéini se wëlle geimpft ginn. Jo, dat bréngt mat sech, dass een do zwee, dräi Deeg verléiert vis-à-vis vum Ausland. Mee mir mengen, dass et awer schonn dee richtege Wee ass.

Mir kéinten och de Risk agoen elo mat AstraZeneca, wou ee sech seet: „Et kann ee bis op zéng Wochen oder zwielef Wochen eropgoen, da kommt, mir impfe méi." Ech wëll awer net hei virun lech stoen, wa mer op eng Kéier 10.000 oder 20.000 Leit hunn, deene mer musse schreiwen, fir ze soen: „Dir hutt zwar e Rendez-vous, mee mir hu keng Impfunge méi. An dofir kënnt Der déi zweet Impfung net kréien. An dofir ass et gutt méiglech, dass Der an e puer Wochen nach eng Kéier musst erëm vu vir ufänke mat enger éischter oder mat enger zweeter Impfung."

Wa mer d'Garantie kréie vun der EMA - net vun eis, vun der EMA! -, déi eis seet - oder vun deenen, op déi mer eis am Moment och baséieren -, dass eng éischt Impfung elo ouni Garantie vun enger zweeter Impfung eppes ass, wat ee kéint maachen, si mer bereet, dee Wee ze goen. Awer all zesummen. An dann hätt ech och gären, Här President, wa mer dee Wee sollte goen, fir vläicht un Delaien ze réckelen, vläicht mam Risk, dass een eng zweet Impfung vun AstraZeneca net huet, dann hätt ech gären d'Chamber matagebonnen, Här President. Mir kënnen an der Regierung doriwwer diskutéieren, mee dann hätt ech gären eng Motioun hei an der Chamber, wou Dir als Chamber eis sot, wat Der gären hätt. Et kann net sinn, dass, wann duerno eng Kéier Liwwerketteproblemer sinn, dass een duerno probéiert, iergendengem eng politesch Responsabilitéit ze ginn. Hei musse mer solidaresch bleiwen. Mir wëlle responsabel sinn, mir wëlle räsonabel sinn, mir wëlle prevoyant sinn, well mer ganz genau wëssen, dass mer total tributaire si vu Leit, vu Produzente vu Vaccinen. Et ass keen aneren am Moment, deen eis ka matdeelen ..., an do kréie mer heiansdo op 24 oder 48 Stonne gesot: „Nee, déi Liwwerung kënnt net un." Mir sinn op, Här President. Wa mer déi Diskussioun wëlle féieren, da solle mer déi och kënne féieren.

Schnelltester sinn och ganz wichteg. Et ass och virdrun - ech menge vum honorabelen Här Wiseler - vun de Schnelltester geschwat ginn. Ech muss lech perséinlech soen, Här President, dass d'Schnelltester fir mech elo zu de Léisunge musse geféieren, net nëmmen an den Altersheimer oder an de Schoulen - huelt mer et net iwwel, do och! -, mee ech wier frou, wa mer et géife fäerdegbréngen, déi Schnelltester och an den nächsten Deeg - ech soen net an den nächste Méint, an den nächsten Deeg oder Wochen! -, soubal se e CE-Label hunn - a si mussen och verschidde Krittären erfëllen, d'OMS seet, zum Beispill, se sollen eng diagnostesch Sensibilitéit vun 80 % an eng diagnostesch Spezifizitéit vu 97 % hunn ... -, och an de Supermarchéë kéint fannen. Well och e Schnelltest géif et erlaben, engem méi Fräiheeten ze ginn, méi Garantien ze ginn.

A wa se wierklech, esou wéi ee liest, vläicht annerhallwen oder zwee Euro géife kaschten … Déi eng soe mer: „Et kascht 15, et kascht 20" - nee, da kënne mer et net generaliséieren. Mee wa mer fir annerhallwen oder fir zwee Euro kënne Schnelltester schafen an et kritt ee se muer am Supermarché, sinn ech iwwerzeegt, dass ganz vill Lëtzebuerger, ier se ee begéinen, ier se eng Aktivitéit maachen, och bereet sinn, e Schnelltest ze maachen, deen och kee komplizéierte medezinneschen Akt mat sech géif bréngen.

Doweinsder, mir sinn - an d'Madamm Ministesch schafft drun an der Santé - dofir, dass mer et fäerdegbréngen, déi Schnelltester net nëmmen an Altersheimer, net nëmmen an de Schoulen anzesetzen, mee och ze generaliséieren. Déi geféieren am Fong duerno bal zum Alldag, ier een eppes mécht, wou een e Kontakt kéint hunn, wou e Risiko kéint bestoen.

Dat heite Gesetz, Här President, ass nach ëmmer en Equiliber. Et huet virdrun ee gesot: „Jo, psycho-

logesch, den Impakt ass do." Jo, deen ass do, an deen ass net nei! Mee mir hu vläicht, verschiddener, et eréischt entdeckt! An dowéinsder, wann ee kuckt, wéi deem engen an deem aneren ... Fir verschidde Leit si mer ze streng, fir aner Leit si mer net streng genuch, mee et ass den Equiliber, dee mer musse fannen. Fräiheeten anzeschränken, e Couvre-feu einfach weider ze imposéieren, Limitatioune vu Leit, déi een doheem huet, Méiglechkeeten, verschidde Saachen ze maachen, déi ee virdru gewinnt war ze maachen, ze verbidden, ass, gleeft et, fir kee vun der Regierung eng „Partie de plaisir".

An et ass traureg, dass mer an eng Situatioun komm sinn, wou mer haut, wéinst de Varianten - an et ass virdru vun de Variante geschwat ginn -, net kënne soen, wéi déi nächst Wochen ausgesinn. Mir sinn an enger Situatioun, wou mer am Moment eng Stabilisatioun, eng liicht Hausse hunn, mee déi ka muer nees an eng ganz aner Richtung goen.

An Dir hutt virdru gesot, et wier fir d'13. Kéier, wou mer hei géife stoen. Ech kann lech keng Garantie ginn, dass mer net eng 14. an eng 15. Kéier kënnen hei stoen a mussen hei stoen, fir nei Texter ze maachen. Ech wënsche mer et net! Mee d'Incertituden, déi mer am Moment hunn, sinn einfach ze grouss, fir hei kënnen ze soen: „Mir ginn einfach alles op." Ech mengen, Virsiicht ass dee richtege Wee - et ass dee Wee, dee mer elo bal säit engem Joer gewielt hunn -, d'Virsiicht, d'Suerg vun de Leit, d'Gesondheet vun de Leit an den Zesummenhalt vun onsem Land - ouni just dat eent oder dat anert ze kucken oder, nach schlëmmer, dat eent géint dat anert ze kucken, mee dat Gesamtbild, an eng gesamt Populatioun wëllen ze schützen.

Ech soen lech Merci.

Une voix.- Très bien!

M. Fernand Etgen, *Président*.- Merci villmools dem Premier- a Staatsminister. An de Relais fir d'Regierung iwwerhëlt elo den Här Educatiounsminister Claude Meisch.

M. Claude Meisch, *Ministre de l'Éducation nationale, de l'Enfance et de la Jeunesse*.- Merci, Här President, Dir Dammen an Dir Hären, merci och un de Rapporter vum Gesetz. E Merci och nach eng Kéier un all d'Intervenanten, fir d'Agoen op déi spezifesch Situatioun an de Schoulen.

De Claude Wiseler huet sech laang domadder beschäftegt. En huet um Enn vu senger Interventioun an engem staatsmänneschen Toun gesot: „Wann een eng Aufgab wéi déi heiten ugeet, da brauch een e Plang. Et muss een awer och prett sinn, en ëmmer nees ze adaptéieren. A wann ee gutt Grënn huet, da ginn déi Grënn och verstanen an déi Adaptatiounen och matgedroen."

Mir hate virun der Rentrée vum leschten, vun deem lafende Schouljoer, e Stufeplang - e Stufeplang 1.0, kann ee quasi soen - presentéiert, deen eis gutt duerch déi lescht Méint navigéiert huet. Well mir hunn eppes fäerdegbruecht domadder: nämlech, datt mer d'Schoulen dach wäitesgeeënd konnten ophalen. Am Enseignement fondamental ass et esou, datt mer 16 vun 18 Woche Presenzunterrecht haten, duerchgeeënde Presenzunterrecht konnten assuréieren. An am Lycée war et esou, datt mer 16 vu 17 Wochen duerchgeeënde Presenzunterrecht konnte garantéieren, mat engem Apprentissage en alternance op den ieweschte Klassen, wuel verstanen.

A wann ech déi Situatioun vergläiche mat deem engen oder aneren Nopeschland - notamment och mat Däitschland, wou sech nach ëmmer d'Fro stellt, wéini et dann endlech eng Kéier zréck an d'Schoul geet, nodeems Wochen, jo bal méintelaang kee Presenzunterrecht an deenen allermeeschte Schoulen do konnt assuréiert ginn -, da kann ee soen, datt an där doter Phas, an deem éischten hallwe Joer vun dësem Schouljoer, dee Stufeplang 1.0 eis dach do gutt derduerch guidéiert huet.

An ech wëll hei och nach eng Kéier jidderengem Merci soen, deen derzou contribuéiert huet, virun allem och den Enseignanten, virun allem awer och de Gemengenautoritéiten, fir de Fondamental, virun allem och eisen Direktiounen. Ech wëll och Merci soen, well dat wär net méiglech gewiescht ..., de Gesondheetsinstanzen, dem Paulette Lenert, all senge Servicer, der Direction de la santé, der Inspection sanitaire, fir ëmmer nees nei Adaptatiounen an nei Ajustementer kënnen ze maachen, fir op nei Gegeebenheeten nach emol besser kënnen ze reagéieren. Soss wär dat doten net dran! Mee et gëtt nei Momenter, an déi hunn eis derzou geféiert, en neie Stufeplang - hoffentlech fir de Rescht vun dësem Schouljoer bis de Summer - kënne virzeleeën.

Wat sinn déi nei Momenter, déi mer festgestallt hunn? Nun, et ass de Mëtteg och hei ugeklongen: De Virus ass méi present bei deene Jonken an deene leschten zwou, dräi, véier Wochen. Dat huet derzou gefouert, datt mer an de Schoule méi zesummenhängend Fäll constatéiert hunn, wéi dat an deene Woche virdrun, notamment am Hierscht an de Méint Oktober, November, Dezember de Fall war. Dat huet derzou gefouert, datt mer och vill méi Clusteren haten, vill méi Situatiounen haten, wou quasi vun haut op muer, innerhalb vun enger Woch, sechs, siwen, aacht, néng zesummenhängend Fäll an enger Klass oder zesummenhängend an der Schoul opgetaucht sinn. An dat huet eis gewisen, datt de Virus momentan dach en anert Verhalen huet, notamment bei deene Jonken. Mir ginn dovunner aus, datt déi nei Varianten och eng vun den Explikatiounen duerfir sinn. An duerfir hu mer do och misse reagéieren an eeben en neie Stufeplang misse presentéieren.

Wat doranner virgesinn ass, ech mengen, dat ass de Mëtten hei jo och mat an d'Diskussioun agefloss: eng generaliséiert Maskeflicht eeben och am Enseignement fondamental, wou mer se an där doter Form nach net haten, och wärend dem Unterrecht. Ech si frou, datt mer et bis elo ouni déi gepackt hunn. An ech soen nach eng Kéier, datt ech jidderee verstinn, dee skeptesch ass, ob et wierklech gutt ass, datt e Kand herno vläicht vu moies siwe bis owes siwen, mat Ausnam vun deenen 20 Minutten, wou et an der Mëttesstonn ësst, permanent de Mask unhuet. Mee wann et esou ass, datt mer dat musse maachen, fir iwwerhaapt nach kënne Schoul ze assuréieren, da fannen ech, datt et dann dee richtege Choix ass - an och nëmmen dann dee richtege Choix ass. An ech si frou, datt mer et bis elo eeben ouni dat gepackt hunn.

Dann: Méi testen, anescht testen, schnell testen. Do si mer amgaangen, eis och do eng Strategie ze ginn.

Dann awer och, punktuell d'Maisons relais ze adaptéieren an hirem Fonctionnement, datt do just Kanner beienee sinn, déi och moies an der Klass beienee sëtzen. Ech soe wierklech „punktuell". An ech héieren de Spriecher vun der CSV hei, de Claude Wiseler, dee seet, datt mer dat direkt iwwerall misste maachen. Ech hu mat den Enseignantsgewerkschafte geschwat, ech hu mat de Schouldirektioune geschwat, ech hu mat der nationaler Elterevertriedung geschwat, ech hunn och mam Syvicol geschwat, an do seet kee mer, mir missten dat doten direkt op engem nationale Plang iwwerall imposéieren! A jiddereen ass frou, datt mer et elo emol do maachen, wou de Virus méi present ass a wou déi dote Mesure dann net onnëtz den Dagesoflaf vun de Kanner kujenéiert, mee wierklech dann och kann de Virus zréckhalen, well en do present ass.

Mir gëtt dacks virgeworf, ech géif net genuch op déi Leit do lauschteren - ech hu jidderee consultéiert an d'Meenung war an deem dote Punkt, net an all Punkt, mee an deem dote Punkt wierklech awer unanime! An duerfir fannen ech et richteg, datt mer dat och nëmmen do punktuell maachen, wou et wierklech en Impakt hätt, well de Virus do méi present ass.

Mir schléissen awer net aus - an dat ass, mengen ech, och de Meritt vun deem neie Stufeplang -, datt mer vläicht eng national Mesure mussen huelen an d'Schoul an d'Kannerbetreiung nach eng Kéier vill méi däitlech mussen aschränken. Wann et esou ass, datt déi nei Varianten à la base si vun deem neie Verhalen an datt de Virus méi present ass bei Jonken an an de Schoulen, da gi mer dovunner aus, datt déi Presenz wäert zouhuelen. An da gi mer dervun aus, datt mer nach schwiereg Wochen, wann net Méint virun eis hunn.

An duerfir gesi mer eng Mesure vir, fir esou laang wéi méiglech dach awer e Presenzunterrecht op d'mannst moies kënnen oprechtzeerhalen, wou d'Schoul moies opbleift, wou souwuel d'Grondschoule wéi d'Lycéeë moies opbleiwen an dann den Unterrecht mëttes op en Distanzunterrecht muss auswäichen an och d'Maison-relaise fir d'Kanner aus der Grondschoul mëttes mussen zoubleiwen. Och d'Schoulkantinnen an de Maison-relaisen an och an de Lycéeë wäerte mussen zougoen. Fir sécherzestellen, datt mer an deem dote Punkt eebe kënnen nach e Presenzunterrecht fir all Kand souwäit wéi méiglech assuréieren, musse mer eis dorobber konzentréieren. Dat ass dee Plang, dee mer eis ginn hu fir déi nächst Wochen a Méint. A mir hoffe wierklech, datt mer domadder gutt derduerchkommen.

Ech sinn net onsensibel, Här President, fir déi Iwwerleeungen, wat d'Base légale vun all deene Mesuren ubelaangt. Ech fannen, mir sollen dat eng Kéier analyséieren. Ech soen awer och, an dat hunn ech an der Kommissioun och dës Woch nach eng Kéier ënnerstrach: Mir sinn elo e Joer laang gutt derduerchkomm a mir haten e Joer laang ëmmer d'Méiglechkeeten, fir schnell ze reagéieren. An och, wann hei gesot ginn ass ... Jo, dat waren dacks Recommandatiounen, et ware Circulairen un eist eegent Personal, well e groussen Deel vun deem Secteur, op d'mannst wat d'Schoul ubelaangt, ass eegent staatlecht Personal, an dat kënne mer net nëmmen iwwer Gesetz guidéieren a reegelen, do kënne mer och iwwer Circulairen un d'Personal reegelen. Mee déi Iwwerleeungen, déi hei ugefouert ginn, déi kann een deelen.

Ech wëll awer nach eng Kéier soen: Mir hunn dat doten net zanter engem Joer an engem rechtsleere Raum gemaach! Mir hunn déi Gesetzer vun der Éducation nationale respektéiert. A wéi de Claude Wiseler et beschriwwen huet: Mir hunn och dat eent oder dat anert Gesetz, wat existéiert, aus dem Domän vun der Santé, och emol vläicht zitéiert, fir dach awer deen een oder deen aneren derzou ze bréngen, sech hei ze alignéieren. An dat ass am Laf vun deem leschte Joer ëmmer esou gaangen. Wann ech soen: „Mir hu Gesetzer, op déi mer eis hei baséiert hunn", da sinn déi dacks net geschriwwe ginn - virun allem net déi Gesetzer aus der Éducation nationale -, fir domadder eng Pandemie ze geréieren oder Schoule wärend enger Pandemie kënnen ze geréieren. Duerfir feelt vläicht déi eng oder déi aner Kéier déi legistesch Eleganz. Trotzdeem war et méiglech, am Laf vun deem leschte Joer, d'Pandemie an d'Schoule gläichzäiteg kënnen doriwwer ze geréieren.

Nach eng Kéier: Wa mer et fäerdegbréngen, hei vläicht nach méi Rechtssécherheet ze schafen, gläichzäiteg eis awer - an dat ass mäi grousse Wonsch an ech mengen, dat muss awer och eng Konditioun sinn - och Flexibilitéit ze loossen am Agéieren a Reagéieren op d'Pandemie, op d'Presenz vum Virus an deene jeeweilege Strukturen, sief et Schoul, sief et Betreiung - well dat huet eis extreem gehollef, wierklech nëmmen de Minimum zouzemaachen am Laf vun deem leschte Joer an de Maximum u Bildungschancen, Bildungschancen duerch déi formal Bildung a Bildungschancen duerch déi nonformal Bildung, kënnen ze assuréieren -, wa mer et fäerdegbréngen, déi Flexibilitéit och an Zukunft nach ze garantéieren, da wäert ech kenger méi staarker gesetzlecher Basis vun de Mesuren an der Educatioun am Wee stoen a ka sécherlech dee Prozess och do begleeden.

Ech wëll awer och soen, datt et net meng éischt Prioritéit ass. An ech wëll duerfir dem Josée Lorsché och nach eng Kéier Merci soen, well dat, wou ech mengen, datt mer eis wierklech momentan mussen drop konzentréieren, dat ass d'Wuelbefanne vun de Kanner an deene Jonken, dat ass dat, wat dës Pandemie mat de Kanner a mat deene Jonken, a ville vun hinnen, am Laf vun deem leschte Joer gemaach huet. A wann ech de Choix hätt, wou ech eng vu menge 24 Stonnen, déi den Dag dach huet, géif dran investéieren, da wär et doranner!

Villmools merci.

Plusieurs voix.- Très bien!

M. Fernand Etgen, *Président*.- Merci villmools dem Educatiounsminister Claude Meisch. An d'Wuert geet elo un den Här François Bausch.

M. François Bausch, *Ministre de la Mobilité et des Travaux publics*.- Merci, Här President. Ech huelen d'Wuert nëmme ganz kuerz, well ech gesot kritt hunn - ech war zwar dobaussen, ech war jo am Fong net virgesinn, fir elo hei schonn esou fréi opzetrieden -, datt den Här Baum sech hei opgereegt huet, datt d'Regierung, oder datt ech géif Motioune vun der Chamber net seriö huelen. An ech weess net, wou en dorunner kënnt! An Här Baum, Dir stellt mer jo soss vill Question-parlementairen, wann Der mer eng hei gestallt hätt, dann hätt ech zum Beispill geäntwert, datt mer entre-temps schonn - ech mengen, et sinn der zwielef - an zwielef Garen där Bornen opgestallt hunn, wou een e Gel désinfectant ka kréien, an datt et och e Plang gëtt vun den CFL.

An ech mengen, et si schonn éischt Aktioune gemaach ginn. Ech hunn elo ... Leider sinn ech net méi un d'CFL komm, ech hat dat nach probéiert, fir datt ech dat och kéint confirméiert kréien, datt kleng Ampulle mat Gel verdeelt ginn un d'Clientë vum ëffentlechen Transport. A LuxTram wäert dat nämmlecht och maache fir den Tram. Mir maachen eng Rei Saachen. Et ass natierlech net esou einfach, iwwerall an de Gefierer där Bornen opzestellen, well dat technesch gesinn net esou einfach ass an och net ëmmer Sënn mécht. Mee Dir musst awer verstoen, et ass natierlech vun der Ëmsetzung hier …, dat rëselt een net einfach esou dohinner an den ëffentleche Betriber.

Dat heescht, mir huele selbstverständlech dat eescht, wat d'Chamber hei als Optrag un d'Regierung ginn huet. An et sinn och schonn eng Rei Saache geschitt.

Ech wëll awer nach eng Kéier derbäisoen, datt mer awer och éischtens hei net solle maachen, wéi wann de Problem, oder den Haaptproblem am ëffentlechen Transport wär. Et gëtt entre-temps genuch Etüden, déi dat beleeën. Am ëffentlechen Transport ass et wéi iwwerall, et ass néierens null. Soubal mer net zu honnert Prozent kënnen d'Gestebarrièren anhalen … an da souguer nach, souguer wa mer se zu honnert Prozent kënnen anhalen, souguer da kënne mer nach ugestach ginn. De Risiko ass ni null. An en ass och am ëffentlechen Transport net null. Mee en ass awer bei Wäitem net dat, wat heiansdo gemengt gëtt a gefaart gëtt, aus verschiddenaartege Grënn, déi ech lech awer elo net hei wëll relatéieren. Et fënnt een dat alles och erëm, wann een am Internet e bësse googelt. Dat ass dat Éischt.

An dat Zweet ass: Ech wëll awer och nach eng Kéier drop hiweisen, datt et entre-temps awer elo vu masseg Studie beluecht ass, datt mer et bei där Virusiwwerdroung hei mat enger Tröfpcheniwwerdroung ze dinn hunn an datt et keng Schmierinfektioun ass an datt natierlech iergendwou och e Reschtrisiko besteet, datt, wann ech lech elo géif hei op den Dësch - wat net ganz manéierlech wär - néitschen an Dir géift da mat der Hand do driwwerfueren an lech duerno an de Mond fueren, datt Der lech dann natierlech kéint ustiechen, wann ech de Virus dann hätt. Mee mir sinn ons awer och eens, datt déi Probabilitéiten trotzdeem geréng sinn.

Dat heescht, de Risiko fir eng Iwwerdroung ze kréien duerch Schmierinfektioun, datt een et iwwert dee Wee ka kréien, deen ass net null, mee awer ganz, ganz geréng. An duerfir solle mer awer och net ëmmer hei esou Saachen an de Vierdergrond stellen a maachen, wéi wann dat elo dowéinst en Desaster wär.

Duerfir géif ech ëm e bësse Sachlechkeet am Dossier bieden; dat hëlleft eis alleguerten. Well dat hei ass en Theema, déi Coronakris, wou et virun allem drop ukënnt, datt mer sachlech sinn, datt mer net politesch domadder spillen. Well dat dréit derzou bäi, datt d'Leit sech och am meeschten un d'Reegelen halen!

Merci.

Plusieurs voix.- Très bien!

M. Fernand Etgen, *Président*.- Merci villmools dem Här Mobilitéitsminister fir déi Prezisiounen. An direkt Parole après ministre fir den Här Marc Baum.

M. Marc Baum *(déi Lénk)*.- Merci, Här President. Den Transportminister a Vizepremier Bausch huet elo en Appell gemaach un d'Sachlechkeet. Ech sinn do - au contraire zu anere Saachen, déi e gesot huet - ganz mat em averstanen.

Zu där Sachlechkeet gehéiert, datt dës Chamber de 15. Dezember unanime eng Motioun votéiert huet, déi en Optrag ginn huet un d'Regierung, en Optrag, deen net e quelconquë war, mee e ganz konkreeten. Ech liese just nach eng Kéier draus vir, nämlech: « mettre à disposition [...] du gel désinfectant [...] installer des bornes de distribution de gel désinfectant respectivement dans les bus ainsi que dans l'enceinte des gares et sur les quais, de même que dans les trains. »

Wann Dir mer elo sot, zwee Méint drop, datt Der schonn „zwou Bornen" installéiert hutt bei all deene Garen, ...

M. François Bausch, *Ministre de la Mobilité et des Travaux publics*.- Ech hunn net gesot „zwou Bornen", ech hu gesot: „an zwielef Garen", Här Baum!

M. Marc Baum *(déi Lénk)*.- ... zwielef Garen.

M. François Bausch, *Ministre de la Mobilité et des Travaux publics*.- An zwielef Garen, dat sinn net zwou Bornen.

M. Marc Baum *(déi Lénk)*.- Wann Der dat an zwielef Garen installéiert hutt, ...

M. François Bausch, *Ministre de la Mobilité et des Travaux publics*.- A puncto Sachlechkeet!

M. Marc Baum *(déi Lénk)*.- ... dann entschëllegen ech mech, wann ech dat akustesch net richteg héieren hunn. Dann hutt Der héchstens e Brochdeel vun där Motioun zwee an en hallwe Mount drop ëmgesat, déi d'Chamber lech gefrot huet.

An engem zweeten Tiret sidd Der och invitéiert, « de faire de même des services de transport privés ou communaux ». Ech sëtzen elo a kengem interkommunale Syndikat. Vläicht kënnen d'Kolleegen aus dem TICE oder aus dem RGTR - nee, RGTR ass eng aner Situatioun -, mee d'Kolleegen aus dem TICE soen, ob déi Invitatioun da schonn ukomm ass bei deenen Instanzen. Well dat ass och eng Opfuerderung, déi d'Chamber un d'Regierung gemaach huet, wuel verstane fir de 15. Dezember, et ass elo net, wéi wann dat elo virun zwou Woche gewiescht wier a keng Méiglechkeet gewiescht wier, anescht drop ze reagéieren.

Zur Sachlechkeet vun der Diskussioun gehéiert och, datt, wat d'Tröpfcheninfektioun ugeet, dat wuel wouer ass, datt et awer nawell eng Recommandatioun vun der ECDC, dem Europäeschen Disease Control ass, fir genau dat do ze maachen, wat hei gefrot gëtt. Dat gehéiert och zu der sachlecher Diskussioun.

A wat ech lech awer verzeien, well Der virdru bei der Debatt net derbäi waart, dat ass: Ech hunn zu kengem Moment gesot, datt dat doten als eenzel, vereenzelt Mesure de Coronavirus als Ganzt hei zu Lëtzebuerg géif bändegen! Mee all Gest - an et ginn der ganz vill, déi mer maachen, ganz vill, déi mer de Leit imposéieren - ass een Deel vun der Léisung. Och do froen ech awer d'Responsabilitéit an invoquéieren d'Responsabilitéit vun der Regierung, fir dat ze maachen, besonnesch, wann et objektiv Argumenter gëtt an d'Chamber dat gefrot huet. Dat schéngt mir awer essentiell wichteg ze sinn an dëser Diskussioun.

Merci.

Une voix.- Très bien!

M. Fernand Etgen, *Président*.- Merci, Här Baum. An d'Wuert geet direkt zréck un den Här Mobilitéitsminister.

M. François Bausch, *Ministre de la Mobilité et des Travaux publics*.- Zu de Gemengen, Här Baum, wëll ech lech soen, an dat ass iwwregens och ... Ech war jo net derbäi, wéi déi Motioun hei diskutéiert ginn ass, mee dat hunn awer Vertrieder, Deputéierter, souwäit ech dat weess, hei zréckginn, well ech hinnen dat och iwwer Telefon matgedeelt hunn, wéi se mer telefonéiert hunn, datt déi Diskussioun hei wär ronderëm déi Motioun, datt ech dat och contestéiert hunn, datt ech gesot hunn: „D'Chamber stëmmt of, wat se wëllt, mee ech fannen et speziell, datt en Appell geriicht gëtt un de Minister vun der Mobilitéit fir eppes, wat guer net seng Kompetenz ass." Ech kann net als Mobilitéitsminister de Gemengen en Uerder ginn a soen: „Dir musst op de Busarrêten", wat jo d'Kompetenz ass vun de Gemengen, zum Beispill „do där Gelen histellen oder Gel-Apparaten hinhänken." Dat ass Gemengekompetenz! Dat kann héchstens ..., an dann nach, souguer d'Inneministesch, déi kann dat och emol net maachen!

M. Marc Baum *(déi Lénk)*.- Dat steet net an der Motioun.

M. François Bausch, *Ministre de la Mobilité et des Travaux publics*.- Jo, dat steet net an der Motioun. Mee Dir kënnt awer net Saachen an där Motioun schreiwen hei an der Chamber, déi awer vun der Kompetenz hier guer net ...

M. Marc Baum *(déi Lénk)*.- Et steet net dran!

M. François Bausch, *Ministre de la Mobilité et des Travaux publics*.- Jo, dat hutt Der awer elo grad gesot, et géif drastoen! Dir hutt elo grad gesot, ob ech e Bréif geschriwwen hätt un d'Gemengen, wou ech d'Gemengen opgefuerdert hätt, dat ze maachen. Ech kann dat net maachen! Well dat ass net a menger Kompetenz. Et ass an der Kompetenz vun de Gemengen, fir Busarrêten ze installéieren, also donc och, fir dat doten ze maachen.

(Interruption par M. Marc Baum)

Dat ass dat Eent. Dat Zweet ass, Här Baum, ech hu virdrun net gesot: „Et sinn zwou Bornen", mee: „Et sinn zwielef Garen", wou et schonn installéiert ass. Dat ass dat Eent. Ech hunn och gesot, datt d'CFL ... An ech mengen, datt och scho verdeelt ginn ass, ech sinn awer do net ganz sécher, dat misst ech nach eng Kéier nokucken. Ech schaffe jo net bei de CFL! Ech hunn eng Zäit do geschafft, mee de Moment schaffen ech am Ministère. An natierlech hunn ech de CFL gesot, si solle wannechgelift kucken, Saachen ze maachen, fir deem Rechnung ze droen. A si sinn och amgaang, dat ze maachen. Si hunn och eng Rei Saache gemaach. D'nämmlecht bei LuxTram an esou weider an esou fort, do lafen eng Rei Saachen, déi gemaach ginn.

Mee wéi gesot, nach eng Kéier: Et ass net näischt geschitt. An et ass och net, datt déi Motioun net eescht geholl gëtt. An et ass och net, datt mir de Problem net eescht huelen. Mee mir mussen dat awer och an de Kontext setzen a mir sollen net eppes do erandeiten, wat net dranzedeiten ass! Merci.

M. Fernand Etgen, *Président*.- Merci villmools, Här Bausch. An d'Wuert geet elo un d'Madamm Gesondheetsministesch, d'Madamm Paulette Lenert. Madamm Lenert, Dir hutt d'Wuert.

Mme Paulette Lenert, *Ministre de la Santé*.- Merci, Här President. Da kucke mer fir déi 13. Kéier, de sachlechen Toun ze hale ronderëm dëst Pandemiegesetz. Et wäert sécher net déi leschte Kéier sinn, wou mer eis hei wäerte gesinn. E grousse Merci virop och dës Kéier nees un d'Ekipp, un de President vun der Chamberskommissioun an dee ganze Staff ronderëm, deen hei ëmmer a kierzter Zäit muss liwweren. Och dat wäert an Zukunft net ausbleiwen. Ech weess, dass och do ni déi richteg Routine kënnt. Et ass een einfach frou, wann dat eng Kéier eriwwer ass.

An och vläicht e klengt Wuert zur „juristescher Eleganz": Déi ass leider och net op der Prioritéitelëscht, och net bei mir. Selbstverständlech, zu aneren Zäite géif mer dat Pleséier maachen, mee am Moment ass einfach d'Zäit net ginn, fir sech hei der juristescher Eleganz hinzeginn. An ech mengen, ...

M. Claude Wiseler *(CSV)*.- Et ass awer net nëmmen Eleganz!

Mme Paulette Lenert, *Ministre de la Santé*.- ... et ass och am Interessi vum Land a vu jiddwerengem, dass mer do e bëssen Indulgence hunn an där Matière.

M. Claude Wiseler *(CSV)*.- Et ass net nëmmen Eleganz, et sinn och rechtsstaatlech Notiounen. Et ass e wéineg méi wéi Eleganz.

Mme Paulette Lenert, *Ministre de la Santé*.- Ech kommen zur Rechtsstaatlechkeet, selbstverständlech, Dir hutt déi ugeschwat. An déi ass och virgesinn. Dat hei war net d'Äntwert op d'Rechtsstaatlechkeet. Loin de là!

Haut koum eng nei Evaluatioun vun der Situatioun. Och do gëtt et leider net vill Neies ëmmer nees ze soen. An déi lescht Wochen ass ganz vill Ongewëssheet am Raum. Et ass vill „wann ..., dann ...", „wann ..., dann ...". Et kann een et scho bal net méi héieren! Ech weess, Dir kënnt et net méi héieren - mir kënnen et och selwer net méi héieren. Fakt ass, dass dat awer nach ëmmer déi Tatsaach ass, mat där mer eis am Moment mussen auserneesetzen.

Mir hunn haut gelies, et gëtt keng, d'Taskforce nennt dat keng „Relaxatioun". Dat heescht, et ass nach keng richteg Amelioratioun elo ze gesinn iwwert déi lescht Wochen. „Et ass ‚leedeglech' a ‚méiglech'", schreiwe se, „eng Stagnatioun". Dat ass zweemol relativiséiert.

Jo, d'Zuele sinn erëm liicht eropgaangen. Mir hunn awer och natierlech ganz vill getest. Mir hu Clusteren, wou mer ganz schnell op der Plaz waren, wou mer extreem vill getest hunn, och ronderëm Asymptomatescher. Si mer elo an der Stagnatioun oder net? Et ass schwéier ofzeweien, Stand haut. Et si vill Inconnuen do ronderëm.

Am selwechte Rapport ass och ze liesen, wat och Fakt ass, dass een déi nei Varianten, déi ënnerwee sinn, an dat sinn der méi, am Moment nach ganz schwiereg kann aschätzen, dass een hiren Afloss net richteg kann ofschätzen op dat ganzt Geschéien zu dësem Zäitpunkt. Firwat kann een dat net maachen? Ma well et eis u gänzlech representativen Donnéeë feelt, generell, net nëmmen hei zu Lëtzebuerg. Dat ass kee Makel, dee mir hei hätten, och loin de là! Mir sequencéiere vill hei am Land am Verglach zu eisen Nopeschlänner, och international am Verglach ganz vill.

Dee Prozentsaz, deen hei zu Lëtzebuerg sequencéiert gëtt, haut schonn, geet iwwert dat eraus, wat ugestrieft ass. Et bleift awer esou, dass mer nach kee representativen Echantillon hunn. Et huet nach kee Land deen, d'ailleurs. Dat ass alles nach ganz wackeleg. Et gëtt sequencéiert ronderëm déi Varianten, déi elo rezent fonnt ginn. Do kucke mer, dat och ganz intensiv ze maachen, wat natierlech dozou féiert, dass mer der do och vill fannen, wa mer do ronderëm siche ginn.

Mee um representativen Echantillon schaffe mer, dat wësst Der. Mir haten och e laangen Echange doriwwer an der Chamberskommissioun, well Der vill Froen dozou hutt, wat och legitimm ass. An do schaffe mer drun. A mir wäerte geschwënn och souwäit sinn, vläicht als éischt Land, wat wierklech e richtegen nationalen Echantillon huet, dee representativ ass.

Ech bedaueren, dass effektiv hei dee groussen Asaz an déi dach ganz wäertvoll Aarbecht vum LNS net wierklech wäertgeschätzt gëtt. Et gëtt e bëssen duergestallt, wéi wann et un Informatioune géif feelen. Lëtzebuerg liwwert do vill Informatiounen.

Et ass och: D'lescht Woch hu mer e Bilan erausginn, wat bis elo fonnt ginn ass, mam ganzen Historique vun deem Dag un, wou mer deen éischte Variant fonnt hunn. Et ass ganz transparent oppegeluecht ginn, wivill mer fonnt hunn. An an deem Kontext d'lescht Woch ass och däitlech gemaach ginn, dass mer eeben elo am LNS drop schaffen, dee representativen Echantillon un d'Stoen ze kréien. Dat brauch e bëssen Zäit. Dat ass näischt, wat een einfach esou aus dem Aarm rëselt. An dat wäert nach eng Woch daueren, vläicht hu mer et d'nächst Woch, et kann awer och sinn, dass dat nach eng Woch méi hëlt. Do gëtt gemaach, wat mer kënnen.

Déi Leit sinn extreem begeeschtert am Asaz. An och vun dëser Säit e ganz grousse Merci dofir! Och si si scho laang hei am Asaz an ëmmer erëm, ëmmer erëm wierklech do, fir dem Land ze hëllefen, fir wierklech alles ze ginn, wat mer kënnen, u Moyenen, fir wierklech déi Pandemie hei am Grëff ze halen.

Da wollt ech vläicht op e puer Saachen, déi ugeschwat gi sinn, agoen. Et ass, mengen ech, fir d'véiert hei um Mikro, wou ech verweisen op d'Recommandatioun vum Direkter vun der Santé zu de Schnelltester. Mir hunn do eng Strategie mat klore Recommandatiounen, wou se an den Asaz solle kommen, wou och net - Schnelltester gëtt et jo schonn eng Zäit -, wie se soll maachen.

Mir liwweren der och eraus un d'Altersheemer. Dir frot, dass misste Schnelltester an d'Altersheemer kommen. Dat ass säit November! Ech hu se dës Kéier wierklech net matbruecht - ech hat se elo allkéiers derbäi, mee ech duecht, dat Theema wär elo ofgeschloss, well mer et schonn esou oft ugeschwat hunn -, mee an der Recommandatioun steet dat, wou mer déi am Asaz gesinn: ënner anerem bei de Visiteuren. Ech weess och elo den Tablo net auswenneg, wivill Schnelltester ausgeliwwert gi sinn. Jiddefalls hu mer der am Stock national. Wann der gebraucht ginn, ginn déi vun der Santé nogeliwwert. Dat ass iwwerhaapt kee Problem, dat ass lafend Geschäft!

Da sinn ech och ganz frou ze héieren, dass eis Informatiounen awer wierklech suivéiert ginn. Dir wësst, dass mer och un anere Schnelltester schaffen, och mam LNS zesummen, wou mer wierklech nei Produiten ausprobéieren op hir Effizienz. Ech géif der Madamm Lorsché soen: Mir si vläicht do net esou schnell wéi déi aner, mee dofir vläicht awer da méi grëndlech. Mir loossen dat net einfach esou erauszirkuléieren. Dat huet en Enjeu, dat Ganzt. Et si vill Produiten um Maart, ganz vill. Wann Der déi däitsch Lëscht kuckt, wat do recommandéiert ass, dat ass ellelaang. A mir maachen am Moment den Effort eeben am LNS, déi Produite wierklech ze testen, reell ze testen, dat heescht, parallell zu PCR-Tester, fir esou ze gesinn ...

A mir haten och doriwwer e laangen Austausch, dat ass eigentlech fir d'Leit hei am Sall, oder fir déi aus der Chamberskommissioun vun der Santé, näischt Neies méi. Dobausse mag et vläicht nach net ukomm sinn: Och do si mer amgaangen, drop ze schaffen. A mir erwaarden, dass mer an deenen nächsten Deeg och do Resultater kréien, fir dass mer da kënnen eng Recommandatioun erausginn un d'Leit, fir dass d'Leit wëssen, wéi eng Schnelltester gutt sinn, wéi eng vläicht manner gutt sinn, wéi eng dat halen, wat dropsteet, wéi eng vläicht éischter net, a fir dass mer eis och da kënne festleeën, wéi eng mer nach zousätzlech wäerte vum Staat hier akafen, fir se da méi an den Ëmlaf ze kréien.

Et ass eis awer wichteg, déi dote Garantien ze ginn. Dat heite si grouss Marchéen, déi sech opdinn. Et ass ganz villes um Marché a mir sinn der Meenung, dass mer de Leit et och schëlleg sinn, dat mat deem néidege Seriö wierklech ze testen, auszeprobéieren an dann eeben deementspriechend Recommandatiounen auszeschaffen, mat den Erklärungen, déi et brauch.

Da wat d'Rechtsstaatlechkeet betrëfft, do hate mer och dës Woch an der Chamberskommissioun driwwer rieds. Déi Fro ass gestallt ginn. Ech hat do verwisen drop - et ass zwar sou, ech sinn net den Ausseminister, ech kennen déi Texter elo net, ech hunn déi och net bei Hand -, mee dat ass de Règlement grand-ducal, hunn ech mer nach eng Kéier schreiwe gelooss, vum 20. Juni 2020, dee scho méifach adaptéiert ginn ass, eng leschte Kéier den 29. Januar dëst Joer, wou dann och déi Testflicht drasteet. Dee misst awer esou am Mémorial stoen. Et ass op alle Fall dat, wat d'Leit mer elo hei confirméiert hu vum Büro aus. Et ass och net eisen Domän, et ass vläicht dann an der aussepolitescher Kommissioun, wou Der dat vläicht eng Kéier misst verdéiwen. Mee et ass u sech näischt Neies. Dat ass dee Reglement, dee säit enger Rei Méint am Ëmlaf ass an deen elo den 29. Januar fir d'lescht nach eng Kéier ugepasst ginn ass, fir dann déi Testflicht um Findel anzeféieren.

Da sinn ech och e bëssen erstaunt iwwert dat Erstaunen zu der Rechtsstaatlechkeet, wa vum Gesetz vun 1980 rieds geet, wou den Direkter vun der Santé duerch dës Chamber hei - ënnert der Regierung vum Här Werner war dat deemools - befugt ginn ass, ausdrécklech befugt ginn ass duerch d'Chamber, fir verschidden Decisiounen ze huelen. Ech hu geléiert, dass ee Gesetzer ze respektéieren huet, soulaang se do sinn, asoufern ass mengem Demokratieverständnis no näischt Ustéisseges derbäi, wann en Direkter eng Befugnis, déi e kritt iwwer e Gesetz, wat hei gestëmmt ginn ass an deem Land, géif uwennen. An dësem Fall wor et, souwäit ech mech erënneren, eng Recommandatioun, déi erausgaangen ass, fir verschidde Schoulen. Dat fonctionéiert u sech ganz gutt. Mee ech gesi prinzipiell do kee Problem vu Rechtsstaatlechkeet, wann ee sech op d'Gesetzer berifft, déi hei gestëmmt gi sinn an déi an dësem Land applikabel sinn.

Dann zu de Gespréicher mat den Dokteren: Do hate mer och schonn ëfters Geleeënheet, eis auszetauschen, schrëftlech a mëndlech. Och do si mer natierlech am Austausch. Dir gesitt et och an der Impfstrategie, déi jo hei presentéiert ginn ass. Et geféiert zu der Lëtzebuerger Impfstrategie, dass mer à partir vun deem Moment, wou mer Impfstoffer hunn, déi vun der Logistik hier kënnen an der Dokteschpraxis verofreecht ginn, dat selbstverständlech maachen. Dat ass vun Ufank u kloer gewiescht. Ech mengen, ech hat dat och hei exposéiert. An do lafen och schonn déi ganzen Zäit Gespréicher am Moment, intensiv Gespréicher eebe fir déi nächst Phas, déi usteet, fir déi héich vulnerabel Leit, wat och scho kommunikéiert ginn ass.

Do schaffe mer ganz enk mat de Spideeler zesummen. Mir schaffen net, wéi d'Madamm Lorsché gefrot huet, mat der CNS. Net, well mer eis einfach aus Spaass d'Liewe vläicht méi komplizéiert maachen, mee déi Donnéeën, déi mer do hunn, déi ginn dat net hier. Dat ass d'Facturatioun, do sinn och Decalagen. Wann déi Donnéeën dat doten natierlech einfach hierginn hätten, hätte mer dee Wee sécherlech gesicht. Mee mir setzen hei op eng enk Zesummenaarbecht mat deene behandelnden Dokteren. A sou wéi den Dokter Schmit lech dat och d'leschte Kéier an der Chamberskommissioun erläutert huet, sinn déi Gespréicher fir déi Phas 2 souwäit ofgeschloss.

Do ass eng Prozedur, déi steet, déi ass och scho kommunikéiert. An d'Gespréicher lafen elo dës Woch iwwert den Detail. Dat ass alles och net esou einfach. Dat ass ganz komplizéiert, dat ëmzesetzen. Mee och dës Woch ginn nach déi lescht Detailer beschwat, wéi dat an deenen nächste Phase wäert goen, a mir wäerte selbstverständlech och le moment venu iwwert den Detail dozou informéieren a kommunikéieren.

Reegelméisseg gi mer zum AstraZeneca gefrot, Dir hutt do vill Froe gehat. Vun deene Question-parlementairë säit der Rentrée hu mer der mëttlerweil 166 hei beäntwert. Do sinn der och eng ganz Rei zum AstraZeneca derbäi. Et ass och Kommunikatioun erausgaangen an ech war frou ze héieren - ech weess net, et huet een et mentionéiert, mee et deet ëmmer gutt ze héieren -, dass eis Informatioune gesi ginn a gelies ginn. Och do géif ech jiddwereen invitéieren, sech wierklech op eise Site ze beginn. Déi Saachen, déi mer live hunn, déi Eventer, déi kann een och noliesen. Wann Der do Froen hutt, do fannt Der ganz vill Material, och Frequently-asked-Questions, déi opbereet sinn an enger einfacher Sprooch, fir do de Leit hir Suergen ofzehuelen.

An natierlech si mer och beméit, de Suivi ze maachen. Mir hu vill iwwer Pharmacovigilance geschwat, notamment och am Kontext vun deenen Dispositiounen, déi haut zum Vott stinn. Dat ass eng grouss Prioritéit fir eis a mir maachen e ganz enke Suivi ronderëm déi Ängschten, déi och am Moment am Raum stinn, virun Nieweneffeten. Dat ass eppes, wat eis Direktioun ganz staark beschäftegt. Mir sinn do a ganz enkem Kontakt - och elo erëm - mat deene concernéierten Haiser. Do si jo eng Rei Saachen, déi am Raum stinn, och de Moien nees iwwer d'Press; wann esou eppes ass, ma da ruffen d'Leit un a si vergewëssere sech, ob alles an der Rei ass. A selbstverständlech wäerte mer och déi néideg Flexibilitéit hu fir ze reagéieren, wann do Problemer sinn. Dat ass eis Aarbecht, dat ass eis Flicht, an et ass dat, wat mer dagdeeglech maachen an där Zäit, déi eis dann dofir gegënnt ass.

D'Situatioun generell, do sinn ech och, muss ech soen, ëmmer erëm e bëssen traureg, wa se grad hei am Land méi schlecht gemaach gëtt, wéi se ass. D'Inzidenzzuelen, do hu mer oft driwwer rieds. Et gëtt sech ëmmer erëm drop referéiert, ech soen och ëmmer erëm dat selwecht dozou: Déi Inzidenzzuel aleng seet net vill aus. Dat ass dee Plädoyer, dee mer onermiddlech am Ausland féieren, mat ganz villen Efforten - e gëtt och esou lues a lues geféiert -, wou ëmmer méi awer trotzdeem den Taux de positivité gekuckt gëtt. Dat war och elo nees en Theema déi lescht Wochen, wou eis Kolleegen aus der Regierung an deenen ënnerschiddlechste Gespréicher ëmmer erëm betounen, wéi eis Situatioun hei am Land ass, wivill mer testen, wéi déi aner Indicateure grad stinn.

An déi sti ganz gutt, muss ee soen. Also ech mengen, et ass eng Situatioun, déi ons natierlech Suerge mécht am Moment, mee nach sti mer relativ gutt do. Wa mer eisen Taux de positivité kucken, deen ass gutt am Verglach. Den Taux de mortalité ass gutt. A virun allem ass d'Beleeung op den Intensivbetter ganz gutt. An ech sinn och ganz frou, dass net dat just vun den Deputéierten zu dëser Säit, mee eeben och vun den Oppositiounsparteien awer och geféiert ginn ass an d'Erklärunge verstane gi sinn an och esou hei duergestallt gi sinn. Mir ginn eis Méi, dat ëmmer erëm ze erklären. Den Dokter Schmit hëlt sech och ëmmer vill Zäit, fir dorobber anzegoen. An et ass natierlech dann och gutt ze héieren, dass awer déi Messagen ukommen an dass déi Relativéierung, déi mer par rapport zu den Indicateure maachen, dach awer verstane gëtt.

Dat ass wichteg, och fir d'Leit dobaussen, dass se net just op déi Inzidenzzuel kucken. Dat ass de Revers vun enger Strategie, déi mer hunn: Wa mer vill testen, fanne mer méi wéi déi aner. An dass dat esou ass an déi global Situatioun eeben net esou schlecht impaktéiert, dat gesäit een op deenen aneren Indicateuren. An déi stinn net esou schlecht do am Moment, och wa mer eis vill Suergen iwwert d'Situatioun maachen, wéi se am Moment ass, duerch déi Inconnuen, déi opstinn.

De „viralen Effet", dat ass eppes, wat mer viru Corona kannt hunn duerch déi sozial Medien. Dat ass eppes, wou ee vill Geld bezuelt huet, fir et ze erzeugen, dass Messagë viral ginn an esou weider, e richtegen Hype! Bon, mir hunn den Hype an de viralen Effet elo heiheem. Mir kënnen e leider nach net richteg ofschätzen. Mir brauche Gedold. An dofir ass et wierklech de Moment, fir nach eng Kéier wierklech zesummenzestoen an déi restriktiv Mesuren, déi mer hunn, och weiderhin ze respektéieren. Et mag sinn, dass dës Mesuren duerginn, fir dat Ganz gedrosselt ze behalen. Dat ass eis Hoffnung, déi mer hunn. Mir hoffen, dass mer wierklech net mussen norüsten. Mee nach ass et ze fréi, fir do wierklech e leschte Jugement driwwer ze maachen. Mir brauchen do nach Erkenntnisser. Et bleift eis also näischt anescht iwwreg.

Vun eiser geografescher Situatioun hier si mer net schrecklech begléckt an der Pandemie. Et ass vläicht praktesch am Alldag, schnell am Ausland ze sinn, mee fir d'Pandemie ass et definitiv kee Virdeel. Mir kënne keng Strategie fueren, wéi aner Länner, dass mer eis ganz zoumaachen. Mir hunn im-

mens vill Leit, déi dagdeeglech iwwer eis Grenze ginn, dofir si mir net Neuseeland, mir sinn net Australien, mir sinn och net Israel. Mir hunn eng aner Dateschutzveruerdnung hei an deem Land. Lëtzebuerg ass Lëtzebuerg, mir hunn eisen eegene Wee. A mir sinn definitiv keng Insel.

Dofir musse mer un déi Schrauwen dréie goen, un deene mer dat kënnen. An dat dréit sech manner ronderëm déi Baussegrenzen. Ech verstinn d'Suerg, fir nach zousätzlech zu den Tester, déi mer froen, wann een hei um Findel areest, vläicht eventuell nach eng Quarantän dropzesetzen. Et mag sinn - ech gleewen net drun -, dass dat dee groussen Effet hätt, fir dat Ganzt ze drosselen. Vill ze vill Leit gi bei eis iwwer aner Weeër hei an an aus. Dat ass net déi eenzeg Schrauf, déi mer hunn. Mir hunn do eng duebel Sécherheet duerch en Test um Embarquement, duerch en zousätzleche bei der Arrivée. Et mag e gudden Usaz sinn, mee ech mengen, et ass net d'Rettung aleng. Ech fäerte ganz, dass dat, falls et nach eng Kéier sollt aus dem Rudder geroden, och net d'Rettung wäert sinn. Dat ass op alle Fall meng Iwwerzeegung.

Et ass schonn esou, wéi et haut dann och vusäite vun der Fuerschung erëm eng Kéier ënnerstrach ginn ass; do ass jo haut erëm eng rezent Aschätzung komm. Ech hu mer et hei opgeschriwwen - wéi ass et? -, jo, mir musse mat méi héije Fallzuele rechnen. Dat ass dat, wat geschriwwe gëtt. Dat wësse mer och iergendwou. Et ass eng Eventualitéit, déi am Raum steet. An da gëtt gesot: „A falls mer eis net nees méi konsequent un d'Kontaktbeschränkungen halen, da riskéiert dat, problematesch ze sinn."

Also läit d'Kand och nach net am Pëtz. Et geet just drëm, sech wierklech erëm drun ze erënneren, wat elo gëllt: Sech un déi Bestëmmungen halen! An dës Warnungen, wannechgelift, net op déi liicht Schëller huelen! Et ass wierklech elo, wou et zielt. Et ass eng ganz geféierlech Zäit. Mir wëssen net, wat ënner eis ëmgeet, wat dee viralen Effet ass vun deenen neie Varianten. An dofir gëllt et wierklech, sech un d'Reegelen ze halen. Mir hu kee Verhandlungspartner vis-à-vis. Mir kënnen net mam Virus verhandele goen.

Mir kënnen och net soen: „Fir Chrëschtdag hale mer elo mol eng Kéier op. Mir leeën d'Waffen nidder." Dat geet net. Vill Leit hate sech dat gewënscht. Et ass och hei staark derfir plädéiert ginn. Mee de Virus schéngt net esou spirituell ze sinn. Och d'Kanner net matzielen, dat ass e Wee, wou mir net wëllen higoen. Et gëtt elo gesot, wann een en anere Modell hätt fir de Besuch doheem, dat wär méi effizient. Ech gleewen och net drun, dass een do nach vill méi streng ka si wéi dat, wat mer hunn. An ech gleewen och net drun, dass, wa mer e bësse géifen oplackere ronderëm d'Bullen, dass dat e groussen Effet géif maachen. Mir hunn do e gudde Modell. Dat Wichtegst ass, dass mer eis weiderhin drun halen. Dat ass de Punkt!

De Problem ass déi „fatigue pandémique", vun där sou vill geschwat gëtt: D'Leit hunn es genuch! Mir hunn es alleguerte genuch. An dat ass déi grouss Erausfuerderung, dass mer net lues a lues mat der Zäit noloossen! Et ass och dofir, wou déi drëtt Well an enger Pandemie déi geféierlech Well ass, den Erfarungen no. Et ass déi drëtt Well, déi déi geféierlech ass, well d'Leit es einfach genuch hunn. Well een es einfach sat huet, sech un déi Reegelen ze halen.

An da géif ech och gären drop opmierksam maachen - et ass thematiséiert ginn -, wéisou mer besser wëlle kontrolléieren, ob d'Leit wierklech den Test de sechsten Dag an der Quarantän maachen. Majo, well sech erwisen huet, an dat ass eng nei Erkenntnis, dass dat scheinbar net méi esou agehale gëtt. Iergendwéi happert et mat der Eegeverantwortung. Aner Länner hunn nach 14 Deeg Quarantän, do gëtt iwwerhaapt net diskutéiert. Mäi Meedche war an Norwegen, dat war 14 Deeg am Hotel. Punkt, fäerdeg! Mir ginn de Leit d'Méiglechkeet, no sechs Deeg en Test ze maachen, well mer och eng grouss Testcapacitéit hunn.

(Brouhaha)

Nach muss awer deen Test negativ sinn, fir dass alles gutt ass. Wann en net negativ ass, ma dann hu mer e Problem! Da si Leit, déi vläicht asymptomatesch positiv ronderëmlafen, déi de Virus weiderginn. A wa mer da feststellen, dass sech net méi dru gehale gëtt, ma dann ass dat den Challenge, mat deem mer eis musse befaassen. An do nennen ech déi Äntwert, déi komm ass vusäite vun der Schoul, dass een an deem Fall do e bëssen norüst an erëm de Leit rappeléiert: „Voilà, do war nach eppes de sechsten Dag, wat mer vläicht erëm lues a lues vergiess hunn", fir dass mer dat erëm méi present kréien, dass ee sech erëm méi un déi Reegelen hält.

An ech géif gären drun erënneren - ech sinn zwar och elo, mengen ech, e bësse laang schonn … -, mee mir hu festgestallt, dass déi Quarantänen hiren Zweck erfëllen, sou lästeg se och sinn. Si erfëllen hiren Zweck. Et ass ëmmer erëm e gewëssene Prozentsaz, zwëschent 15 % an 20 %, vun de Leit, déi a Quarantän sinn, déi positiv ginn, déi vläicht net onbedéngt krank ginn, mee déi positiv ginn! Dat heescht, déi Leit selwer géife sech iwwerhaapt keng Rechenschaft driwwer ofginn (veuillez lire: déi Leit wiere sech däers guer net bewosst), dass si vläicht e Problem sinn. Mee si sinn et awer! An doduerjer, dass mer dat dote strikt duerchzéien, egal wéi lästeg et ass, dass mer do zesummestinn, kréie mer eng gewësse Barriär. Mir kréien déi Infektiounsketten einfach schnell gebrach.

An et deet mer leed, et ass dat Eenzegt, wat mer hunn! Mir hunn net eng grouss Wonnerwaff hei. A mir sinn och mam Impfen nach net esou wäit, dass ee kéint soen: „Et ass alles gutt." Et ass einfach nach en haarde Wee, dee virun eis ass. Mir mussen zesummestoen!

Liicht um Enn vum Tunnel, oder et ass éischter e Schrëtt a Richtung Liicht … Mir hunn eis och scho vill driwwer ausgetosch. Och do gëtt et haut nach net déi richteg Gewëssheet. Mir wëssen nach net genuch ronderëm d'Impfstoffer, wéi se sech wierklech auswierken op d'Pandemie, awéifern een de Virus trotzdeem nach ka kréien, weiderginn. Dat, wat positiv ass - a kommt, mir halen eis dorunner fest -: Mir wësse mat Sécherheet, dass, wann d'Leit geimpft sinn à grande échelle, zumindest d'Decèse wäerten zréckgoen, dass zumindest déi schwéier Konsequenzen, déi Openthalter an de Spideeler wäerten zréckgoen. An dat ass dach scho vill!

A wat mer méi Erkenntnisser kréien - an dat ass do, wou ech ofschléissend och nach eng Kéier wierklech ëm Äert Vertraue bieden -, wa mer nei Erkenntnisser hunn, ma da si mir déi Éischt, déi beméit sinn, fir déi afléissen ze loossen. Dat ass eise Leit hir Aarbecht! Ech bieden dofir ëm Vertrauen an ëm Raum fir ze schaffen. Et ass dat, wat mer brauchen. Et ass extreem vill Neies ze verschaffe vun eise Leit. Mir suivéieren natierlech d'Wëssenschaft, d'Expertisen, déi kommen. Mir testen neit Material. Mir hunn dat um Radar. Mir maachen eis Bescht, fir et kuerzzefaassen! Mee et wäert nach laang daueren.

Dann eng Kéier kuerz zu den Daten: Date si ganz wichteg. Et geet net duer mat Vertrauen, mat Raum, et brauch Verstand, fir d'Reegelen ze verstoen. Et brauch och Disziplinn, fir sech un d'Reegelen ze halen. Dat ass nach eng Nuance. Verstand an Disziplinn sinn zwou verschidde Saachen. Leider brauch et déi zwee. A Fräiheet muss ee sech eppes kaschte loossen, sief et um Niveau vum Staat, duerch Suen, déi en investéiert, sief et um individuellen Niveau, duerch Disziplinn, déi een dann opbréngt, fir Saachen ze respektéieren, wou ee vläicht fir sech selwer de Sënn net direkt gesäit. Dat ass an dësen Zäiten esou. An d'Daten, déi geféieren och dozou. Si si wichteg.

Ech géif ënnersträichen, dass eis Intentioun bei den Daten déi ass, dass mer déi Pandemie sou gutt wéi méiglech kënne suivéieren. Dat ass déi eng Saach. Dat sinn Daten, déi brauche mer net esou laang. An ech sinn och ganz frou fir déi Zesummenaarbecht, déi mer haten. Dat war ganz konstruktiv an der Chamberskommissioun, wou mer op dësem dach ganz technesche Feld, wat den Dateschutz ass, an där kuerzer Zäit gutt Léisunge konnte fannen, fir wierklech do d'Delaien erofzesetzen, wou mer et net onbedéngt brauchen. Mee an der Pharmacovigilance ass et am Interêt vum Patient, dass mer déi Daten hunn, dass mer zu all Moment kënnen novollzéien, wie wéini wat geimpft kritt huet, fir gegebenefalls Laangzäitschied ze reperéieren oder och dann eebe Kontakt opzehuele mat de Leit. Dat ass definitiv am Interesse vun de Patienten. Dat ass net iergendeppes Willkürleches, wat mer domadder maachen. Mir brauchen déi Daten, fir dat heite kënne seriö ze geréieren an och de Leit déi néideg Garantien ze ginn an der Dauer, och iwwert dës Pandemie eraus, dass hir Rechter kënne gewaart ginn.

An deem Sënn géif ech lech alleguerte bieden, dësem Gesetz zouzestëmmen, et weider ze verlängeren. Et ass dat, wat mer zu dësem Zäitpunkt leider nach ëmmer brauchen. Et mag net perfekt sinn. Et ass en Ensembel vu Reegelen, déi mer zesummegestréckt hunn, déi iergendwou en Effet gewisen hunn. Dat ass dat mannst, wat ee ka behaapten, wann een zréckkuckt op virun de Feierdeeg a kuckt, wou mer haut stinn.

A vergiesst net, par rapport zum Virus: Mir sinn alleguerten de Wiert an dëser Saach. Dat soll een net vergiessen. A wann een dat bis verstanen huet, dann ass et och ëmmer nees méi einfach, déi Reegelen ze respektéieren. All Eenzelne vun eis ass e Wiert fir dee Virus.

Voilà. Ech soen lech Merci.

M. Fernand Etgen, *Président.-* An ech soen der Madamm Gesondheetsministesch villmools Merci. D'Diskussioun ass elo ofgeschloss.

Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi ...

Une voix.- Här President, ...

M. Fernand Etgen, *Président.-* O! Et ass nach eng Wuertmeldung do vum Här François Bausch.

M. François Bausch, *Ministre de la Mobilité et des Travaux publics.-* Jo, Här President, ganz kuerz: Ech hunn elo just d'Zuele kritt, fir dem Här Baum déi dann och ze ginn. Also, et si schonn eelef Garë mat Spenderen ekipéiert. An dat sinn all d'Garen, wou Personalpresenz ass, dat heescht, wou och eng Gestioun ass, wou Surveillance ass a wou och déi meeschte Leit zirkuléieren. An déi nächst Verdeelungsaktioune fir de Gel, där klenger Dëppercher, an den Zich, déi lafen elo den 22., den 23. an de 25. Februar, an do ginn 20.000 där Flacone verdeelt, Här Baum. Voilà, just fir lech ze soen, datt doru geschafft gëtt.

M. Fernand Etgen, *Président.-* Merci dem Mobilitéitsminister fir déi Prezisiounen. Parole après ministre fir den Här Marc Baum.

M. Marc Baum *(déi Lénk).-* Merci, Här President. Merci dann och dem Här Minister fir déi Prezisioun, datt et eelef Garë mat Spendere sinn, an dann deemno wéi, och wéi eng dat sinn. Meng Fro bleift dann awer: Hutt Der wëlles, d'Motioun ëmzesetzen? Dat heescht, an der Motioun steet nämlech, datt - selbstverständlech do, wou et ënnert der Responsabilitéit vun Ärem Ministère ass - och an de Busser an an den Zich Spenderen opgestallt solle ginn. Dat freet nämlech d'Motioun. A wat d'Gemengen ugeet, ass et d'Fro, se ze invitéieren, sech där Initiativ ze associéieren, et ass net, fir hinnen dat ze ordonnéieren.

Bon, souwisou ass et: D'Kompetenz vun Ärem Ministère huet jo awer och eng aner Dimensioun, mir hu jo och de gratis ëffentlechen Transport, dee jo och fir interkommunal Syndikater gëllt. Mee dat ass jo net gefrot. Et ass gefrot, si ze invitéieren, sech Ärer Initiativ ze associéieren. Duerfir meng Fro: Hutt Der wëlles, dat dann, sou wéi d'Motioun et freet, ëmzesetzen?

M. Fernand Etgen, *Président.-* Merci, Här Baum. Da Parole après ministre fir den Här Claude Wiseler.

M. Claude Wiseler *(CSV).-* Ech hunn eppes zu engem anere Sujet elo, wann den Här ...

M. Fernand Etgen, *Président.-* D'Wuert geet da fir d'éischt zréck un den Här Bausch.

(Interruption par M. François Bausch)

Dann den Här Wiseler, an nach den Här Fernand Kartheiser, an da geet d'Wuert zréck un d'Regierung.

M. Claude Wiseler *(CSV).-* Da kann den Här Bausch sech nach iwwerleeën, wat en äntwert. Ech wëll Der Regierung Merci soe fir déi Äntwerten, déi se ginn huet. Eng Rei kann ech novollzéien, mat enger ganzer Rei anere sinn ech manner averstanen. Mee ech halen elo net eng frësch Ried.

Et ass just ee Punkt, deen ech hei wëll evoquéieren, well e mer wichteg ass, dat ass awer dee vun der Rechtsstaatlechkeet a vun eise Prozeduren. Wësst Der, mir sëtzen am Fong hei, well mer am Mee d'lescht Joer, gemeinsam mat der Regierung d'ailleurs, decidéiert hunn, datt mer net e generellt Gesetz géife maachen, wou d'Regierung kéint dann duerno hir Decisiounen am Regierungsrot huelen, mee - well mer et hei mat konstitutionelle Fräiheeten ze dinn hätten, déi géifen ageschränkt ginn -, datt mer alleguer zesummen, Majoritéit an Oppositioun, géifen drop halen, datt all Aschränkung vu konstitutionelle Rechter bei de Leit iwwer Gesetz géif lafen. Dat hu mer gemeinsam decidéiert, hu mer d'ailleurs och an 13 Gesetzer 13-mol heibannen - an dofir sëtze mer hei, well mer déi Decisioun geholl hunn - och exercéiert.

Allkéiers wann esou Rechter ageschränkt gi sinn, hu mer hei eng gesetzlech Basis dofir geschaaft. Wa mer d'Commercen zougemaach hunn, wa mer d'Caféen oder d'Restauranten zougemaach hunn, wa mer de Bau zougemaach hunn, ass et am Gesetz virgesi gewiescht. Wa mer d'Commercen zougemaach hunn, hu mer souguer gesot, wat fir eng nach géifen opbleiwen. Mir hu souguer gesot, wou déi eenzel Commercen da misste Riddoen driwwerhänken, wat net huet däerfe verkaaft ginn. Alles dat hu mer quasiment am Gesetz protegéiert. An ech hunn dat richteg esou fonnt!

Elo ass et awer hei, just am Kader vun der Éducation nationale, wou mer déi Liberté de commerce notamment bei Foyeren, bei Crèchen, déi kommerziell Betriber sinn, zoumaachen an elo decidéieren, datt mer dat ouni Gesetz maachen. An ech soen, genau dat ass dat, wat ech net verstinn! Ech fannen et net normal, datt da gesot gëtt: „Dat geet iwwer Recommandatioun", a wa se net follegen, da kënnt den Direkter vun der Santé, da maacht Der eng Ordonnance. Ech weess och, datt dat am 80er Gesetz esou steet. Mee dat ass awer net, fir eng generell Moossnam ze huelen iwwer Wochen an iwwer Méint eraus, wou dann all déi Betriber einfach zougemaach ginn. Ech fannen, datt déi Decisioun, déi mer gemeinsam am Mee geholl hunn, fir esou Aschränkungen an e Gesetz ze schreiwen, nach wie vor déi richteg ass.

An ech proposéieren en fin de compte, datt d'nächst Woch - op jidde Fall wäerte mir dat ufanks nächster Woch hei froen - d'Educationskommissioun zesummekënnt, fir eng Kéier iwwert déi Problematik vun der Legalitéit vun deene Moossnamen, déi an der Educatioun ze huele sinn, gemeinsam ze diskutéieren an och Recommandatiounen auszeschwätzen, wéi mir als Chamber mengen, datt et sollt gemaach ginn. Do geet et net ëm d'Eleganz vun den Texter, mee do geet et ëm Grondprinzippien, wa mer Fräiheeten aschränken.

M. Fernand Etgen, *Président.-* Merci villmools, Här Wiseler. An da geet d'Wuert un den Här Kartheiser.

M. Fernand Kartheiser *(ADR).-* Jo, Här President, ganz kuerz just: Ech wëll dem Här Wiseler a sengen Iwwerleeungen do Recht ginn. Mee et ass net, fir iwwert de Fong vun der Debatt ze schwätzen, wou ech elo d'Wuert froen - a merci, datt Der mer et ginn hutt, Här President -, mee iwwer eng prozedural Saach.

Mir haten elo dës Debatt, an ech fannen et och gutt - fir datt mer eis gutt verstinn -, datt d'Regierung op all Froen äntwert, déi hir gestallt ginn. Ech fannen dat richteg. Ech begréissen dat. Ech stellen awer och gläichzäiteg fest, datt d'Regierung méi wéi dräimol sou laang geschwat huet wéi virgesinn. Och dogéint hunn ech näischt. Mee de Problem, deen ech dobäi hunn, dat ass, datt d'Deputéiert vun der Oppositioun praktesch op d'Minutt gesot kréien, wéi laang se solle schwätzen. An da gëtt geschellt an dann heescht et: „Elo geet et duer." An d'Regierung schwätzt dräimol méi laang, wéi se soll! Do ass en Ongläichgewiicht. An dat wëlle mer net!

Ech mengen, mir als ADR - an ech mengen, wéi all Partei heibannen - froen dann och an deem Kontext, datt eis Bemierkunge kënne voll ausgefouert ginn an datt mer net ënnerbrach ginn, wéi d'Regierung net ënnerbrach gëtt, fir datt mer eng Debatt hunn, wou all d'Standpunkte kënne voll zur Geltung kommen. Ech mengen, da komme mer och virun.

Ech soen lech Merci.

M. Fernand Etgen, *Président.-* Merci, Här Kartheiser. Ech wëll awer direkt soen: Dat ass relativ schwéier ze handlen. Et gëtt ëmmer erëm gesot vun de Froesteller, datt et begréisst gëtt, datt déi dräi Ministeren oder véier Ministeren hei sinn. An da ginn d'Froen och gestallt. An da mussen awer d'Regierungsmemberen och d'Geleeënheet kréien, fir dorobber ze äntwerten. Ech mengen, dat ass awer e Spill, dat gehéiert awer derzou, datt mer e flotten Austausch kréien tëschent deene Leit, déi Froe stellen, déi d'Regierung wëlle kontrolléieren, an deenen, déi dann awer och Zäit fir eng Äntwert verdéngt hunn.

Une voix.- Très bien!

M. Fernand Etgen, *Président.-* Wëllt d'Regierung nach dorobber äntwerten?

(Brouhaha)

Dat schéngt net de Fall ze sinn. Da kënne mer elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7768 kommen. Den Text ...

(Brouhaha)

M. Marc Baum *(déi Lénk).-* Här President, den Här Bausch wollt virdrun äntwerten, wann ech mech net ieren.

M. François Bausch, *Ministre de la Mobilité et des Travaux publics.-* Ech bleiwen derbäi ...

Här President, ee Saz, well soss ...

M. Fernand Etgen, *Président.-* Jo, hei den ...

M. François Bausch, *Ministre de la Mobilité et des Travaux publics.-* Mir spille jo kee Pingpong hei. Ech bleiwen derbäi, ...

M. Fernand Etgen, *Président.-* Den Här Bausch kritt nach eng Kéier d'Wuert zréck.

M. François Bausch, *Ministre de la Mobilité et des Travaux publics.-* Ech bleiwen derbäi: Ech hunn de Gemengen näischt virzeschreiwen. D'Gemenge wëssen et, et sëtze jo genuch Gemengevertrieder heibannen! Wann déi et schonn all géife maachen, wär scho vill geschitt. Also, ech brauch hinnen net ze soen, wat se ze maachen hunn.

Dat Zweet ass: Déi 20.000 Dosen, déi verdeelt gi sinn an den Zich, dat ass, well et technesch gesinn - dat hunn ech gesot - schwiereg ass, dat iwwerall esou ze installéieren. Et gëtt alles gekuckt. Och an de Busse gëtt gekuckt, an den Trammen. An och, wann d'Chamber eng Motioun mécht - well d'Chamber ka jo hei einfach eng Motioun maachen -, da muss d'Regierung nach kucken, ob dat, wat alles dann am Detail verlaangt gëtt, wann et ëm technesch Froe geet, och ëmsetzbar ass, sou wéi et verlaangt gëtt. Mir kucken dat alles. An dat, wat technesch machbar ass, maache mer. En Deel ass scho gemaach, hunn ech gesot. An da wëll ech awer och nach eng Kéier drun erënneren, datt d'Zich an d'Bussen an all d'Trammen all Dag x-mol desinfizéiert ginn, esou wéi och nach, wa se an hiren Depot eropfueren, dat wëll ech awer och nach derbäisoen.

M. Fernand Etgen, *Président.-* Merci nach eng Kéier dem Här Mobilitéitsminister.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7768 et dispense du second vote constitutionnel

De Vote électronique fir déi perséinlech Stëmmen ass amgaang.

Duerno maachen ech den Appel nominal fir déi, déi wëllen e Vote par procuration ofginn.

(Appel nominal pour votes par procuration)

Domadder ass dëse Projet de loi mat 31 Jo-Stëmme géint 29 Nee-Stëmmen ugeholl.

Ont voté oui : MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Claude Haagen, Mmes Cécile Hemmen et Lydia Mutsch ;

Mme Semiray Ahmedova, MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché et M. Charles Margue.

Ont voté non : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch (par M. Aly Kaes), MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter (par Mme Martine Hansen) ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Jeff Engelen) ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

Résolution et motions

Da komme mer zu der Resolutioun an den zwou Motiounen, déi zu dësem Projet de loi ofgi gi sinn.

Résolution 1

Fir d'éischt d'Resolutioun, déi vun der ADR deposéiert ginn ass, ...

(Brouhaha)

... wou gefrot gëtt, datt d'Cour des comptes soll e Spezialrapport iwwert de Large-Scale-Testing maachen. Wëllt nach een d'Wuert zu dëser Motioun ergräifen? De Georges Engel. Här Engel, Dir hutt d'Wuert.

M. Georges Engel *(LSAP).-* Jo, merci, Här President. Ënnert de Consideranten, muss ech soen, dass ech dee leschte Considerant awer héchst bedenklech fannen. Dir frot hei, dass mer zu Lëtzebuerg manner sollen testen, fir dass mer méi an d'Vakanz kënne goen, mam Risiko, dass mer eng ganz Rei vu Leit, déi da positiv sinn, weider ënner eiser Bevëlkerung lafe loossen an domadder nei Ustiechunge maachen. Ech mengen, dass dat absolutt net dat ass, wat mer hei solle propagéieren, an dass dat och net dat ass, wat ee soll vertrieden.

Zum „Fuerdert"-Paragraf: Dir frot, dass d'Cour des comptes eng Käschten-Notzen-Evaluatioun soll maachen. Ech mengen net, dass d'Cour des Comptes fir d'Käschten-Notzen-Analys do ass. Déi musse kucken, ob dat alles finanziell an der richteger Reiefolleg gelaf ass, mee si sinn awer net dofir do, fir d'Opportunitéit ze kommentéieren an ze kucken, ob dann d'Resultat vun deem Prozess, deen hei ugefouert ginn ass, och richteg war. Duerfir géif ech proposéieren, dass mer déi Resolutioun hei sollen ofleenen.

Une voix.- Très bien!

M. Fernand Etgen, *Président.-* Merci villmools, Här Engel. Dann huet den Här Claude Wiseler d'Wuert gefrot.

M. Claude Wiseler *(CSV).-* Merci, Här President. Mir sinn der Meenung, datt d'Cour des comptes effektiv eng Kéier sollt iwwert déi ganz Prozedur vum Large-Scale-Testing kucken. Dir wësst, datt mer an der Ufanksphas eng ganz Rei Diskussiounen iwwert déi Prozeduren haten.

Dat gesot, muss ech zu där heiter Resolutioun zwou Saache soen. Dat Éischt ass, datt ech mat all deene Consideranten, sou wéi se hei stinn, net kann averstane sinn, well all déi Consideranten, sou wéi se hei stinn, sinn am Fong suggestiv, datt dee Large-Scale-Testing näischt bréngt, datt en net sënnvoll ass, datt alles muss a Fro gestallt ginn. An dat ass nu wierklech net dat, wat mir als CSV wëllen zum Ausdrock bréngen. Mir wëlle kucken, ob alles richteg gelaf ass, a mam Rescht an de Consideranten, do kënne mer net domat d'accord sinn. Éischtens.

An zweetens ass et och eng normal Prozedur, datt, sou wéi op jidde Fall d'Gepflogenheete vun der Chamber hei sinn, normalerweis an der Commission de l'exécution budgétaire iwwert d'Noutwendegkeet an de Sënn vun enger Saisine vun der Cour des comptes geschwat gëtt. Ech géif also och proposéieren, datt mer an iergendenger Reunioun vun der Comexbu, déi an Zukunft wäert stattfannen, déi do Diskussioun uginn an da gemeinsam decidéieren, ob mer e Rapport froen oder net. Mir sinn am Prinzip derfir, mee ech fannen, mir sollen déi Gepflogenheete vun der Chamber respektéieren. Mir wäerten eis also bei dëser Motioun enthalen.

M. Fernand Etgen, *Président.-* Merci villmools, Här Wiseler. Et ass keng weider Wuertmeldung ... Nee, den Här Marc Baum freet nach d'Wuert.

M. Marc Baum *(déi Lénk).-* Merci, Här President. Also an där heiter Form kënne mir op jidde Fall déi Resolution och net matstëmmen. Notamment, well an de Consideranten eng ganz Rëtsch suggestiv Aussoe gemaach ginn, déi awer zumindest och zweifelhaft sinn. Ech mengen, wat mer souwisou bräichten - an do war eng Motioun oder eng Resolutioun an der Vergaangenheet weesentlech méi sënnvoll -, dat ass, eng Kéier d'Evaluatioun ze maache vun alle Coronapoliticken, a wou sécherlech eng dovunner de Large-Scale-Testing ass, une fois, wa mer dës Pandemie iwwerstanen hunn. Elo just ee singuläert Element wéi de Large-Scale-Testing erauszehuelen, an dat en plus mat awer douteuxe Consideranten, gesi mir net an a mir wäerten duerfir och, also ënnert där heiter Form, d'Resolutioun net matstëmmen.

M. Fernand Etgen, *Président.-* Merci villmools, Här Baum.

Da kënne mer elo zum Vott vun dëser Resolutioun kommen.

Vote sur la résolution 1

Fir d'éischt de Vote électronique fir déi perséinlech Stëmmen.

Duerno maachen ech den Appel nominal fir déi, déi wëllen e Vote par procuration ofginn.

(Appel nominal pour votes par procuration)

Domadder ass dës Resolutioun mat 4 Jo-Stëmmen, 35 Nee-Stëmmen an 21 Enthalungen ofgeleent.

Ont voté oui : MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Jeff Engelen).

Ont voté non : MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Claude Haagen, Mmes Cécile Hemmen et Lydia Mutsch ;

Mme Semiray Ahmedova, MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché et M. Charles Margue ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Se sont abstenus : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch (par M. Aly Kaes), MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter (par Mme Martine Hansen).

Motion 1

Da kéime mer zur Motioun Nummer 1, déi vun de Piraten deposéiert ginn ass an déi am Fong geholl freet, datt d'Gemengeresponsabel all Woch sollen e Rapport kréie mat Informatiounen zum Infektiounsgeschéien an hirer respektiver Gemeng.

Den Här Georges Engel freet d'Wuert.

M. Georges Engel *(LSAP).-* Merci, Här President. Et muss ee soen, dass verschidden Donnéeën, déi hei gefrot ginn - menges Wëssens emol ass dat a verschiddene Gemengen op alle Fall esou -, souwisou scho kommunizéiert ginn. Wann eppes an enger Maison relais oder an enger Crèche vun enger Gemeng ass, vun der Schoul, da kréien d'Gemengen déi Informatioune scho matgedeelt. Op alle Fall ass dat an deene Gemengen, deenen ech emol méi no war, ëmmer esou gelaf.

Neanmoins si mer awer der Meenung, dass dat heiten eng gutt Saach ass. An d'Gemenge sinn da selwer verantwortlech derfir, wat se mat hirer Kommunikatioun maachen, wéi se dat uginn. Ech mengen, déi Zuelen, déi gëtt et, an duerfir mengen ech schonn, dass een déi Motioun hei kéint unhuelen.

M. Fernand Etgen, *Président.-* Merci villmools, Här Engel. Da kritt den Här Claude Wiseler d'Wuert.

M. Claude Wiseler *(CSV).-* Ganz einfach: Mir stëmmen déi Motioun, well mer dat normal fannen, wat drasteet.

M. Fernand Etgen, *Président.-* Ech mengen, da kéinte mer zum Vott vun dëser Motioun kommen. Kënne mer per Handophiewen ofstëmmen?

(Assentiment)

Vote sur la motion 1

Wien ass d'accord mat dëser Motioun?

Wien ass dergéint?

Wien enthält sech?

Domadder ass dës Motioun eestëmmeg ugeholl.

Motion 2

Da kéime mer zur Motioun Nummer 2 vun de Piraten, wou et ëm d'Pressekonferenze vun de Regierungsmembere geet. Wëllt nach een d'Wuert zu dëser Motioun ergräifen?

Den Här Gilles Baum, wannechgelift.

M. Gilles Baum *(DP).-* Merci, Här President, dass Der mer d'Wuert gitt, fir Positioun ze huelen zu der zweeter Motioun vun de Piraten. Ech mengen, Dir hutt dat alleguerte verfollegt: Déi Pressekonferenzen, déi vun de Regierungsmembere gehale ginn, déi ginn alleguerten integral a live iwwerdroen am Livestream op gouv.lu. Et kann ee sech se och op Facebook ukucken, wou se gläichzäiteg lafen. Dat huet awer dann de Virdeel - oder den Nodeel -, dass een dann d'Commentairë vun de Leit och direkt ka matliesen. Dat kann da jiddwereen aschätzen, wéi en et fir richteg hält.

Et gëtt och keng Restriktiounen op dëse Pressekonferenzen. Et gëtt keng Restriktioune fir opzehuelen an et gëtt och keng Restriktiounen, fir dat Material herno ze diffuséieren. All Medium, deen dohinnerkënnt, ass fräi, fir alles opzehuelen an och alles ze publizéieren. An all Journalist huet och integralen Zougang zum Video, dee bis elo ëmmer op der Mediathéik vum SIP accessibel war. Dat heescht, souwäit de Journalist e Login huet fir op de Service information et presse, kënnt en och do drun.

(Interruption)

Elo gëtt hei awer e bësse suggeréiert, wéi wann eppes ze verstoppe wär. Ech mengen, wann eng Pressekonferenz live iwwerdroe gëtt, ech weess net, ob et do wierklech vill ze verstoppe gëtt! Ech fannen dat elo an der Formulatioun hei e bësse komesch. Well et ass net obligatoresch, déi Pressekonferenze live ze iwwerdroen, mee et ass e Service un der Press - also esou gesi mir et op alle Fall -, an et ass eng Approche, déi a mengen Aen transparent ass.

Dat, wat elo hei gefrot gëtt, domat, mengen ech, hu mer kee Problem, well et decidéiert ass, fir effektiv dat doten och nach no der Pressekonferenz zougänglech ze maachen. Dat Eenzegt, wat problematesch ass, ech mengen, dat wësse mer, dat ass d'Tounqualitéit vun de Froen. Déi ass net ëmmer ganz gutt, dat heescht, do ass vläicht nach eppes drun ze schaffen.

Also wéi gesot, dat wat elo hei gefrot ass, ass decidéiert, dofir ass déi Motioun hei superfetatoire.

Et gëtt awer ee Grond, et gëtt souguer zwee Grënn, firwat ech de Kolleegen aus der Majoritéit géif proposéieren, fir se ofzeleenen. An dat sinn d'Consideranten: deen éischte Considerant, deen eis drun erënnert, dass mer sollen héich Standarden, déi héchste Standarden anhalen, wat d'Informatioun ugeet; an dann natierlech och de Flux vun Informatiounen, wat den zweete Considerant ass: Wa mir als Majoritéitsparteien déi Motioun hei géife matdroen, da géife mer jo quasi der Regierung soen, dass mer net dat Vertrauen hätten, wat mer a se hunn, fir de Koalitiounsprogramm esou ëmzesetzen, wéi mer e festgehalen hunn. An dofir proposéieren ech, dës Motioun hei net matzestëmmen.

M. Fernand Etgen, *Président.-* Merci, Här Gilles Baum. An da freet den Här Claude Wiseler d'Wuert.

M. Claude Wiseler *(CSV).-* Merci, Här President. Also mir stëmme selbstverständlech déi Motioun hei mat, well ech et normal fannen, datt déi Informatiounen och duerno um Site sinn.

Ech fanne just dem Här Baum seng Explikatiounen e wéineg besonnesch, well en erstaunt ass oder net d'accord ass mat deene Consideranten, an déi Considerante sinn haaptsächlech awer Citatiounen aus dem Koalitiounsprogramm. Wann d'Oppositioun géif soen, si géif de Koalitiounsprogramm komesch fannen, da géif ech dat verstoen. Mee datt Dir et sot, verstinn ech weesentlech manner. Dat wat hei steet, ass einfach logesch sënnvoll, an da stëmme mer et evidenterweis mat.

Mme Martine Hansen *(CSV).-* Très bien!

M. Fernand Etgen, *Président.-* Merci, Här Wiseler. Dann den Här Marc Baum, wannechgelift.

M. Marc Baum *(déi Lénk).-* Jo, merci, Här President. Natierlech wäerte mir déi heite Motioun och matstëmmen. Ech si jo och ganz kuerz a menger Interventioun drop agaangen. Ech fanne just d'Argumentatioun, fir se ofzeleenen, elo awer e bësse bosseg. Wann ee seet: „Mir maachen zum Considerant de Koalitiounsprogramm vun den dräi Regierungsparteien", datt dat - e Verweis op de Koalitiounsprogramm - e Grond ass, fir eng Motioun net méi unzehuelen, mee da fäerten ech, datt elo d'Majoritéitsparteien awer Schwieregkeete kréien, hir eege Motiounen an Zukunft selwer nach duerchzekréien.

Une voix.- Très bien!

M. Marc Baum *(déi Lénk).-* Well do gëtt sech ganz vill a ganz dacks op de Koalitiounsprogramm referéiert, fir eeben eng Motioun ze begrënnen. Bon, dat sief dohigesot! Mir fannen, datt se net superfetatoire ass an datt d'Chamber hei am Géigendeel ganz gutt géif drun doen, déi doten Initiativ ze ënnerstëtzen.

Merci.

M. Fernand Etgen, *Président.-* Merci villmools, Här Marc Baum. An da kritt d'Wuert den Auteur vun der Motioun, den Här Sven Clement.

M. Sven Clement *(Piraten).-* Merci, Här President. Merci och de Virriedner, déi sech d'Méi gemaach hunn, d'Motioun ze liesen, an erausfonnt hunn, datt dat heiten zu engem groussen Deel tatsächlech aus dem Koalitiounsaccord staamt.

Ech hu se awer net geschriwwen, well ech der Meenung sinn, datt de Koalitiounsaccord esou gutt ass, oder well ech d'Regierung wéilt desavouéieren. Ganz am Contraire, ech hu se geschriwwen, well d'Journaliste sech doriwwer opreegen, datt dat net gemaach gëtt! Elo hei ze maachen, wéi wann et superfetatoire wär, fannen ech e bësse speziell. Well ech war nach gëschter Owend fir d'lescht op deen offizielle YouTube-Kanal vun der Regierung kucken, wou déi Pressekonferenzen nëmmen a geschniddener Fassung disponibel sinn. D'Journaliste kréien, certes, e Link geschéckt, ...

Une voix.- A!

M. Sven Clement *(Piraten).-* ... wou se se kënne kucke goen, ...

La même voix.- Maja!

M. Sven Clement *(Piraten).-* ... mee dat heescht net, datt d'Regierung se veröffentlecht!

Wann ech den Här Baum elo grad richteg verstanen hunn, huet den Här Baum hei d'Journalisten invitéiert - an ech wëll dat just nach eng Kéier, for the record, ganz kloer soen -, deen net gelistete Link - wou d'Regierung oder de SIP sech explizitt entscheet huet, dee Link just engem beschränkte Persounekrees zougänglech ze maachen - ze huelen, de Video erofzelueden - potenzielle „copyright infringement"! -, an en dann erëm eropzeluede fir ze publizéieren.

Wann hei de Vertrieder vun der Majoritéit Journalisten dozou opfuerdert, „copyright infringement" ze begoen, da weist dat, wéi sënnfräi verschidde Copyrightgesetzer sinn! Mee virun allem weist et, wéi wéineg verschidde Leit verstinn, wéi Copyright fonctionéiert. De Problem ass: Dee Video gëtt vun der Regierung produzéiert. Dee Video huet also en Droit d'auteur vun der Regierung, gëtt vun der Regierung op hire YouTube-Kanal eropgelueden. Dat heescht: Et däerf net egal wien dee Video einfach erofluedén. Wat den Här Baum richteg gesot huet, ass: Et ka jiddwereen en ophuelen. Dat stëmmt! Mee diffuséieren ass eppes aneres.

(Interruption)

Dofir géif ech d'Regierung invitéieren, dës Videoen einfach tel quel anstatt als „unlisted" op YouTube ze setzen, se als „listed" dropzesetzen. Et géif iwwregens d'Aarbecht erspueren, fir se mussen ze schneiden. An et sinn zwee Klicke pro Video - ech mengen, datt dat maachbar ass. Et ass sécherlech méi einfach, wéi Spenderen am Bus oder am Tram opzeriichten.

(Brouhaha)

M. Fernand Etgen, *Président.-* Merci villmools, Här Clement.

Et ass keng weider Wuertmeldung méi do, soudatt mer da kënnen zum Vott vun der Motioun Nummer 2 kommen.

Vote sur la motion 2

Fir d'éischt de Vote électronique fir déi perséinlech Stëmmen.

Duerno maachen ech den Appel nominal fir déi, déi wëllen e Vote par procuration ofginn.

(Appel nominal pour votes par procuration)

Domadder ass dës Motioun bei 29 Jo-Stëmme géint 31 Nee-Stëmmen ofgeleent.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch (par M. Aly Kaes), MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter (par Mme Martine Hansen) ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding (par M. Jeff Engelen) ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Ont voté non : MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Claude Haagen, Mmes Cécile Hemmen et Lydia Mutsch ;

Mme Semiray Ahmedova, MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché et M. Charles Margue.

6. Dépôt d'une proposition de loi par M. Fernand Kartheiser

Den Här Fernand Kartheiser kritt d'Wuert fir den Depot vun enger Resolutioun a vun enger Proposition de loi. Här Fernand Kartheiser, Dir hutt d'Wuert.

M. Fernand Kartheiser *(ADR).*- Villmools merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, ech wéilt dann ufänke mat enger Proposition de loi. Déi referéiert sech op dat Gesetz, wat mer hunn iwwert de Referendum um Niveau national. Dat ass vum 4. Februar 2005. An Dir wësst, wann ee sech wéllt aschreiwen, fir esou eng Iddi fir e Referendum ze ënnerstëtzen, da muss een op d'Gemeng goen. Do sinn da Lëschten ausgeluecht.

A mir hu geduecht, datt dat eigentlech net méi ganz zäitgeméiss ass. Net, datt mer eppes dogéint hätten, mee mir hunn an der Tëschenzäit eng Rei vun elektronesche Prozeduren, zum Beispill och an eisem Petitiounswiesen hei an der Chamber. An dës Proposition de loi soll eigentlech dann dat Gesetz vun 2005 an deem Sënn amendéieren, datt ee sech och kann elektronesch aschreiwen am Kader vun der Referendumsprozedur, fir dann déi Iddi ze ënnerstëtzen. An deem Sënn wéilt ech lech déi Proposition de loi iwwerreechen.

7771 *- Proposition de loi relative à la procédure de collecte des signatures en vue d'un référendum prévu à l'article 114 de la Constitution et portant modification de la loi modifiée du 4 février 2005 relative au référendum au niveau national*

M. Fernand Etgen, *Président.*- Merci, Här Kartheiser.

7. Dépôt d'une résolution par M. Fernand Kartheiser

Exposé

M. Fernand Kartheiser *(ADR), auteur.*- Dat Zweet betrëfft eng Resolutioun. An dat huet och mat engem Referendum ze dinn. An zwar wéilt ech hei driwwer schwätzen, ganz kuerz, datt mer an der Institutiounekommissioun jo iwwer Verfassungsännerungen diskutéieren an datt mer eng Situatioun hunn, wou 2018, virun de Walen also, virun den nationale Walen, eng ganz Rei vu Parteien e Versprieche gemaach hunn.

An dat Versprieche war, datt éischtens emol e breeden ëffentlechen Debat soll organiséiert ginn, fir déi proposéiert Verfassungsännerungen an der Ëffentlechkeet ze diskutéieren. An da sollt deen zweete Vote constitutionnel ersat ginn duerch e Referendum. Ech hunn hei d'CSV: „Vor dem ersten verfassungsrechtlichen Votum wird der Verfassungstext in regionalen Diskussionsrunden mit den Bürgern erörtert und durchdiskutiert." An da kënnt de Referendum. Fir d'LSAP soll „der neue Verfassungstext allen stimmberechtigten Bürgern" fir e Referendum virgeluecht ginn. D'Demokratesch Partei idem.

Elo ass et awer esou, datt an där Institutiounekommissioun vun engem Referendum keng Ried méi geet. An dat mécht eis Suergen! Dofir wollte mir hei eng Resolutioun proposéiere fir ze soen: „Majo, déi Aarbechten, déi mussen enger breeder ëffentlecher Diskussioun virgeluecht ginn, esou wéi d'Parteien dat de Wieler och versprach hunn!" An da muss och den Engagement agehale ginn, dee virun de Wale geholl gouf, nämlech datt den zweete Vote constitutionnel net hei an der Chamber ass, mee duerch e Referendum ersat gëtt. Dat ass e Walversprechen, wat eng Rei Parteie gemaach hunn. A vu datt dovunner am Abléck keng Ried méi geet, fanne mir et ganz wichteg, datt dat elo hei nach eng Kéier kloer gesot gëtt, datt net hannert dem Réck vum Wieler - well esou gesäit et aus -, datt net hannert dem Réck vun de Leit eng Verfassungsännerung gemaach gëtt, mee a voller Transparenz an a Consultatioun mat de Leit an iwwert de Wee vun engem Referendum.

Ech soen lech Merci.

Une voix.- Très bien!

M. Fernand Etgen, *Président.*- Merci villmools, Här Kartheiser.

Résolution

D'Chamber vun den Deputéierten

- stellt fest, datt d'Aarbechten an der Institutiounen- a Verfassungsrevisiounskommissioun vun der Chamber un neie Verfassungstexter séier virukommen;

- erënnert un d'Verspriechen, dat vill Parteie virun den nationale Legislativwalen 2018 ginn haten, fir déi nei Verfassungstexter enger breeder ëffentlecher Debatt virzeleeën, dono nach Ännerunge virzehuelen an dono, nom éischte konstitutionelle Vott an der Chamber, den zweete Vott iwwert déi nei Verfassung duerch e Referendum ze ersetzen;

decidéiert,

- esou séier wéi méiglech eng breet ëffentlech Debatt iwwer all Propositioun zur Ofännerung vun der Verfassung, am Kader vun deenen Aarbechte fir eng global Verfassungsrevisioun, ze organiséieren;

- d'Resultater vun deene breede Consultatiounen an d'Aarbechten afléissen ze loossen;

- den zweete konstitutionelle Vott iwwer all Revisiounspropositioune fir d'Verfassung, déi sech an eng méi global Verfassungsrevisioun aschreiwen, duerch e Referendum ze ersetzen.

(s.) Fernand Kartheiser.

8. 7664 - Projet de loi portant modification de la loi modifiée du 23 juillet 1952 concernant l'organisation militaire

Elo komme mer zum Projet de loi 7664, enger Ofännerung vum Gesetz iwwert d'Militärorganisatioun. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht. An d'Wuert huet elo d'Rapportrice vun dësem Projet de loi, déi honorabel Madamm Stéphanie Empain. Madamm Empain, et ass un lech.

Rapport de la Commission de la Sécurité intérieure et de la Défense

Mme Stéphanie Empain *(déi gréng), rapportrice.*- Villmools merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, Lëtzebuerg huet sech engagéiert, säin Effort de défense ze erhéijen, fir op 0,6 % vum PIB ze kommen. An dës Regierung verfollegt och méi allgemeng d'Zil, fir d'Kredibilitéit an d'Zouverlässegkeet vu Lëtzebuerg als faire Partner an der NATO a fir d'EU ze festegen.

Als solidaresche Partner an engem Sécherheetsbündnis musse mer natierlech och an Zukunft derfir suergen, dass mir eisen Effort esou héich halen, dass mer eisen Engagementer am Allgemenge kënnen nokommen. Dobäi ass et de Prinzip vum Effort raisonnable, deen eis leet.

Den Effort de défense besteet awer natierlech net just doranner, sech u gréissere Projeten ze bedeelegen, mee d'Arméi selwer muss jo och deementspriechend opgestallt sinn, fir de jeeweilege Missioune kënne gerecht ze ginn a fir hiren Deel zum Effort de défense bäizedroen.

An och den NATO Defence Planning Process verlaangt eis esou munches um Niveau vum Personal an der Formatioun vun deem Personal of, soudass och den NDPP eis forcéiert, Adaptatioune virzehuelen.

Dat bedeit deementspriechend, dass och verstäerkt muss an d'Ressources humaines innerhalb vun der Arméi investéiert ginn, an zwar besonnesch um Niveau vun den Offizéier an den Ënneroffizéier, dëst fir sécherzestellen, dass mir en héijen operationellen Niveau kënnen oprechterhalen. Dozou kënnt awer och, dass den Accord vun 2019 iwwert d'Aarbechtszäiten an de Repos an der Arméi de Mangel u Personal nach eemol staark verstäerkt huet.

Aktuell ass d'Unzuel vun de Posten an de jeeweilege Karriären am Gesetz plafonéiert. Dëse Plaffong ass zënter 2008 net méi aktualiséiert ginn a muss deemno no uewen ugepasst ginn. An dat ass dat, wat mir elo mat dësem Gesetz maachen, fir eise Rekrutementsziler bis 2023/2024 kënne gerecht ze ginn.

Am Abrëll dëst Joer wäert allerdéngs och dat neit Militärgesetz deposéiert ginn. An dëst gesäit dann eigentlech och keng Plaffonge méi vir. Änlech wéi dat zum Beispill och bei der Police de Fall ass, soll dann an den zukünftege Budgeten eng bestëmmt Unzuel un zousätzleche Poste virgesi ginn.

Wat mer also elo haut hei maachen, ass an deem Sënn eng Tëscheléisung. Mir wëllen der Arméi et erlaben, weider ze rekrutéieren, och ier dat neit Militärgesetz a Kraaft trëtt. A vu dass dat neit Gesetz awer e relativ komplext Dokument ass, wäert dat nach eng Zäitchen daueren, bis et duerch d'Prozedur ass, soudatt et fir d'Arméi wichteg ass, elo schonn op de Wee vun dëser klenger Gesetzesadaptatioun ze goen. An dofir wollt ech och Merci soen, dass mer dëse Projet haut konnten op den Ordre du jour huelen an dëser exzeptioneller Plenière, fir eeben der Arméi ze erlaben, mam Rekrutement virunzekommen.

Wat gesäit d'Gesetz also elo konkreet vir? Et geet ëm de Rekrutementsplang vun der Arméi fir den Zäiraum 2021 bis 2024, deen eebe virgesäit, den Effectif vun der Arméi ëm zousätzlech 164 Leit ze erhéijen. Hei handelt et sech souwuel ëm militärescht wéi och ëm zivillt Personal. An obwuel, wéi scho gesot, den Taux d'encadrement, also vun de Militaires de carrière, muss no uewe geschrauft ginn, gëtt och zivillt Personal rekrutéiert. Allerdéngs, wa mer dovunner schwätzen, 45 Leit pro Joer ze rekrutéieren, da sinn dat 15 Leit zivillt Personal an 30 Militaires de carrière.

Dëse Projet de loi ass den 10. September 2020 deposéiert ginn. Den 12. Oktober huet d'Chambre des Fonctionnaires et Employés publics hiren Avis dozou ofginn a si huet sech virun allem preoccupéiert gewisen iwwert de Fait, dass uviséiert gëtt, méi um Niveau vun de Carrières supérieures wéi bei de Carrières inférieures ze rekrutéieren. An hei krute mer awer och an der Kommissioun erkläert, dass et eeben esou ass, dass déi geplangt Adaptatiounen, déi elo virgeholl ginn, eeben den zukünftege Besoinen um Terrain, souwuel um Niveau vun der Planifikatioun wéi och vun der Exekutioun, Rechnung droen. An ausserdeem ass et och esou, dass dee Ratio sech och nach wäert relativéieren, well aktuell d'Carrières inférieures hire legale Plaffong nach net erreecht hunn an deemno do souwisou nach Sputt no uewen ass.

De Staatsrot huet säin Avis den 11. Dezember ofginn an en huet hei keng Oppositioun ausgeschwat. De 4. Februar hu mir de Projet an der Verdeedegungskommissioun analyséiert an de Rapport dunn och den 9. Februar ugeholl.

Domadder ass mäi mëndleche Rapport fir haut ofgeschloss. Da bleift mer am Fong geholl just nach, der Arméi ze wënschen, dass se hir Rekrutementsziler erreecht an hir Campagne erfollegräich wäert verlafen.

Ech soen lech alleguerte Merci fir déi gutt Zesummenaarbecht an der Kommissioun an dass mer dat esou séier konnten op de Wee bréngen. Ech soen lech Merci fir d'Nolauschteren a ginn natierlech och den Accord vun eiser Fraktioun.

Une voix.- Très bien!

M. Fernand Etgen, *Président.*- An ech soen der Madamm Rapportrice Stéphanie Empain Merci.

Ech ginn d'Wuert direkt weider un den éischten ageschriwwene Riedner, den honorabelen Här Jean-Marie Halsdorf. Här Halsdorf, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

M. Jean-Marie Halsdorf *(CSV).*- Merci, Här President. Ech wollt der Rapportrice Merci soe fir hiren effektiv gudde schréftlechen a mëndleche Rapport. An et ass kloer, dass dëse Projet de loi iwwert d'Organisation militaire vun eiser Arméi de militäreschen an ziville Kader op den Horizont 2024 festleet. Et ass schonn eng Demarche, déi novollzéibar ass. 2014 hu mer decidéiert, datt mer wéilten eisen Effort de défense héijen, um Sommet zu Wales vun der NATO. An dat geschitt dann haut och hei.

An ech gesinn, mengen ech, heiran och e Moyen, fir d'Arméi méi attraktiv ze maachen, nämlech duerch eng Reorganisatioun vum personelle Kader.

Gutt, et gëtt invoquéiert, mir hätten nëmme 25 % Encadrement vun de Leit. Ech weess net, wat dat heescht. Mir sinn eng kleng Arméi. Mir maache praktesch all eis Missioune mat Noperen, mat de Belsch meeschtens, a mir kënne mol kee Bataillon opstellen. Dofir mengen ech, dass déi 25 % vun Encadrement, dass dat net onbedéngt en Argument ass, obschonn et mech awer géif interesséieren, wéi dat soll an Zukunft elo geschéien.

Dat heescht, Här Minister, wa mer elo méi encadréieren, kënnt Dir eis da vläicht an deenen nächste Méint eng Kéier an der Chamber déi Projektiounen, déi et do gëtt, iergendwa matdeelen? Dat wär net schlecht. Da gesäit d'Kommissioun och, wéi d'Arméi sech dann do wëllt opstellen.

Ech wëll kloer soen: D'CSV ënnerstëtzt prinzipiell dësen numeereschen Ausbau. Mee wat heescht dat qualitativ, dësen Ausbau? Dat heescht, d'Arméi soll jo méi attraktiv ginn - ech hunn et gesot -, an do stelle sech awer da Froe beim Rekrutement. An déi ginn d'ailleurs och a verschiddenen Avisen opgeworf. D'Fro ass: Kréie mer genuch Leit als Offizéier, genuch Leit als Ënneroffizéier, genuch Leit als Kapereel? A wéi schreift d'Chambre des Fonctionnaires et Employés publics: an der Carrière inférieure géife mer keng Leit fannen! Ech mengen, do ass et derwäert, dass Der vläicht eng Analys maacht, ...

Une voix.- O.

M. Jean-Marie Halsdorf *(CSV).*- ... dass Der eng Analys maacht a kuckt, wouduerch dat ass, dass mer déi Leit net fannen.

Tatsaach ass och, wann ech richteg informéiert sinn, dass zum Beispill, wat d'Offizéier ugeet, mer e Kader vun 80 Leit hunn de Moment. Déi sollte mer hunn. Et sinn der awer nëmme 66 do! Dat heescht: Hu mer elo e Plang fir ze rekrutéieren, fir am Fong geholl méi Leit an d'Arméi ze kréien?

An iwwerhaapt, d'Iddi vun deem „Waasserkapp", dee kéint entstoen, déi dann och opgeworf gëtt vun der Chambre des fonctionnaires: Wat ass dee wäert? Ech weess et net. Vläicht kënnt Der eis do och e puer Detailer derzou ginn.

Wéi deem och ass, de Rekrutement muss moderniséiert ginn. D'Arméi muss méi Flexibilitéit kréien. An et muss och gekuckt ginn, wie wat decidéiert. Dat heescht, decidéiert elo hei d'Arméi, wien agestallt gëtt, oder mécht d'Defense (veuillez lire: mécht d'Direction de la défense) dat selwer? Dat ass fir mech och wichteg, dat ze wëssen.

Wat wichteg ass fir eis alleguerten, dat ass, dass mer e globalen Image fir eis Arméi opbauen, wou Transparenz a Kommunikatioun am Mëttelpunkt stinn. Mir brauchen am Fong geholl effektiv eng zukunftsfit Struktur, an dëst Gesetz, mengen ech, ass de richtege Wee dohinner. Duerfir ënnerstëtze mir et och.

An ofschléissend vläicht nach eng Suerg, oder e Gedanken: Wa mer jo eng nei Attraktivitéit an eis Arméi misste kréien, op déi mer sollten houfreg sinn, da muss d'Politik och d'Arméi méi an d'Mëtt vun der Gesellschaft féieren an net ënner „ferner liefen" behandelen. Ech wëll net soen, dass dat elo geschitt ass. Mee et ass wichteg, dass mer an déi Richtung ginn, dass mer am Fong geholl aus eiser Arméi eng wierklech Biergerarméi maachen, mat där sech d'Leit e bëssen identifizéieren; en neien Image, e positiivt Arméibild. Ech mengen, esou gëtt d'Arméi méi attraktiv a si fënnt d'Ënnerstëtzung vun eiser Gesellschaft.

Merci.

Une voix.- Très bien!

M. Fernand Etgen, *Président.*- Merci villmools, Här Halsdorf. An d'Wuert geet direkt weider un den honorabelen Här Gusty Graas. Här Graas, Dir hutt d'Wuert.

M. Gusty Graas *(DP).*- Merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, d'Lëtzebuerger Arméi gouf den 30. November 1944 duerch en Arrêté grandducal gegrënnt a si hat ee Joer méi spéit, am November 1945, u sech hiren éischte gréisseren Asaz. An zwar war dat d'Besetzung vu friemem Territoire. Mir hunn deemools zwee Bataillounen op Bitburg geschéckt, fir u sech eng Sträif zwëschent der Our, d'Sauer erof bis op d'Musel ze besetzen.

Firwat soen ech dat elo hei? Dat kléngt vläicht e bëssen anachronistesch, et ass et op eng Manéier och, mee ech soen dat aus deem ganz einfache Grond: well een dorunner awer gutt gesäit, wéi sech d'Arméi entre-temps entwéckelt huet. Et ass déizäit natierlech nach keng UNO ginn, et ass nach keng NATO ginn, et ass nach keng Europäesch Unioun ginn. An haut si mer an engem ganz aneren Zenario. Haut sti mer natierlech viru ganz aneren Erausfuerderungen. Mir brauchen haut eng modern Arméi. Mir brauchen eng Arméi, déi dem Zäitgeescht ugepasst ass. An, wat virdrun och hei richteg vu mengem Virgänger gesot ginn ass, mir musse versichen, eeben och d'Image de marque vun der Lëtzebuerger Arméi no baussen nach besser duerzestellen.

D'Arméi huet u sech do e gewëssene Problem, dat ass richteg. Ech wëll elo kengem ze no trieden, mee deenen Hyperpazifiste soll awer trotzdeem mol erkläert sinn, datt haut e moderne Rechtsstaat och net méi ouni eng Arméi auskënnt. Firwat? Majo, eng Arméi ass net an éischter Linn do, fir Krich ze féieren, mee eng Arméi ass an éischter Linn do, fir e Krich ze verhënneren.

An da kommen eng ganz Rei aner Entwécklungen derbäi. Ech hu virdru gesot, datt et nach keng UNO, keng NATO an och keng Europäesch Unioun Enn oder Mëtt de 40er-Jore ginn ass. A grad do si mir als Lëtzebuerger Land gefuerdert. Grad do kënne mir u sech e wichtege Bäitrag leeschten. A mir mussen deen och leeschten, besonnesch um Niveau vun der NATO - mee herno kann ee bei deem anere Projet de loi nach eng Kéier kuerz drop zréckkommen. Mee et ass awer wichteg, datt Lëtzebuerg säi Bäitrag leescht. A mir sinn do net onbedéngt am viischte Peloton. Ech mengen, dat wësse mer alleguer, datt mer nach ganz grouss Efforte musse maachen.

Deen heite Projet de loi dréit vläicht an engem ganz bescheidene Mooss dozou bäi. Dat ass och richteg. Ech fannen et och gutt, datt mer zu dësem Zäitpunkt, wéi gesot, déi Plaffongen elo no uewen adaptéieren, well mer eeben en attente vun deem neie Gesetz awer schonn d'Méiglechkeet musse kréien an eis och ginn, fir zousätzlech Leit ze rekrutéieren.

Wa mer natierlech iwwert de Rekrutement schwätzen, da musse mer eis och Gedanke maachen: Wou fanne mer déi Leit? Wéi fanne mer déi Leit? Et ass virdrun hei gesot ginn, datt mer virun allem an der Carrière inférieure e bësse méi Problemer hunn. Wann ech de Minister gutt verstanen hu bei deene leschten Aussoen, déi e gemaach huet, schéngt dat